

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

MÜZİK OKULLARI BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

(1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 VE 8. SINIFLAR)

TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ

2025

İÇİNDEKİLER

1. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	4
1.1. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI	4
1.2. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR	5
1.2.1. Alan Becerileri, Kavramsal Beceriler ve Eğilimler	7
1.2.2. Programlar Arası Bileşenler	7
1.2.3. Disiplinler Arası ve Beceriler Arası İlişkiler	8
1.2.4. Öğrenme Çıktıları	8
1.2.5. İçerik Çerçevesi	8
1.2.6. Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)	9
1.2.7. Öğrenme-Öğretme Yaşantıları	9
1.2.8. Farklılaştırma	10
1.3. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ TEMALARI, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU	11
1.4. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ DERS KİTAP FORMA SAYILARI VE EBATLARI	14
1.5. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	15
2. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI SINIF DÜZEYLERİNE AİT TEMALAR	17
1. SINIF	17
2. SINIF	33
3. SINIF	49
4. SINIF	62
5. SINIF	76
6. SINIF	94
7. SINIF	111
8. SINIF	130

1. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1.1. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli; bireyin bütüncül gelişimini amaçlayan, köklü bir geçmişe sahip Türk Millî Eğitim Sistemi'nin dijital çağa ve teknolojik gelişmelere duyarlılığını, yeri geldiğinde bu gelişmelere öncülük edebilme istek ve potansiyelini yansıtan bir anlayışla geliştirilmiştir. Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nda öğretim programlarının temel öğeleri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin benimsediği ilke ve yaklaşımlarla bu modelin bileşenlerine göre şekillendirilmektedir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin becerilerle ilgili bileşenleri; kavramsal beceriler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, eğilimler, okuryazarlık becerileri ve alan becerilerinden oluşmaktadır. Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nda, bireylerin çağın gerektirdiği becerileri bilgi temelli değil beceri temelli bir yaklaşımla edinmesi amaçlanmaktadır. Program, ses eğitimi süreçlerini destekleyen ve bu süreçlerle gelişen kavramsal beceriler, sanat alan becerileri odağa alınarak hazırlanmıştır. Aynı zamanda bu becerilerin eğilimler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri ve okuryazarlık becerileri ile etkileşim içinde gelişimi hedeflenmektedir. Öte yandan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin bütüncül eğitim anlayışına uygun biçimde Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı ile birey, çevre ve topluma ilişkin değerlerin desteklenmesi; bireysel ses eğitimi dersi öğrenme-öğretme sürecinin bu değerlerle zenginleştirilerek bireye, topluma ve çevreye duyarlı bir niteliğe ulaşılması hedeflenmektedir.

Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nda; benimsenen model ve yaklaşım çerçevesinde ses eğitimi öğrenme ve öğretme sürecinin ilgi çekici, etkileşimli hâle getirilerek öğrencilerin öğrenmeye olan ilgilerinin artırılması, birey ve toplumun ihtiyaçlarının karşılanması ve müziğin günlük hayat deneyimlerinin bir parçası hâline getirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca programda bireylerin eleştirel düşünme, problem çözme ve karar verme gibi üst düzey becerilerinin gelişimine de önem verilmektedir. Bu doğrultuda üretken, yenilikçi ve rekabet gücü yüksek bireylerin yetiştirilmesinde, ülkemizin gelişmişlik ve kalkınma hedeflerine ulaşılmasında bireysel ses eğitimi öğrenme ve öğretme sürecinden beklenen nitelik de göz önünde bulundurulmaktadır.

Öğrencilerin daha çok bilgi edinimi yerine sanatsal bilgiye ulaşmayı sağlayan becerilere sahip olmalarını, edindikleri bilgiler arasındaki ilişkileri sorgulayarak eski bilgileri ile yeni bilgilerini bir bütün olarak yapılandırabilmelerini ön planda tutan programda sadece bilgiyi ve performansı destekleyen içerikler mümkün olduğunca sınırlı tutulmaktadır. Alan uzmanı müzik eğitimcilerinin ve icracılarının hazırlamış olduğu ve her sınıf ve yaş düzeyine uygun müzik sanatının alt dallarını kapsayan öğretim programlarıyla temel eğitim düzeyinde tematik okullara devam eden öğrencilerin bu alandaki yeteneklerinin geliştirilmesinin yanı sıra her birinin birer alan uzmanı olacak şekilde yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Bunun yanı sıra programda öğrencilerin bireysel ve grup içi sorumluluk alması teşvik edilerek öğrenmeye ilişkin eğilimlerinin ve sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. İçerik, bu hedefler bağlamında hem disiplinler arası hem de beceriler arası ilişkiler kurularak mümkün olduğunca gerçek yaşam gereksinimleri çerçevesinde yapılandırılmıştır. Öğrenme-öğretme uygulamalarında öğrenme kanıtlarını belirlemek için ölçme ve değerlendirme araçlarının sadece sonuç odaklı değil süreç odaklı olarak da kullanıldığı bir program yaklaşımı benimsenmektedir.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanan Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı'yla öğrencilerin

1. Kendi anatomisini ve ses özelliklerini tanımaları,
2. Sahip oldukları sesi sağlıklı, doğru ve etkili kullanabilmelerine yönelik temel davranışları kazanmaları,
3. Ses bozukluğuna neden olan etkiler hakkında bilgi sahibi olmaları ve ses sağlığını koruma becerisi geliştirmeleri,
4. Kavramsal, sosyal-duygusal öğrenme ve okuryazarlık becerilerini sanat alan becerileri ile bütüncül bir şekilde ses eğitiminin hem sürecine hem de sonuçlarına yansıtmaları,
5. Edindiği becerileri kullanarak fiziksel ve müziksel bilgiye ulaşmaları, aynı zamanda bilgilerini beceriye dönüştürmeleri,
6. Ses eğitimi ile ilgili eğilimlerinin farkında olmaları ve ses eğitimi sürecinde müziksel algı ve bilgilerini geliştirmeleri,
7. Ses eğitimi sürecinde kazandıkları değerleri yansıtmaları ve bu değerleri geliştirmeleri,

8. "İstiklal Marşı" başta olmak üzere marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmeleri,
9. Yurdumuza ait müzik türlerinden eserler seslendirmeleri,
10. Millî ve manevî değerler ile belirli gün ve haftalara ilişkin repertuvar oluşturmaları,
11. Edindiği söyleme becerilerini topluluk önünde sergileyebilmeleri,
12. Edindiği fiziksel ve müziksel bilgi, beceri, eğilim ve değerleri her türlü öğrenme sürecine, diğer derslere ve yaşamlarına yansıtmaları amaçlanmaktadır.

1.2. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde benimsenen yaklaşım ve Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nda aşağıdaki uygulama esasları göz önünde bulundurulmalıdır.

1. Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni temel alınarak yapılandırılmıştır. Ortak metin dikkate alınarak derslerin tasarlanması, ölçme değerlendirme süreçlerinin planlanması, ders kitaplarının ve diğer materyallerin hazırlanması gerekmektedir. Bütün eğitim öğretim faaliyetleri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni'nde yer alan öğrenci profiline ulaşılmasını sağlayacak biçimde planlanmalı ve yürütülmelidir.
2. Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı; kademeli olarak uygulanacağından bir önceki kademe ile ilgili ön öğrenme eksiklikleri zümre öğretmenlerince tespit edilir, ilgili konu ve içeriğe ilişkin ön öğrenme eksikliklerini gidermeye yönelik içerik eğitim öğretim yılı başında zümre toplantılarında karara bağlanır ve eğitim öğretim sürecinde uygulanır.
3. Programda yer alan öğrenme-öğretme yaşantıları; öğrencilere bütüncül bir bakış açısı kazandıran kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesine hizmet eden, farklı öğretim yöntem ve tekniklerini işe koştan, disiplinler arası ilişkileri görmeyi kolaylaştıran, kapsamlı bir çerçevede sunulmuştur. Öğrenme-öğretme yaşantılarında öğrenme çıktıları ve süreç bileşenlerine yönelik yazılan tüm süreçlerin yürütülmesi esas alınır. Bununla birlikte öneri niteliğinde olan uygulamalarda ise ilgili temanın öğrenme çıktıları ve süreç bileşenleri başta olmak üzere ilişkilendirilen tüm eğilimler ve programlar arası bileşenler dikkate alınarak planlamalar yapılır ve bu doğrultuda uygulamalar farklılaştırılabilir.
4. Eğitim ve öğretim süreçlerinde Türkçemizin doğru ve etkili kullanımına, öğrencilerin söz varlığının ve dil becerilerinin geliştirilmesine özen gösterilmelidir.
5. Öğrencilerin aktif katılımının sağlandığı bir öğrenme ortamı ve düşüncelerin özgürce paylaşılabilirdiği, sosyal ve duygusal becerilerin gelişiminin desteklendiği bir sınıf iklimi oluşturulmalıdır.
6. Araştırma ve sorgulama gibi bilimsel faaliyetler, disiplinler arası ve bağlam temelli bir yaklaşımla zümre öğretmenler kurulu tarafından planlanmalı ve işletilmelidir.
7. Bilgi ve beceriler içerik çerçevesiyle yeni anlamlı bütünler oluştururken programlar arası bileşenler (sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerlerimiz, okuryazarlık becerileri), öğrenmenin anlamlı bir parçası hâline getirilmelidir. Değer, eğilim, okuryazarlık ve sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin notla değerlendirilmesi yerine birlikte gelişimi değerlendirme amacıyla ödev gibi ölçme araçlarında ve dereceli puanlama anahtarlarında dikkate alınan ölçütlerin yanı sıra her temada en az bir tane performans görevi verilmelidir.
8. Programda yer alan öğrenme-öğretme yaşantıları; öğrencilere bütüncül bir bakış açısı kazandıran, kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesine hizmet eden, farklı öğretim yöntem ve tekniklerini işe koştan, disiplinler arası ilişkileri görmeyi kolay-

laştıran, kapsamlı bir çerçevede sunulmuştur. Kitap yazım sürecinde, öğrenme-öğretme yaşantılarında verilen içerikler doğrultusunda güncel içeriklere ve farklı ilişkilendirmelere de yer verilebilir.

9. Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri ve öğrenme profilleri göz önünde bulundurularak öğrenme çıktılarıyla tutarlı olan farklı öğretim materyalleri (bilgi notu, sunum, etkinlik, çalışma kâğıtları, okuma parçaları gibi) yapılandırılmalı ve kullanılmalıdır. Öğretim materyalleri hazırlanırken zümre öğretmenleriyle ve diğer branşlarda çalışan öğretmenlerle iş birliği yapılmalıdır.

10. Ölçme ve değerlendirme yöntemleri öğrencilerin yeteneklerine, ihtiyaçlarına ve özel durumlarına göre çeşitlendirilmelidir. Bilgi ve becerilerin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde ilgi çekici, günlük hayatla ilgili, uzak ya da yakın çevrede karşılaşılabilecek problemlere dair görevler verilmeli; öğrenciye yönelik yargısal nitelik taşımayan ve motive eden geri bildirimler sağlanmalı; dijital teknolojilerden yararlanılmalıdır.

11. Farklılaştırma kapsamında zenginleştirme ve destekleme bölümlerinde yer verilen uygulamalara ders kitaplarında yer verilmez. Ancak materyal hazırlayıcılar tarafından her temaya yönelik e-içerik hazırlanabilir.

12. Farklılaştırma kapsamındaki tüm uygulamalar; öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve istekleri göz önünde bulundurularak öğretmenler tarafından planlanarak uygulanabilir.

13. Öğrencilerin hazırbulunuşluklarını göz önünde bulundurularak bireysel ilgi ve becerilerini ön plana çıkaracak, öğrencileri süreçte aktif kılacak etkinlikler planlanmalıdır. Çevre şartları da göz önünde bulundurularak öğrenme ortamlarının motive edici, ilgi ve merak uyandırıcı olmasına özen gösterilmelidir.

14. Öğrencilerin araştırma-inceleme yapma ve bilgiye ulaşmasında bilişim teknolojilerinden faydalanmaları hususuna dikkat edilmelidir. Alana ilişkin materyaller ve önerilen müzik yazılımları eğitim öğretim sürecine dâhil edilmelidir.

15. Bütün sınıf düzeylerinde son üniteye verilmiş olan seslendirme ve repertuar çalışmalarıyla ilgili öğrenme çıktıları, değerler eğitimi kapsamında belirli gün ve haftalar, millî ve manevi değerlerle ilişkilendirilmiştir.

16. Ses eğitiminin ana amacı, öğrencinin sesini sağlıklı ve etkili kullanabilmesine olanak sağlayacak temel davranışların kazandırılmasıdır.

17. Ses eğitiminde sarmal bir yöntem uygulanmaktadır. Öğrencinin hedeflenen bir davranışı gerçekleştirebilmesi diğer başka davranışları da yapabiliyor olmasıyla gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle öğrenme alanları (solunum, fonasyon, artikülasyon, rezonans) içerikleri bakımından birbirleriyle tamamen kenetli olup sadece gerekli hâllerde ayrılabilirler. Konuların işlenişinde birbiri ile ilişkili olan farklı öğrenme alanları ve öğrenme çıktıları öğrencilerin gelişim düzeyleri ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak bir arada işlenmelidir. Dolayısıyla bir konu işlenişinde aynı sınıf seviyesindeki tüm öğrenme alanlarından öğrenme çıktıları bir arada kullanılabilir. Öğrenme çıktıları yeri geldikçe farklı öğrenme çıktıları ile ilişkilendirme yapılarak tekrar verilebilir. Ayrıca aynı sınıf seviyesindeki diğer derslere uygun öğrenme çıktılarıyla da disiplinler arası ilişkilendirmeler yapılmalıdır.

18. Öğrencilerin eğitim öğretim sürecini bir bütün olarak tamamlamaları için bireysel ses eğitimi dersi işlenirken diğer dersler ile (özellikle "müziksel işitme, okuma ve yazma" ile "koro ve repertuar" dersleri dersi) ilişkilendirmeler göz önünde bulundurulmalıdır.

19. Öğrenciler estetik bir bakış açısı geliştirebilmek için nitelikli eser ve örneklerle tanıştırılmalıdır. Böylece müzik sanatı ile ilgili yazılı, görsel ve işitsel kaynaklar takip edilerek ilgili müzik dağıtıcısı eğitim öğretim sürecine dâhil edilmelidir.

20. Bu programda ses eğitiminin gereklerini yerine getirmek, zaman tasarrufu ve öğrencilerin şarkı söylemedeki

motivasyonları göz önünde bulundurularak eserler 5. sınıf düzeyine kadar kulaktan şarkı öğretimi yöntemi, 5. sınıf düzeyinde hem kulaktan hem nota ile şarkı öğretimi yöntemleri, 5. sınıftan sonra ise nota ile şarkı öğretimi yöntemi kullanılarak çalıştırılmalıdır.

21. Müziğin erken yaşlardan başlanarak kültürel kimliğin oluşmasında ve hayatın her aşamasında etkin bir unsur olduğu gerçeği unutulmamalıdır. Bu nedenle repertuvar çalışmalarında Türk müzik kültürü ekseninde eğitim müziğine katkı sağlamış besteciler, ozanlar tanıtılmalı ve farklı türlerde eserlere yer verilmesine dikkat edilmelidir.

22. Öğrencilerin müzik yoluyla estetik duyarlılıklarının (dinleme, konuşma gibi etkinlikler) geliştirilmesini amaçlayan felsefe ile uygulamaya dayalı müzik eğitimi (söyleme, repertuvar geliştirme, sahnede sergileme) anlayışı dengeli bir şekilde eğitim öğretim sürecine yansıtılmalıdır.

23. Bireysel ses eğitimi dersi uygulamalı bir derstir. Öğretim programında ses eğitiminin temel davranışları, entonasyon, nüans, çeşitli söyleme teknikleri gibi uygulamalı çalışmaların yanı sıra insan sesinin anatomik yapısı, sesin oluşumu, ses türleri, ses sağlığının korunması gibi teorik konulara da yer verilmiştir. Öğrencilerin teorik konulardaki farkındalığı, uygulamalı davranışlarla aynı öneme sahiptir.

Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı tematik bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Programın uygulanmasına ilişkin esaslar temaların temel bileşenleri bağlamında aşağıda açıklanmıştır.

1.2.1. Alan Becerileri, Kavramsal Beceriler ve Eğilimler

Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı, sanat alan becerileri, kavramsal beceriler ve eğilimler esas alınarak hazırlanmıştır. Bu anlamda kavramsal becerilerle sanat alan becerilerinin sıkı bir etkileşimi söz konusu olup bu beceri türlerinin birbirinin gelişimini destekleyen yapısı ön plana alınmıştır.

Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nın temel unsurları olan öğrenme-öğretme süreçleri ile ölçme ve değerlendirme faaliyetleri başta olmak üzere her türlü hedef ve süreç; kavramsal beceriler, alan becerileri ve eğilimlerin bir bütün olarak değerlendirildiği bir anlayışla gerçekleştirilmelidir.

1.2.2. Programlar Arası Bileşenler

Programlar arası bileşenler; sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerileri olarak sınıflandırılmıştır.

Sosyal-duygusal öğrenme becerileri; olumlu ilişkiler kurulabilmesi, duyguların yönetilebilmesi, empati yapılabilmesi ve sağlıklı bir benlik geliştirilebilmesi için gerekli beceriler olarak ifade edilebilir. Müziğin soyut yapısı ile bireyin fiziksel faaliyetlerini öne çıkaran boyutunun sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin öğrenme-öğretme sürecinde göz ardı edilmesine sebep olduğu görülebilir. Benimsenen bütüncül eğitim yaklaşımı çerçevesinde ses eğitimi öğrenme-öğretme sürecinin sosyal-duygusal boyutu göz önünde bulundurulmaktadır. Bu sürecin sosyal-duygusal öğrenme becerilerini desteklediği ve sosyal-duygusal öğrenme becerileri olmadan gerçekleşmesinin mümkün olmadığı da dikkate alınmalıdır.

Değerler; etkileşimde olduğu insanları, yaşadığı toplumun dinamiklerini, çevresindeki doğal güzelliklerin değerini anlayan, çevresiyle dengeli ve düzeyli ilişkiler kuran, tarihî ve kültürel mirası koruyan, doğaya saygılı bireyler yetiştirmeyi amaç edinmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin bir bileşeni olarak değerler; bireyin dengeli, ölçülü ve tutarlı; kendisine, ailesine, milletine ve dünyaya faydalı; üretken, ahlaklı ve çalışkan bir şekilde yetişmesi için yürütülen çabaların öğretim programlarına yansımaları olarak değerlendirilmektedir. Bireysel ses eğitimi, bireye sağlamış olduğu düşünsel araçlarla değer edinimini sağlayan disiplinlerden biridir. Kendisini ve çevresini kuşatan nesne, olay ve olguları anlamlandırmakta müzikten etkin şekilde yararlanabilen bireylerin söz konusu değerleri daha kolay benimseyeceği, koruyacağı ve geliştireceği göz önünde bulundurulmalıdır. Bu bağlamda değerler, Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nın hedeflediği beceriler ve içerik çerçevesi ile uyumlu bir biçimde bireysel ses eğitimi dersi öğrenme-öğretme sürecinin doğal bir bileşeni olarak değerlendirilmektedir.

Okuryazarlık becerilerinin, eğitim sisteminin hedeflediği yeterliklerin kazandırılmasına aracılık ettiği, bireylere kazan-

dırılması hedeflenen yeterliklerin geliştirilmesinde önemli rol oynadığı görülür. Toplumsal yaşamın başarılı biçimde sürdürülebilmesi, bireylerin haklarını kullanmaları ve sorumluluklarını yerine getirmeleriyle mümkündür. Bu sebeple dijital okuryazarlık ve sanat okuryazarlığı gibi çağın gereklerine uygun alanlarda bilgi, beceri ve yetkinlik düzeylerine sahip olunması gerekir. Temaların içerik çerçevesindeki diğer bir bileşeni olan "anahtar kavramlar" da, her bir tema için ayrı ayrı listelenen kavramlarla temanın kapsamı hakkında bilgi verilmektedir. Ses eğitimi öğretme süreci ve öğrencilere sunulan müzik öğrenme ortam ve fırsatları, okuryazarlık becerilerini destekleyecek bir yapıda planlanmaktadır.

1.2.3. Disiplinler Arası ve Beceriler Arası İlişkiler

Programda disiplinler arası ilişkiler kurularak öğrencilerin farklı disiplinlerde edindikleri bilgi ve becerileri ses eğitimi sürecinde nasıl kullanabilecekleri belirtilmiştir. Bu bağlamda hem "disiplinler arası" hem de "beceriler arası" ilişki kurulması önemsenmektedir.

Disiplinler arası ilişkiler fen bilimleri, Türkçe, hayat bilgisi, koro ve repertuvar, matematik, sosyal bilgiler, beden eğitimi gibi farklı disiplin ve alanların müziği kullandığı bağlam ve problemlere vurgu yapmakta olup programın temaları bu başlık altında farklı disiplinlerle ilişkilendirilmiştir. Böylelikle ses eğitimi öğrenme ve öğretme sürecinin disiplinler arası bağlam ve etkileşimle daha nitelikli, faydalı ve ilgi çekici bir hâle getirilmesi amaçlanmaktadır.

Beceriler arası ilişkilerde, öğrenme çıktılarına doğrudan odaklanılmasa da temanın öğrenme çıktılarına ulaşılabilmesi için temanın desteklediği gerekli alan becerileri ile kavramsal beceriler ifade edilmektedir.

Öğrenme-öğretme süreçlerinin disiplinler arası ve beceriler arası ilişkilerin işe koşulmasını sağlayacak şekilde planlanmasının programın bütüncül yaklaşımının başarıya ulaşması için önemi göz önünde bulundurulmalıdır.

1.2.4. Öğrenme Çıktıları

Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nın temaları belli bir bilgi ve beceri bütünlüğünü yansıtan "öğrenme çıktıları" etrafında organize edilmiştir. Öğrenme çıktıları; temanın sonunda öğrencinin ulaşması beklenen, alana ilişkin kavram, yöntemler ile becerileri bir arada sunan öğretim amaçları olarak düşünülebilir. Öğrenme çıktıları kavramsal beceriler ile sanat alan becerilerinin ortaya koyduğu eylemlerin yanı sıra bu becerileri oluşturan "süreç bileşenleri"nin de rehberliğinde hazırlanmıştır. Beceri edinimi süreci; bazı eylemlerin sistematik, bilinçli ve istekli bir şekilde işe koşulmasını gerektirmektedir. Bu bağlamda öğrenme çıktılarına ulaşmak için becerilerin süreç bileşenlerinin titizlikle gerçekleştirilmesi ve ses eğitimi öğrenme-öğretme ortamlarının her bir öğrencinin ilgili süreç bileşenlerini deneyimlemesini sağlayacak şekilde tasarlanması beklenmektedir.

1.2.5. İçerik Çerçevesi

Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı, temel eğitim düzeyinde bilgi ve beceriler bağlamında bütüncül ve tutarlı bir yaklaşımla oluşturulmuştur. Her bir düzeyde hangi bilgi ve becerilere ne şekilde yer verilmesi gerektiği belirlendikten sonra bu bilgi ve becerilerin hem önceki yılların programı hem de ilerleyen yılların programları ile ilişkisinin açık ve tutarlı bir şekilde yapılandırılması amaçlanmıştır. Bu anlamda bireysel ses eğitimi dersi öğretim programlarının her birinin kendi içinde bir bütün olarak değerlendirilmesi gerekir. Ayrıca bu programların farklı düzeylerin bireysel ses eğitimi dersi öğretim programları ile bütünlüğü de göz önünde bulundurulmalıdır. Öğretmenlerden öğrenme-öğretme süreçlerini tasarlarken sadece kendi programının bilgi ve becerileriyle ilgili öğrenme çıktısı ve içeriğini değil diğer düzeylerin bireysel ses eğitimi dersi programlarının bilgi ve becerileriyle ilgili öğrenme çıktısı ve içeriğini de incelemeleri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin bütüncül hedeflerini gerçekleştirmeyi sağlayacak bir ses eğitimi anlayışıyla hareket etmeleri beklenmektedir.

Temaların içerik çerçevesindeki birinci bileşeni içerikle ilgili "genellemeler"dir. Müziksel kavram ve becerilerin ses eğitimi öğrenme-öğretme süreçlerine yansıtılmasına rehberlik eden bu genellemeler; tema ile ilgili ana fikirler olarak da düşünülebilir. Bu ana fikirlerle temanın bilgi ve beceri hedefinin etkin şekilde çerçevelenmesi ve öğrenme-öğretme sürecinin uygun pratik ve kararlarla yürütülmesi desteklenmektedir. Program tasarımında her bir tema ile ilgili sınırlı

sayıda ve tema çerçevesinde belli oranda gerçekleştirilebilir genellemelere yer verilmiştir.

Temaların içerik çerçevesindeki diğer bir bileşeni olan “anahtar kavramlar” da, her bir tema için ayrı ayrı listelenen kavramlarla temanın kapsamı hakkında bilgi verilmektedir. Temaların ilişkisel yapısına bağlı olarak bazı anahtar kavramların farklı sınıf seviyelerinde birden çok temada yer aldığı görülebilir. Anahtar kavramlar, öğrenme çıktılarında belirtilen bilgi ve beceri bütünlüğünün bir parçası olarak düşünülmektedir.

1.2.6. Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)

Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı’nda öğrencilerin öğrenmelerini destekleyecek ve sistematik olarak öğrencilere geri bildirim verilebilmesini sağlayacak bir ölçme ve değerlendirme yaklaşımı benimsenmiştir. Bu yaklaşımda öğrencilerin bilgi ve becerilerinin gelişimini izleme ve değerlendirmenin yanı sıra ses eğitimine yönelik eğilimlerinin, sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin, okuryazarlık becerilerinin ve değerlerinin gelişiminin gözlenmesi de programın bütüncül yaklaşımı açısından önem arz etmektedir.

Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı’nda tamamlayıcı ölçme araçları kullanılarak öğrencilere bilgi düzeyleri, eksikleri veya kavram yanlışları hakkında dönütler sağlanması, süreç odaklı olacak şekilde değerlendirme yapılması hedeflenmektedir. Bu süreçte kullanılan ölçme araçları geri bildirim esasına dayalı olarak öğrenme-öğretme sürecine yukarıda belirtilen farklı boyutlarda katkıda bulunacak şekilde tercih edilmektedir. Bu doğrultuda öğrencilere her temada en az 1 performans görevi verilmektedir.

1.2.7. Öğrenme-Öğretme Yaşantıları

Yeni öğretim programlarının önemli bileşenlerinden birisi “öğrenme-öğretme yaşantıları”dır. Öğrenme-öğretme yaşantıları bağlamında ilk olarak “temel kabuller”e yer verilmektedir. Müziksel bilgiler kendi içinde belli bir hiyerarşiye veya ardıllık-öncüllük ilişkisine sahiptir. Bireysel ses eğitimi dersi öğrenme-öğretme sürecinin de müziğin bu kendine özgü yapısını dikkate alması beklenir. Örneğin ergenlik döneminde seste meydana gelen değişim özelliklerinin anlamlandırılabilmesi için insan sesinin oluşumu ve anatomik yapısının anlamlandırılması gerekir. Bu noktada temel kabuller bağlamında her bir tema ile ilgili öğrenme-öğretme faaliyetleri planlanırken öğrencilerin sahip olması gereken ön bilgilerin ve becerilerin neler olduğu belirlenmeli, öğrencilerin bu bilgi ve beceriler bağlamındaki hazırbulunuşlukları değerlendirilmeli, varsa eksik veya hatalı öğrenmelerinin giderilmesi için uygun çalışmalar planlanmalıdır. Süreç, aynı zamanda öğrencilerin temaya sosyal ve duygusal açıdan da hazır olmalarını sağlamak için bir gereklilik olarak görülmektedir.

Program kapsamında, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin dikkate alınması ve öğrenme-öğretme sürecinin başında ön değerlendirme yapılması gerekmektedir. Ayrıca öğrencilerin ön bilgileri, yeni öğrendikleri bilgiler ve günlük yaşam arasında köprü kurulması esastır. Bu uygulamalar tüm öğretim materyallerinde yer almalı, kullanılacak yöntem ve teknikler, ilgili öğrenme çıktısı ve içeriğe uygun olacak şekilde okulun ve sınıfın özellikleri doğrultusunda belirlenmelidir.

Öğrenme çıktılarının ilgili becerinin süreç bileşenlerine dayalı olarak nasıl işe koşulacağını açıklayan “öğrenme-öğretme uygulamaları” bilgi, beceri, eğilim ve değerler bütünlüğü içinde düşünülmektedir. Programda öğrenme-öğretme uygulamaları, öğrenme çıktıları; sanat alanına özgü beceriler, kavramsal beceriler ve eğilimlerin yanı sıra sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerileri bütünleştirilerek yapılandırılmıştır. Öğrenme-öğretme uygulamalarında ilgili bağlam temelinde alan becerilerin ve kavramsal becerilerin tüm bileşenlerinin ardışık bir şekilde uygulanmasına dikkat edilmelidir. Becerilerin süreç bileşenleri; aynı zamanda bir veya birden fazla beceriyi, eğilim veya değeri destekler niteliktedir. Temaların öğrenme-öğretme uygulamaları planlanırken becerilerin süreç bileşenlerini zenginleştiren, öğrenme-öğretme faaliyetlerinin anlam ve kalıcılığını destekleyen, konuya özgü beceriler, eğilimler ve değerler belirlenerek öğretmenlere bunların uygun şekilde kullanılması ile ilgili göstergeler sunulmaktadır. Becerilerin süreç bileşenlerine eşlik eden söz konusu farklı beceri, eğilim ve değerler ayrı veya bağımsız bir öğrenme-öğretme süreci gibi düşünülmemeli, bireysel ses eğitimi dersinin doğal bir bileşeni olarak ele alınmalıdır. Yine TYMM yapısı gereği, “temel kabuller”e yer verilmektedir.

1.2.8. Farklılaştırma

Öğrenme çıktıları bağlamında, öğrenciler tarafından ulaşılması beklenen bilgi ve becerilerin aynı olması durumunda bile, her öğrencinin ilerleme hızı ve süreçte ihtiyaç duyulan bilgi ile becerilerin bir diğer öğrenciye göre farklı olabildiği görülmektedir. Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nda bu durum "farklılaştırma" bağlamında ele alınmaktadır. Farklılaştırmanın bir boyutu olan "zenginleştirme"; daha karmaşık ve soyut bilgileri daha hızlı şekilde anlamlandırabilen, programda hedeflenen bilgi ve becerileri daha etkin şekilde kullanabilen öğrencilere yönelik olarak tasarlanmıştır. Zenginleştirme faaliyetleri ile söz konusu öğrencilerin içerik çerçevesinden kopmadan öğrenmelerini derinleştirmelerine imkân verecek içerik, yöntem ve süreçlerle ilgili açıklamalara yer verilmiştir. Bu anlamda, zenginleştirme faaliyetlerinde disiplin içi ilişkilendirmelerin yanı sıra disiplinler arası ilişkilendirmeler ve günlük hayat/gerçek yaşam uygulamaları ön planda tutulmuştur. Öğrencilerin performans görevleri doğrultusunda teknolojiyi ve dijital platformları etkin bir şekilde kullanmasına ilişkin öneriler de zenginleştirme bağlamında sunulmaktadır.

Farklılaştırmanın diğer boyutu olan "destekleme", programın hedeflediği bilgi ve becerilere ulaşmada daha fazla somut örnek, günlük hayat bağlamı, somut materyal desteği ve görselleştirmeye ihtiyaç duyan öğrencilere yönelik olarak tasarlanmıştır. Destekleme faaliyetleri ile programın hedeflediği bilgi ve becerilerden ödün vermeden söz konusu öğrencilerin ihtiyaç duydukları uygulamalara, kullanılabilecek araç-gereç ve teknolojiye, sınıf içinde yürütülecek grup çalışmaları ile sağlanacak akran öğrenmelerine ve öğretmenlerin süreçteki rolüne vurgu yapılmaktadır. Ayrıca destekleme başlığında öğrencilerin dijital platformlardan da etkin bir şekilde yararlanmalarını sağlayacak öneriler sunulmaktadır.

Öğretmenlerden hem zenginleştirme hem de destekleme faaliyetlerini bireysel farklılıklara duyarlı bir biçimde, kapsayıcı bir anlayışla gerçekleştirmeleri beklenmektedir. Bu faaliyetlerin uygun şartlar sağlandığında "her öğrencinin ses eğitimi alabileceği" prensibini açık ve kararlı bir şekilde ortaya koymasının programın hedeflerine ulaşmasındaki rolü göz önünde bulundurulmaktadır.

1.3. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ TEMALARI, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU

Tema temelli yaklaşımla hazırlanan Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı 1 ders saati uygulanacak şekilde planlanmıştır. Programda her sınıf düzeyi için tema isimleri “Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı Sınıflara Göre Temalar” tablosu ile gösterilmiştir. Ardından 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda temaların işleniş sırası, içerdiği öğrenme çıktı sayıları ve temaların süreleri ise ayrı tablolar ile sunulmuştur.

Aşağıdaki tabloda Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı’nın temalara göre dağılımı verilmiştir.

1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf
BSE.1.1. Ses Kaynakları	BSE.2.1. Ses Özellikleri	BSE.3.1. İnsan Sesi	BSE.4.1. İnsan Sesi
BSE.1.2. Ses Eğitimi	BSE.2.2. Ses Eğitimi	BSE.3.2. Ses Eğitimi	BSE.4.2. Ses Eğitimi
BSE.1.3. Seslendirme Çalışmaları	BSE.2.3. Seslendirme Çalışmaları	BSE.3.3. Seslendirme Çalışmaları	BSE.4.3. Seslendirme Çalışmaları

5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
BSE.5.1. İnsan Sesi ve Ses Sağlığı	BSE.6.1. İnsan Sesi	BSE.7.1. İnsan Sesi	BSE.8.1. Ses Eğitimi
BSE.5.2. Solunum Organları	BSE.6.2. Artikülasyon	BSE.7.2. Rezonans	BSE.8.2. Geleneksel Müzik Türleri
BSE.5.3. Ses Eğitimi	BSE.6.3. Ses Eğitimi	BSE.7.3. Ses Eğitimi	BSE.8.3. Seslendirme Çalışmaları
BSE.5.4. Seslendirme Çalışmaları	BSE.6.4. Seslendirme Çalışmaları	BSE.7.4. Seslendirme Çalışmaları	

Aşağıdaki tablolarda Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nın temalara ait öğrenme çıktısı sayıları, ders saatleri ve yüzdeleri verilmiştir.

1. SINIF BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ

TEMA	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Ses Kaynakları	5	4	11
2. Ses Eğitimi	3	14	39
3. Seslendirme Çalışmaları	4	15	42
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	3	8
TOPLAM	12	36	100

2. SINIF BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ

TEMA	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Ses Özellikleri	4	8	22
2. Ses Eğitimi	3	10	28
3. Seslendirme Çalışmaları	4	15	42
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	3	8
TOPLAM	11	36	100

3. SINIF BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ

TEMA	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. İnsan Sesi	2	3	8
2. Ses Eğitimi	4	15	42
3. Seslendirme Çalışmaları	4	15	42
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	3	8
TOPLAM	10	36	100

* Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları vb. çalışmalar için ayrılan süredir. Çalışmalar için ayrılan süre eğitim öğretim yılı başında planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir.

4. SINIF BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ

TEMA	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. İnsan Sesi	2	3	6
2. Ses Eğitimi	5	15	42
3. Seslendirme Çalışmaları	4	15	42
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	3	8
TOPLAM	11	36	100

5. SINIF BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ

TEMA	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. İnsan Sesi ve Ses Sağlığı	2	2	6
2. Solunum Organları	2	3	8
3. Ses Eğitimi	3	13	36
4. Seslendirme Çalışmaları	5	15	42
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	3	8
TOPLAM	12	36	100

6. SINIF BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ

TEMA	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. İnsan Sesi	2	2	6
2. Artikülasyon	3	2	6
3. Ses Eğitimi	2	14	38
4. Seslendirme Çalışmaları	4	15	42
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	3	8
TOPLAM	11	36	100

* Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları vb. çalışmalar için ayrılan süredir. Çalışmalar için ayrılan süre eğitim öğretim yılı başında planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir.

7. SINIF BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ

TEMA	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. İnsan Sesi	2	2	6
2. Rezonans	2	2	6
3. Ses Eğitimi	5	14	38
4. Seslendirme Çalışmaları	5	15	42
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	3	8
TOPLAM	14	36	100

8. SINIF BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ

TEMA	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Ses Eğitimi	4	8	22
2. Geleneksel Müzik Türleri	5	10	28
3. Seslendirme Çalışmaları	4	15	42
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	3	8
TOPLAM	13	36	100

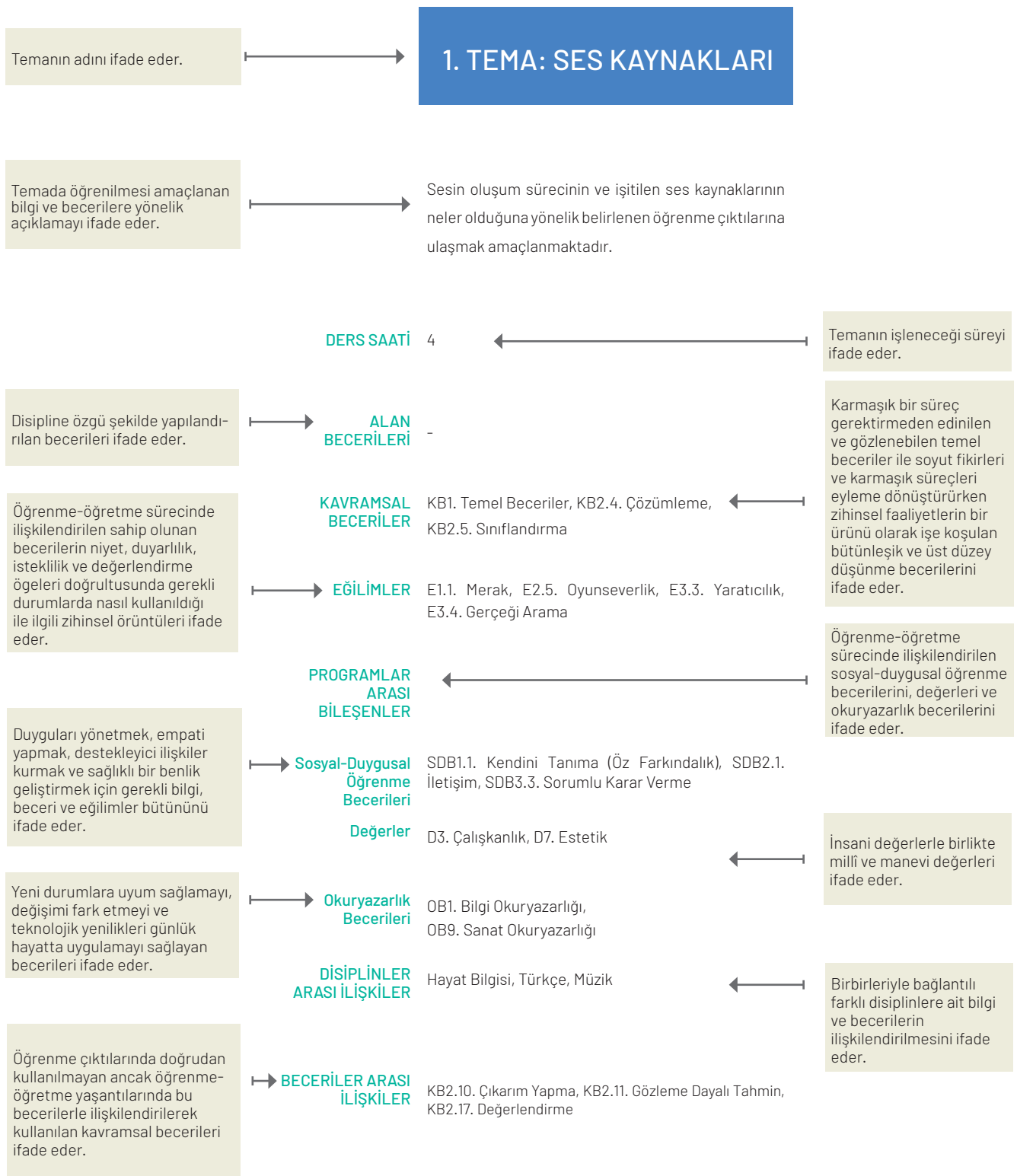
1.4. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ DERS KİTAP FORMA SAYILARI VE EBATLARI

DERS KİTABI	FORMA SAYILARI	KİTAP EBADI
Bireysel Ses Eğitimi Dersi 1. Sınıf	8-10	19,5 cm x 27,5 cm
Bireysel Ses Eğitimi Dersi 2. Sınıf	7-9	19,5 cm x 27,5 cm
Bireysel Ses Eğitimi Dersi 3. Sınıf	7-9	19,5 cm x 27,5 cm
Bireysel Ses Eğitimi Dersi 4. Sınıf	7-9	19,5 cm x 27,5 cm
Bireysel Ses Eğitimi Dersi 5. Sınıf	5-7	19,5 cm x 27,5 cm
Bireysel Ses Eğitimi Dersi 6. Sınıf	5-7	19,5 cm x 27,5 cm
Bireysel Ses Eğitimi Dersi 7. Sınıf	5-7	19,5 cm x 27,5 cm
Bireysel Ses Eğitimi Dersi 8. Sınıf	5-7	19,5 cm x 27,5 cm

* Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları vb. çalışmalar için ayrılan süredir. Çalışmalar için ayrılan süre eğitim öğretim yılı başında planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir.

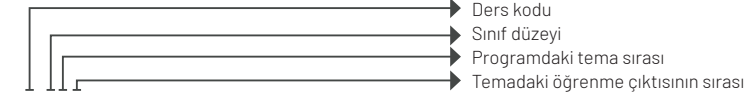
1.5. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nın temalarının yapısı aşağıdaki bilgi görselinde verilmiştir.

Öğrenme yaşantıları sonunda öğrenciye kazandırılması amaçlanan bilgi, beceri ve becerilerin süreç bileşenlerini ifade eder.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.1.1.4. Çevresinde duyduğu düzenli, düzensiz, uyumlu ve uyumsuz sesleri çözümleyebilme

- a) Çevresinde duyduğu düzenli, düzensiz, uyumlu ve uyumsuz sesleri belirler.
b) Çevresinde duyduğu düzenli, düzensiz, uyumlu ve uyumsuz sesler arasındaki ilişkiyi belirler.

Öğrenme sürecinde ele alınan bilgi kümesini (bölüm/konu/alt konuya ilişkin sınırları) ifade eder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Sesin Kaynağı
Sesleri Sınıflandırıyorum
Sesleri Taklit Ediyorum
Çevremizdeki Sesler
Sesimi Tanıyorum

Disipline ait başlıca genelleme, ilke, anahtar kavramlar, semboller vb. ifade eder.

Genellemeler Anahtar Kavramlar Semboller

- Her sesin bir kaynağı vardır.
- doğal ses, düzenli ses, düzensiz ses, gür ses, hafif ses

Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ile uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını ifade eder.

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, gözlem formu, kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile değerlendirilebilir.

Öğrenme çıktıları, eğilimler, programlar arası bileşenler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ilişkilere dayanan öğrenme-öğretme sürecini ifade eder.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin ses ve sessizlik kavramını bildikleri kabul edilmektedir.
Öğrencilerin sesin ne olduğunu ve bedenini oluşturan parçaların neler olduğunu bildikleri kabul edilmektedir.

Önceki eğitim ve öğretim süreçlerinden getirildiği kabul edilen bilgi ve becerileri ifade eder.

Yeni bilgi ve becerilerin öğrenilmesi için sahip olunması gereken ön bilgi ve becerilerin değerlendirilmesi ile öğrenme sürecindeki ilgi ve ihtiyaçların belirlenmesini ifade eder.

Ön Değerlendirme Süreci

Köprü Kurma

Öğrencilerin duyduğu sesleri tanıma ve ilişkilendirme becerisini ortaya çıkaran sorular sorulur. "Bu sesi tanıyor musun?" "Busesineyine sesine benzetiyorsun?" gibisorular ile öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenebilir.
Öğrencilerin mevcut bilgilerini ve deneyimlerini kullanmalarına fırsat vermek için sesleri ayırt etme ve taklit etme gibi temel becerileri kendi yaşantılarından ve deneyimlerinden yararlanarak örneklemeleri istenebilir. Örneğin "Sabah uyandığında duyduğun ilk ses neydi?" "Etrafında hangi sesleri duyuyorsun?" "Evdeki saatlerden çıkan sesleri fark ettiniz mi?" "Bu sesler canlı varlıklardan mı, cansız varlıklardan mı geliyor olabilir?" "Günlük yaşamda sıkça karşılaştığınız araçların çıkardığı sesler nasıl duyulur?" "Yakın çevrenizde duyduğunuz bir sesi seçiniz. Bu ses size hangi duyguları çağırıştırıyor?" "Bu sesleri çıkaran şey canlı mı cansız mı?" "Bir arabanın sesi nasıl çıkar?" "Çevrende duyduğunuz seslerden birini düşün. Bu sesin sana neler hissettirdiğini anlatabilir misin?" gibi sorular sorularak işittiği seslerin kaynakları hakkındaki görüşlerini ifade etmeleri sağlanabilir.

Mevcut bilgi ve beceriler ile edinilecek bilgi ve beceriler arasında bağlantı oluşturma sürecinin yanı sıra edinilecek bilgi ve beceriler ile günlük hayat deneyimleri arasında bağ kurmayı ifade eder.

Hedeflenen öğrenci profili ve temel öğrenme yaklaşımları ile uyumlu öğrenme-öğretme yaşantılarının hayata geçirildiği uygulamaları ifade eder.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.1.1.3
Öğrencilerin doğadan, çevreden ve nesnelerden duyduğu sesleri taklit edeceği çalışmalara yer verilir. Öğrenciler önce sesini duyduğu, sonra ismi verilen, daha sonra da kendi seçtiği varlıkların seslerini taklit edebilir. Öğrenci bu sesleri taklit ederken yaratıcılığını ve dikkatini geliştirip **(E3.3)** işitsel algısını ve ifade becerilerini güçlendirebilir. Bu süreç dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile değerlendirilebilir.

Akranlarından daha ileri düzeydeki öğrencilere genişletilmiş ve derinlemesine öğrenme fırsatları sunan, onların bilgi ve becerilerini geliştiren eğitim yaklaşımlarını ifade eder.

Öğrenme profilleri bakımından farklılık gösteren öğrencilere yönelik çeşitli zenginleştirme ve desteklemeye ilişkin öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrencilerden çevrelerinde duydukları sesleri listelemeleri ve bu sesleri yapay veya doğal ses olarak sınıflandırmaları istenebilir.
Öğrencilerden "doğa orkestrası" kurmaları istenerek onların uyumlu seslerle melodi oluşturmaları beklenebilir.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrencilere ortam, içerik, süreç ve ürün bağlamında uyarlanmış öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

Destekleme

Öğrencilere ses kaynaklarına yönelik çeşitli videolar izletilebilir.
Ses kaynağını çok belirgin bir yere koyarak sesin kolayca bulunması sağlanabilir.

Programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerinin öğretmenler tarafından değerlendirilmesini ifade eder.

ÖĞRETİM YANSITIMLARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI SINIF DÜZEYLERİNE AİT TEMALAR

1. SINIF

1. TEMA: SES KAYNAKLARI

Sesin oluşum süreci ve işittiği ses kaynaklarının neler olduğuna yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 4

ALAN
BECERİLERİ -

KAVRAMSAL
BECERİLER KB1. Temel Beceriler, KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E2.5. Oyunseverlik, E3.3. Yaratıcılık, E3.4. Gerçeği Arama

PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB2.1. İletişim, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D3. Çalışkanlık, D7. Estetik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER Hayat Bilgisi, Türkçe, Müzik

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin, KB2.17. Değerlendirme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.1.1.1. İşittiği tüm seslerin bir kaynağı olduğunu fark edebilme

BSE.1.1.2. Çevresinde duyduğu sesleri sınıflandırabilme

- a) Çevresinde duyduğu seslere ilişkin değişkenleri belirler.
- b) Çevresinde duyduğu sesleri ayırır.
- c) Çevresinde duyduğu sesleri kaynağına göre tasnif eder.
- ç) Çevresinde duyduğu sesleri kaynağına göre isimlendirir.

BSE.1.1.3. Doğadan, çevreden ve nesnelerden duyduğu sesleri taklit edebilme

BSE.1.1.4. Çevresinde duyduğu düzenli, düzensiz, uyumlu ve uyumsuz sesleri çözümleyebilme

- a) Çevresinde duyduğu düzenli, düzensiz, uyumlu ve uyumsuz sesleri belirler.
- b) Çevresinde duyduğu düzenli, düzensiz, uyumlu ve uyumsuz sesler arasındaki ilişkiyi belirler.

BSE.1.1.5. Kendi sesinin özelliklerini tanıyabilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Sesin Kaynağı
Sesleri Sınıflandırıyorum
Sesleri Taklit Ediyorum
Çevremizdeki Sesler
Sesimi Tanıyorum

Genellemeler

- Her sesin bir kaynağı vardır.

Anahtar Kavramlar

doğal ses, düzenli ses, düzensiz ses, gür ses, hafif ses, insan sesi, işitme, ses, ses kaynakları, taklit etme, yapay ses

Sembol ve Gösterimler

-

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, gözlem formu, kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile değerlendirilebilir.
Öğrencilere ses kaynakları ile ilgili açıklayıcı bir görsel materyal hazırlayabilecekleri performans görevi verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin ses ve sessizlik kavramını bildikleri kabul edilmektedir.
Öğrencilerin sesin ne olduğunu ve bedenini oluşturan parçaların neler olduğunu bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin duyduğu sesleri tanıma ve ilişkilendirme becerisini ortaya çıkaran sorular sorulur. "Bu sesi tanıyor musun?" "Bu sesi hangi varlıkla ya da olayla ilişkilendirebilirsin?" gibi sorular ile öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenebilir.

Öğrenciye bedenini ve sesinin kaynağını keşfetmesi için sorular yöneltilir. "Sesimiz, vücudumuzun hangi bölümünden çıkar?" "Herkesin sesi aynı mıdır?" "Sence herkesin sesi aynı mı?" gibi sorularla hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenebilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin mevcut bilgi ve deneyimlerini kullanmalarına fırsat vermek için sesleri ayırt etme ve taklit etme gibi temel becerileri yaşantılarından yararlanarak örneklemeleri istenebilir. "Sabah uyandığında duyduğun ilk ses neydi?" "Etrafında hangi sesleri duyuyorsun?" "Evdeki saatlerden çıkan sesleri fark ettiniz mi?" "Bu sesler canlı varlıklardan mı, cansız varlıklardan mı geliyor olabilir?" "Günlük yaşamda sıkça karşılaştığınız araçların çıkardığı sesler nasıl duyulur?" "Yakın çevrenizde duyduğunuz bir sesi seçiniz. Bu ses size hangi duyguları çağırıyor?" "Bu sesleri çıkaran şey canlı mı cansız mı?" "Bir arabanın sesi nasıl çıkar?" "Çevrenizde duyduğunuz seslerden birini düşünün. Bu sesin size neler hissettirdiğini anlatabilir misiniz?" gibi sorular sorularak işittiği seslerin kaynakları hakkındaki görüşlerini ifade etmeleri sağlanabilir. Sesin tınısını günlük yaşamdaki konuşmasıyla ilişkilendireceği örneklerle yer verilebilir. Farklı tonlarda (neşeli, üzgün, heyecanlı gibi) hikâyeler anlatılarak öğrencilerin sesin tonlarını günlük duygularla ilişkilendireceği çalışmalara yer verilebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.1.1.1

Öğrencilerin işittiği tüm seslerin bir kaynağının olduğunu fark etmelerine yönelik etkinlikler yapılır. Bunun için hikâye ve senaryolardan yola çıkılarak doğadaki ve çevresindeki sesleri fark edebilmelerine yönelik sorulara yer verilebilir. Yaprak hışırtı sesi dinletip "Bu ses sana daha önce duyduğun bir sesi hatırlatıyor mu?" "Bu ses, kâğıdı buruşturduğumuzda çıkan sese benziyor mu?" gibi sorular sorulabilir (E1.1). Böylece öğrencilerin duydukları seslerin bir kaynaktan geldiğinin fark edilmesi (OB1), çevrelerindeki seslerin daha bilinçli dinlenmesi yoluyla işitsel algılarının geliştirilmesi ve eski deneyimlerinin yeni duydukları seslerle ilişkilendirilmesi sağlanır. Süreç, gözlem formu veya kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir (SDB1.1). Sesin oluşumuyla ilgili somut, görsel ve işitsel örnekler sunulurken sesin geldiği kaynağı fark edip gerçeği arayacağı (E3.4) uygulamalara yer verilir. Ses dedektifi oyunu oynamaları sağlanabilir. Öğrencilere dedektif şapkası taktırılıp sınıfta veya çevrede ses kaynaklarını bulmaları istenebilir ("Bana metal kaşıktan çıkan bir ses bulun." "Bana bir rüzgâr sesi duyurun." "Bir insan sesi çıkarın." gibi). Bunun gibi etkinliklerle öğrencinin yaptığı çalışmalarda aktif rol alması sağlanarak (D3.4), ders oyunlaştırılıp eğlenceli ve keyifli hâle getirilir (E2.5). Öğrencilere ses kaynakları ile ilgili açıklayıcı görsel materyal hazırlamaya yönelik performans görevi verilir. Verilen örneklemeler ve uygulamalar aracılığıyla öğrencinin duyduğu sesleri fark etmesi, bu sesler arasında sebep-sonuç ilişkisi kurması ve her sesin bir kaynağı olduğuna dair yargılarda bulunarak bu yargıların dayanaklarını keşfetmesi (SDB3.3) sağlanabilir. Süreç, gözlem formu, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile değerlendirilebilir.

BSE.1.1.2

Öğretmen tarafından doğal ses ve yapay ses kavramları açıklanır (SDB2.1). Çevresinde duyduğu seslerin hangilerinin doğal, hangilerinin yapay ses kaynağı olduğunu belirleyebileceği dinleme ve tanıma etkinliklerine yer verilir. Doğal seslere (hayvan, doğa, insan sesi) ve yapay seslere (motorlu araçlar, televizyon, radyo gibi) örnekler verilerek bu seslerin hangilerinin doğal, hangilerinin yapay olduğu ayrılabilir (OB1). Ses kaynaklarına ilişkin sorular sorulur. "Bu ses bir insan etkileşimiyle mi, yoksa doğada kendiliğinden mi oluştu?", "Bu ses doğal mı yoksa yapay mı?" gibi sorularla öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri sağlanabilir (SDB2.1). Böylelikle öğrencilerin ses kaynaklarını ayırt etmeleri sağlanabilir. Dinleme, tanıma ve gözlem çalışmaları yapılarak, soru cevap teknikleri uygulanarak, doğal ve yapay sesler karşılaştırılarak (KB2.10) çevrede duyulan seslerin hangilerinin doğal ses, hangilerinin yapay ses olduğu sınıflandırılabilir (OB1), doğal ses ve yapay seslerle ilgili çıkarım yapılabilir, yargıda bulunulabilir (KB2.11). Süreç dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile değerlendirilebilir.

BSE.1.1.3

Öğrencilerin doğadan, çevreden ve nesnelerden duyduğu sesleri taklit edeceği çalışmalara yer verilir. Öğrencilerin önce sesini duyduğu, sonra ismi verilen, daha sonra da kendi seçtiği varlıkların seslerini taklit etmeleri sağlanabilir. Öğrencinin bu sesleri taklit ederken yaratıcılığı ve dikkati geliştirilip (**E3.3**) işitsel algısı ve ifade becerileri güçlendirilebilir. Süreç dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile değerlendirilebilir.

BSE.1.1.4

Ses ve sessizlik kavramları üzerinde durularak “düzenli-düzensiz ses”, “uyumlu-uyumsuz ses” kavramları açıklanır. Örneğin kalp atışı, saatin tik tak sesi, metronom sesi gibi seslerin düzenli ses; trafik gürültüsü, yaprakların rüzgârdaki hışırtısı gibi seslerin düzensiz ses; bir şarkıdaki enstrümanların uyumu, kuşların cıvıltısı gibi seslerin uyumlu ses; farklı frekanslarda çalan enstrümanların ve aynı anda bağırان insanların seslerinin uyumsuz sesler olduğu açıklanır. Öğrencinin açıklamaları ve verilen örnekleri etkin bir şekilde dinlemesi sağlanarak (**SDB2.1**) çevresinde duyduğu seslere ilişkin değişkenleri belirlemesi beklenebilir. Öğrencilere çevrelerindeki düzenli (enstrüman sesleri gibi) ve düzensiz ses (trafik sesi, iş makinaları), uyumlu (ritmik ve melodik olarak) ve uyumsuz ses örnekleri dinletilerek merak uyandırılır (**E1.1**). Öğrenciler bu sesleri tanıyıp ayırt etmeye, aralarındaki ilişkiyi çözümlemeye ve gerçeği bulmaya teşvik edilebilir (**E3.4**). Süreç dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile değerlendirilebilir.

BSE.1.1.5

Kendi bedenini ve sesini tanıması, fizyolojik özelliklerini keşfetmesi için öğretmen tarafından “Nefes alıp verirken bedenin nasıl hareket ediyor?” “Ses nasıl oluşur?” “Konuşurken elini göğsüne koyduğunda ne hissediyorsun?” “Sesin ince mi kalın mı?” gibi sorular sorularak (**E1.1**) öğrenci ile sözlü etkileşim sağlanır (**SDB2.1**). Bu sayede öğrencinin sesinin özellikleri hakkında mantıksal ilişkilerin ortaya konulması ve ses kaynakları ile ilgili sahip olunan önceki bilgilerle (doğal ses-yapay ses) kendi ses özelliklerinin ilişkilendirilmesi sağlanabilir (**KB2.11**). Her insan sesinin kendine has özelliklerinin olduğu ve insanın kendi sesini sevmesinin önemi vurgulanarak, öğrenme sürecinde kendi potansiyeline güvenmesi sağlanarak (**SDB1.1**) içsel motivasyon yolları geliştirilir (**D3.1**). Drama yöntemi ve oyunlardan yararlanarak (**E2.5**) sesin niteliklerine göre (hafif, gür, farklı ses ve tınılarda) seslendirme çalışmalarını sergilemesi sağlanabilir (**OB9**). Böylece öğrencinin hayatı estetik unsurlarla zenginleştirilebilir (**D7.3**). Süreç öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden çevrelerinde duydukları sesleri listelemeleri ve bu sesleri yapay veya doğal ses olarak sınıflandırmaları istenebilir.

Öğrencilerden “doğa orkestrası” kurmaları istenerek uyumlu seslerle melodi oluşturmaları beklenebilir.

Öğrencilerden kendi hikâyelerini oluşturmaları ve bu hikâyelerde geçen sesleri taklit etmeleri istenebilir.

Öğrencilere farklı ses yoğunluklarında (hafif, gür) ve farklı tınılarda çeşitli müzikler dinletilebilir. Her bir müzik ya da ses parçası dinlendikten sonra öğrencilerden bu seslerin kendilerinde uyandırdığı duygu ve imgelerden yola çıkarak bir resim çizmeleri istenebilir.

Destekleme Öğrencilere ses kaynaklarına yönelik çeşitli videolar izletilebilir.

Ses kaynağını çok belirgin bir yere koyarak sesin kolayca bulunması sağlanabilir.

Doğal ve yapay sesleri ayırt edebilmeleri için görsel kartlar(bir kuş veya araba) kullanılabilir.

Öğrencilere içerisinde doğa olaylarının geçtiği bir hikâye okunabilir. Öğrencilerden bu hikâyede geçen sesleri taklit etmeleri istenebilir.

Sadece hoş ve uyumlu sesleri dinletip bu seslerin kaynağını tahmin etmeleri sağlanabilir.

Somut materyaller kullanarak ses çalışmaları yapmaları sağlanabilir. Öğrenciye farklı büyüklüklerde renkli bloklar verilerek ondan gür sesler için büyük bir blok, hafif sesler için küçük bloklar kullanması istenebilir. Duyduğu seslere uygun blokları önceden belirlenmiş alana bırakması sağlanabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: SES EĞİTİMİ

Öğrencilerin sahip oldukları sesi sağlıklı, doğru ve etkili kullanabilmelerine yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN
BECERİLERİ SAB10. Müziksel Söyleme

KAVRAMSAL
BECERİLER KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Öz Düzenleme, SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D13. Sağlıklı Yaşam

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER Hayat Bilgisi, Türkçe, Beden Eğitimi

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER KB2.2. Gözlemlleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Akıl Yürütme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.1.2.1. Konuşmada ve şarkı söylemede solunumun önemini açıklayabilme

BSE.1.2.2. Düzeyine uygun eserleri seslendirebilme

a) Anatomik yapısına ve ses özelliklerine uygun eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.

b) Anatomik yapısına ve ses özelliklerine uygun eserleri seslendirirken uygun söyleme teknikleri kullanır.

c) Anatomik yapısına ve ses özelliklerine uygun eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.1.2.3. Yalın ve kısa tekerleme çalışmaları yapabilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Solunumun Önemi

Eserler Seslendiriyorum

Tekerleme Çalışmaları

Genellemeler

- Doğru duruş ve kontrollü nefesle ses etkili kullanılır.

Anahtar Kavramlar

artiküle, doğru duruş, nefes, ses, solunum

Sembol ve Gösterimler

-

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temanın öğrenme çıktıları, performans görevi, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları, gözlem formu, kontrol listesi ve bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Drama temelli bir performans görevi ile öğrencilerin düzeyine uygun eserleri seslendirme becerileri izlenebilir. Öğrencilerin performansları izlenerek anlık geri bildirim verilebilir. Geri bildirimlerde müziksel bileşenlere dikkat edilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Nefes alıp vermenin yaşamak için doğal bir gereksinim olduğunu, eğiş durduklarında ya da yanlış oturduklarında kendilerini rahatsız hissettiklerini bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Solunumun önemi hakkında ve doğru duruşun şarkı söylemedeki etkisine yönelik çıkarımlar yapabilecekleri sorular sorulabilir.

Öğrenciden bildiği kısa bir şarkıyı seslendirmesi istenebilir. Bu etkinlik sırasında öğrencinin ses ve nefes kontrolü, tonlaması ve sesinin gürlük durumu gözlemlenir. Ayrıca kelimeleri doğru ve anlaşılır bir şekilde söyleyip söylemediği değerlendirilir. Elde edilen gözlemler doğrultusunda ilgili kazanımlara uygun olarak ders planlanabilir.

Köprü Kurma

Günlük yaşamda oyun oynarken, dans ederken ya da spor yaparken nefes kontrolünün önemli olduğu vurgulanabilir.

Okul çantasını taşıırken, masada yazı yazarken ya da yemek yerken vücut duruşuna dikkat etmenin ne kadar önemli olduğu vurgulanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.1.2.1

Solunumun günlük yaşamda konuşma ve şarkı söylemedeki önemi, uzun cümleler veya zor ifadeleri söylerken nefesin yetmemesi gibi zorluklar ile ilişkilendirilerek açıklanabilir. Örneğin bir sunum sırasında nefes iyi ayarlanmadığında cümlelerin sonunda ses zayıflar ve konuşmanın akıcılığı bozulur. Şarkı söylerken nefes kontrolü kaybedildiğinde notalar tam ve etkili bir şekilde çıkarılamaz. Bu açıklamalarla solunumun hem konuşmada hem de şarkı söylemede ifadeyi güçlendirmek için ne kadar önemli olduğunu öğrencinin anlaması sağlanır. Bu sayede, solunumun öneminin kavranması için gerekli çabanın ve zihinsel, bedensel enerjinin en iyi düzeyde gösterilmesi (**E3.2**), hedeflerle ilgili eylemlerin pratikte uygulanabilmesi (**SBD1.2**), solunumun önemiyle ilgili gözlemlerin önceki bilgilerle ilişkilendirilmesi (**SDB1.1**) ve deneyime dayalı çıkarımlar yapılması sağlanabilir (**KB2.15**). Çeşitli solunum tekniklerinden faydalanarak (derin nefes alma, hızlı nefes verme gibi) öğrencinin solunumun vücuduna nasıl etki ettiğini fark edeceği çalışmalar yapılır. Şarkı söyleme veya uzun bir konuşma sırasında nefes kontrolü uygulanarak solunumun ses kalitesine ve dayanıklılığa etkisi gözlemlenebilir (**KB2.16**). Bu sayede solunumun önemi hakkında ulaşılan bilgiler kullanılarak çıkarımlar yansıtılabilir (**OB1**). Şarkı söyleme ve konuşmada solunumun önemine dair yargıda bulunulurken sesin kalitesi, dayanıklılığı ve kontrolü konularına odaklanmaları sağlanıp (**E3.2**) solunumun önemi ile ilgili çeşitli örnekler yaptırılabilir. Örneğin öğrencinin sınıfta şiir okumasına fırsat verilip uzun cümleleri rahatça ifade edebilmek için doğru nefes alınması gerektiği fark ettirilebilir. Sunum sırasında öğrencinin solunumu doğru ayarlanarak uzun cümleler bölünmeden ve ses kesintisiz kullanılarak daha etkili konuşması sağlanabilir. Bu deneyim ile konuşmada ve şarkı söylemede solunumun öneminin açıklanması sağlanabilir. Süreç, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile değerlendirilebilir.

BSE.1.2.2

Nefes çalışmaları yapmak, şarkı söyleme veya konuşma sırasında daha iyi performans sağlamak için önemlidir. Bunun için öğrencilere çiçek koklama, köpek nefesi taklidi yapma, balon şişirme, mum üfleme, fısıltılı sayma, "s" ve "z" sesleri ile nefes egzersizleri yapma gibi etkinlikler, nefes çalışmaları yaptırılarak öğrencilerin bu çalışmalarda aktif rol almaları sağlanır (**D3.4**). Şarkı söylemenin sadece sesini doğru kullanmak değil aynı zamanda bedensel bir davranış olduğuna dikkat çekilerek (**E1.1**) öğrencinin şarkı söylemek için bedensel olarak hazır hâle gelmesini sağlayacak etkinliklere yer verilir. Örneğin boyun ve omuz gevşetme hareketleri, çene açma ve kapatma hareketleri, yüz kaslarını hareketlendirme egzersizleri, omurga duruşunu güçlendiren hareketler yaptırılarak bedensel hareketlerini belirlemesi sağlanır (**KB2.4**). Böylece öğrencilerin çalışmalarında uygun çözümü uygulaması ve uygulanan çözümün etkililiğini değerlendirmesi sağlanabilir (**SDB3.3**). Doğru duruş ve pozisyonun şarkı söyleme üzerindeki etkisini fark ettirici çalışmalara yer verilir. Öğrenciye doğru ve yanlış duruşta şarkı söyletilebilir. Örneğin önce başını öne eğip karnına bakarak şarkı söylemesi istenebilir. Daha sonra başını dik tutup karşıya bakarak şarkı söylemesi istenebilir. Bu sayede duruşları arasındaki farkın çıkardığı sesin kalitesine etkisini dinleyerek belirlemesi sağlanır (**KB2.2**). Doğru duruşta sesin daha güçlü, temiz ve net çıktığı gözlemlenerek doğru duruş ile güzel şarkı söyleme ilişkisi kurulabilir. Böylelikle anatomik yapısına ve ses özelliklerine uygun eserlerin seslendirilmesi için bedenini söylemeye hazır hâle getirilmesi sağlanabilir. Ses sağlığı açısından bağırmadan ve sesi zorlamadan şarkı söylemenin önemi hem teorik hem de uygulamalı olarak anlatılarak bilgi ihtiyacı fark ettirilir (**OB1**). Sesin doğru ton ve gürültüde kullanılması çalışmalarına yer verilir. Örneğin öğrencilerden önce hafif bir sesle konuşmaları daha sonra bu sesi biraz daha yükselterek konuşmaları istenebilir. Bu sayede öğrenciler tarafından sesin gürültünün kontrol edilmesinin öğrenilmesi (**SDB1.1**), sesin uygun ton ve gürültüde kullanılması, duygu ve düşüncelerin fark edilerek

(SDB2.1) ifade edilmesi beklenebilir. Örneğin öğrencinin “do-re-mi-fa” gibi bir diziye önce yumuşak, sonra biraz daha gür bir şekilde seslendirmesi istenebilir. Bu gibi uygulamalarla öğrencilerin ses tellerini zorlamadan şarkının farklı tonlarını deneyimlemeleri, ses sağlığı bilincinin geliştirilmesi **(D13.2)**, sesin daha kontrollü ve etkili kullanması sağlanır. Ali Baba'nın Çiftliği adlı şarkı seslendirilerek seslerini uygun ton ve gürültüde kullanmalarını sağlanabilir. Bunun için şarkıya başlamadan önce öğrencilerden derin bir nefes almaları istenip şarkının giriş (Ali Baba'nın bir çiftliği var.) kısmının yumuşak ve doğal bir tonda çıkması sağlanabilir. Daha sonra şarkının hayvan seslerinin olduğu bölümlerde öğrencilerin biraz daha enerjik ama yine de kontrollü bir gürültü kullanmalarını istenebilir. Örneğin “Mööö-mööö!” diye inek sesi taklit edilirken gürlüğü biraz artırıp azaltarak sesin daha belirgin çıkması sağlanabilir. Hayvan seslerinin vurgulu yapılması, şarkının eğlenceli **(E2.5)** ve dikkat çekici olmasını sağlayabilir. Böylece öğrencilerin seslerini uygun ton ve gürültüde kullanmayı öğrenmeleri amaçlanır. Bu ve buna benzer şarkıların çalışılmasıyla ses kontrolü ve ifade gücü kazandırılabilir, şarkı söylemenin eğlenceli yönü keşfedilebilir ve değişimin gerektirdiği adımları atmaya yönelik istekli olunması sağlanabilir **(SDB3.1)**. Böylece anatomik yapıya ve ses özelliklerine uygun eserlerin seslendirilmesi sırasında uygun söyleme tekniklerinin kullanılması sağlanabilir. Eserlerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesi için seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Eserin nefes, gürültü, hız, ezgisel ve ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenir. Öğrencilerin eserleri müziksel bileşenlere dikkat ederek söylemeleri için eser öğretmen rehberliğinde öğrencinin öğretmeni taklit etmesi sağlanarak ortak bir şekilde seslendirilebilir **(SDB2.2)**. Düzeyine uygun eserleri seslendirecekleri bir performans görevi verilebilir. Süreç, dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

BSE.1.2.3

Basit ve tekrar eden kısa tekerleme seçimleri yapılır. Seçilen bir tekerlemede yavaş ve net söyleme, hız ve ritmi yavaşça artırma ve el çırparak eşlik etme çalışmaları yaptırılır. Bu çalışmalar hem bireysel hem de gruplar hâlinde uygulandığında öğrencilerin ortak hedeflere ulaşmak için arkadaşlarıyla dayanışma içinde olmaları **(D4.1)**, tekerleme çalışmalarını daha keyifli ve eğlenceli hâle getirmeleri **(E2.5)**, kişi ve gruplarla iş birliği yapabilmeleri, ortak hedefleri doğrultusunda takım oluşturabilmeleri ya da var olan bir takıma/gruba dâhil olarak **(SDB2.2)** artikülasyon becerilerini pekiştirmeleri sağlanabilir. Öğrencilerin yalın ve kısa tekerlemeleri doğru artiküle ederek **(OB9)** konuşma ve şarkı söyleme becerilerini geliştirmeleri, seslerin doğru kullanımı konusunda öz güvenlerini **(E1.5)** artırmaları sağlanır. Süreç, gözlem formu veya kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilere farklı nefes teknikleri (yavaş, hızlı, kesik kesik, derin, kısa gibi) uygulatılarak hangi yöntemin kâğıdı, balonu veya tüyü daha uzağa götürdüğünü karşılaştırmaları sağlanabilir. Nefesin gücü hakkında çıkarımlarda bulunmaları istenebilir.

Öğrencilere yavaş ve derin nefes aldıklarında veya hızlı nefes verdiklerinde bedenlerinde nasıl değişiklikler olduğunu hissetmeleri için gözlem yaptırılabilir. Kalp atışları, enerji seviyeleri ve konuşmalarındaki değişiklikleri fark etmeleri sağlanabilir. Öğrencilerden düzeyine uygun eserleri seslendirirken nefes egzersizleri, gevşeme hareketleri, vurgu ve tonlama çalışmaları yapmaları istenebilir.

Öğrencilerin belirlenen bir şarkıyı ritmik nefes alarak basit beden hareketleri ve mimiklerle seslendirmeleri ve seslendirme sürecini video ile kaydetmeleri sağlanabilir.

Kaydın ardından öğrencilerin performanslarını analiz etmeleri sağlanabilir.

Destekleme Solunum ile ilgili görsel destekler (video vb.) kullanarak somut ve eğlenceli materyaller (afiş, kavram haritası gibi) hazırlanabilir. Öğrencilere hafif bir kâğıt parçasını veya tüyü üfleterek masanın karşısına kadar götürme oyunu oynatılabilir. Böylece nefeslerini kontrolü kullanmaları sağlanabilir. Öğrencilere balon şişirme etkinliği yaptırılarak derin nefes alıp vermenin önemi gösterilebilir.

Öğrencilerin öğrenme sürecinde seslendireceği eserler ve tekerlemeler hikâyelerle pekiştirilebilir. Sık sık geri bildirimler verilerek öğrenme süreci desteklenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: SESLENDİRME ÇALIŞMALARI

Öğrencilerin millî ve manevî değerler ile belirli gün ve haftalara ilişkin oluşturdukları repertuarı kazandıkları söyleme becerilerini kullanarak topluluk önünde sergilemeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 15

**ALAN
BECERİLERİ** SAB10. Müziksel Söyleme

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık, E3.6. Analitiklik, E3.7. Sistematiçlik

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Öz Düzenleme, SDB1.3. Öz Yansıtma, SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D2. Aile Bütünlüğü, D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D9. Merhamet, D14. Saygı, D15. Sevgi

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Hayat Bilgisi, Müzik, Türkçe

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.4. Çözümleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.1.3.1. Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirebilme

- a) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.1.3.2. Atatürk konulu okul şarkılarını seslendirebilme

- a) Atatürk konulu okul şarkılarını seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Atatürk konulu okul şarkılarını seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Atatürk konulu okul şarkılarını seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.1.3.3. Belirli gün ve haftaların anlamına uygun eserler seslendirebilme

- a) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.1.3.4. Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirebilme

- a) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Millî ve Manevi Değerler
Atatürk ve Müzik
Belirli Gün ve Haftalar
Repertuar Çalışmaları

Genellemeler • Müzikal performans, duruş şekli ve söyleme tekniklerinden etkilenir.

Anahtar Kavramlar Atatürk, beden perküsyonu, drama, manevi, millî, seslendirme, şarkı, uygun söyleme

Sembol ve Gösterimler -

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, bütüncül dereceli puanlama anahtarı, performans görevi, kontrol listesi, portfolyo, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile değerlendirilebilir. Öğrencilere yıl boyunca geliştirdikleri şarkı repertuarından örnekler seslendirebilecekleri bir performans görevi verilebilir. Performans görevleri sırasında öğretmen, anlık gözlemlerle öğrencilere müziksel bileşenler hakkında geri bildirim verebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile süreç değerlendirilebilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencinin solunumun, nefes çalışmalarının, doğru duruş ve pozisyonun şarkı söyleme üzerindeki önemini bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilere millî ve manevi değerleri, mevcut bilgilerini, belirli gün ve haftalarla ilgili şarkı söyleme becerilerini ölçmeye yönelik sorular sorulabilir. Öğrencilerin şarkı söyleme becerileri ve mevcut bilgileri soru-cevap tekniği kullanılarak değerlendirilebilir.

Köprü Kurma Öğrencilere katıldıkları törenlerde, evlerinde veya okul etkinliklerinde duydukları millî ve manevi değerlere, belirli gün ve haftalara ilişkin şarkılar aracılığıyla edindikleri deneyimler hatırlatılabilir. Bu şarkıların onlarda uyandırdığı duygular ve anılar üzerinden seslendirme sürecine anlam katmaları sağlanabilir. Böylece öğrencilerin yalnızca şarkı söylemekle kalmayıp şarkının taşıdığı değeri hissederek yorumlarına aktarmaları sağlanabilir. Bu süreçte geçmiş yaşantılar, öğrenme çıktıları ile ilişkilendirilerek öğrenme kalıcı ve duygusal açıdan zengin hâle getirilebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.1.3.1

Millî ve manevi değerlerle (**D3.4, D4.2, D9.3, D15.1**) ilgili eserleri seslendirebilmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirecek çalışmalara yer verilir. Kol ve omuz esnetme, boyun döndürme, bel esnetme gibi basit hareketlerin yapılması sağlanır. Doğru duruş için omuzların geriye çekildiği, göğsün açık olduğu, çenenin hafif yukarıda ve vücudun rahat bir şekilde dik durduğu pozisyonlar gösterilir. "m", "z", "v" gibi titreşim oluşturan seslerle hem ses telleri hem de yüz kasları ısıtılır. Bu çalışmalar ile vatan sevgisi, bayrak sevgisi ve devlet sevgisine ilişkin marşlar, okul şarkıları veya türküler söyletilebilir. Öğrencilerin vatan sevgisi, bayrak sevgisi ve devlet sevgisine ilişkin marşları, okul şarkılarını veya türkülerini seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile sesini uygun ton ve gürültüde kullanmalarına yönelik bilgilerini, önceden öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirmeleri sağlanır (**SDB1.1**). Uygun söyleme teknikleri kullanılarak millî ve manevi değerlerle ilgili eserlerin seslendirilebilmesi için dramatize etme çalışmalarına yer verilir. Eserin içeriği jest ve mimiklerle canlandırılarak verilmek istenen duygu ve düşünce derinden hissettirilir. Örneğin sevgi (**D15.1**), mutluluk veya merhamet (**D9.2**) anlatan bölümlerde yumuşak ve sakin hareketler yapılması, müziksel ifadelere uyularak söylemenin kolaylaşması sağlanabilir. Öğrencilerin eser seslendirirken duygu, düşünce ve davranışlarını incelemeleri, değerlendirmeleri, bunları ortaya çıkaran faktörleri tanımlamaları sağlanabilir (**SDB1.3**). Söylenecek eserin konusuna uygun kısa bilgiler verilebilir. Örneğin eserde kardeşlik, arkadaşlık gibi değerler işleniyorsa bu değerler üzerine konuşularak öğrencilerin empati geliştirmeleri sağlanabilir (**E2.1**), böylece öğrencilerden söyleme tekniklerini kullanarak, eserin duygusunu daha iyi anlayarak müziksel ifadeleri fark etmeleri ve bu ifadelere uyarak eseri söylemeleri beklenir. Eser inceleme çalışmaları yapılarak eserin nefes, gürültü, hız, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenir. Öğrencilerin millî ve manevi değerlerle ilgili seslendirecekleri eserin sözlerini doğru artiküle etmeleri sağlanabilir. Eserin doğru ton ve gürültüde seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilebilir. Böylece öğrencinin seslendirdiği eserin sözlerini, eserdeki müziksel ifadeleri (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanarak sözsüz etkileşimin gücünü ve önemini fark edebilmesi sağlanır (**SDB2.1**). Öğrencinin eserleri seslendirirken içinde yaşadığı toplumun millî ve manevi değerlerini dikkate alarak bu değerlere duyarlı davranması beklenir (**D14.3**). Öğrencilerin vatan sevgisi, bayrak sevgisi ve devlet sevgisine ilişkin marşları, okul şarkılarını veya türkülerini müziksel bileşenlerini uygulayarak söyleyebilmeleri için öğretmen rehberliğinde, öğrencinin öğretmeni taklit etmesi sağlanarak ortak bir şekilde seslendirme yapılır.

(SDB2.2). Eserlerin seslendirilmesi sürecinde, öğretmenin yaptığı yönlendirme ve uyarıların öğrenciler tarafından etkin şekilde dinlenmesi ve sözlü ya da sözsüz etkileşimin sağlanması beklenir **(SDB2.1)**. Drama ve beden perküsyonu gibi tekniklerden yararlanılabilir. Örneğin marşları söylerken yerinde adım sayma hareketi ile eserlere eşlik edilebilir. Okul şarkıları veya türkülerini ritmik yapıya uygun söyleyebilmek için el çırpma, dizlere vurma, parmak şıklatma gibi hareketler ile eserlere eşlik edilebilir. Bu sayede öğrencilerin seslendirecekleri eserin ritmini anlayarak müziksel bileşenlere uygun seslendirme yapılması, zihinsel ve bedensel enerjilerinin verimli kullanılması **(E3.2)** ve oyunlaştırma yoluyla öğrenme sürecinin daha keyifli hâle getirilmesi amaçlanmaktadır. **(E2.5)**. Öğrencinin eserleri seslendirirken kendi duygu, düşünce ve davranışlarını izleyip yönetebilmesi, millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri ezgisel yapıya uygun seslendirme sürecinde kendini değerlendirebilmesi, kendini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapabilmesi sağlanır **(SDB1.2)**. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.1.3.2

Atatürk konulu okul şarkılarını seslendirmek için öğrencinin bedenini söylemeye hazır hâle getireceği çalışmalara yer verilir. Ses ve nefes egzersizleri, vücudun rahatlaması, esnemesi ve iç dinamiğin sağlanması, sesin uygun ton ve gürültüde kullanılması gibi çalışmalarla öğrencinin önceki bilgileri ilişkilendirilip **(SDB1.1)** bedeninin söylemeye hazır hâle getirilmesi sağlanır. Uygun söyleme teknikleri kullanılarak Atatürk konulu okul şarkılarının seslendirilebilmesi için öğrencilere nefes kontrolü çalışmaları, diksiyon ve artikülasyon çalışmaları ile diyafram kasının kullanılmasına yönelik çalışmalar yaptırılabilir. Daha sonra hafif ses ve güçlü ses kullanımı gibi temel kavramlar tanıtılarak bazı bölümlerde seslerini hafif, bazı bölümlerde ise daha güçlü kullanmaları gerektiği belirtilir. Öğrenciden müziksel ifadelerle uygun bir seslendirme yaparak uygun söyleme tekniklerini kullanması beklenir. Bu ve benzeri etkinlikler sayesinde öğrencinin herhangi bir eseri seslendirirken farklı duygular hissedebileceğinin farkına varılarak bu duyguları tanımlayabilmesi ve böylelikle Atatürk konulu okul şarkılarını uygun söyleme tekniklerini kullanarak seslendirebilmesi sağlanır. Atatürk konulu okul şarkılarını müziksel bileşenleri uygulayarak söylemeleri için seslendirecekleri şarkıyı dinleme, şarkının melodik giriş-çıkışlarına dikkat çekme çalışmaları gibi etkinlikler yapılır. Örneğin şarkıyı oluşturan ezgiler dinletilerek ince seslerde el kaldırma, kalın seslerde elini indirme gibi beden hareketleriyle ezginin yapısını hissedip anlamaları sağlanır. Böylece öğrenci Atatürk konulu okul şarkılarını müziksel bileşenlere dikkat ederek söylerken öğrenme çıktılarıyla ilgili eylemler de pratikte uygulanır **(SDB1.2)**. Ayrıca dinlenen eserin ritmik yapısını fark ettirecek çalışmalara (kalemle ya da eliyle masaya vurarak, ritim tutma çalışması, marakas, tef gibi bir Orff çalgısı ile eşlik etme gibi) yer verilerek, şarkının ritmik yapısı kavranıp şarkı ezgisel yapıya uygun söylenebilir. Bu süreçte, öğrencilerin zihinsel ve bedensel enerjilerinin en iyi düzeyde kullanılması sağlanabilir **(E3.2)**, öğrenme durumlarını geliştirmeye yönelik çalışmalar da yapılabilir **(SDB1.2)**. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.1.3.3

Belirli gün ve haftalarla ilgili müzikler önceki bilgiler ile ilişkilendirilerek **(SDB1.1)** öğrencinin bedenini söylemeye hazır hâle getirebileceği çalışmalara (ses ve nefes egzersizleri, vücudun rahatlaması, esnemesi ve iç dinamiğin sağlanması, sesini uygun ton ve gürültüde kullanması gibi) yer verilir. Şarkının konusuna uygun kısa bir hikâye anlatılıp öğrenciden de şarkının sözlerini hikâyeleştirerek anlatması istenir. Daha sonra öğretmen tarafından uygun şarkı söyleme teknikleri kullanılarak şarkının seslendirilmesi sağlanabilir. Öğrencinin de öğretmenin tonlamalarını ve ifadelerini taklit ederek şarkıyı söylemesi sağlanır. Böylece öğrencinin öğretmenini etkin bir şekilde dinleyebilmesi, duygu ve düşüncelerini ifade edebilmesi **(SDB2.1)**, hikâyeleştirirken de yaratıcılığını geliştirebilmesi **(E3.3)**, şarkıyı daha

anamlı bir şekilde yorumlayabilmesi ve müziksel ifadeyi güçlendirip söyleme tekniklerini kullanarak belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirebilmesi amaçlanır. Seslendirilecek müzikleri oluşturan ezgiler, küçük parçalara bölünür. Önce kısa bir bölüm söylenir, ardından bir sonraki bölüme geçilerek parçaların birleştirilmesi sağlanır. Bu şekilde müzikleri oluşturan ezgi parçaları belirlenir (**KB2.4**), parçalar arasında ilişki kurulur ve parçalar birleştirilerek (**OB1**) ezgisel yapıya dikkat edilip belirli gün ve haftalarla ilgili müzikler söylenir. Ayrıca seslendirilecek eserlere ritmik hareketlerle eşlik edilerek, ritim sayılarak (şarkının temposuna uygun “1-2-3-4” gibi), ritimli oyunlar oynatılarak (ritmi yavaşlatıp hızlandırma) veya metronom eşliğinde ritim uygulamaları yaptırılarak belirli gün ve haftalarla ilgili müziklerin ritmik yapısının içselleştirip müziksel bileşenlere uygun söylenmesi sağlanabilir. Bu çalışmalar sayesinde öğrencinin benlik (**E1.5**) ve sosyal eğilimleri (**E2.5**) desteklenirken odaklanma (**E3.2**), yaratıcılık (**E3.3**), analitiklik (**E3.6**), sistematiklik (**E3.7**) gibi entelektüel eğilimleri de geliştirilebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirilebilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.1.3.4

Öğrencilerin yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuvarında bulunan marş, ninni, şarkı, türkü gibi türlerdeki eserleri söylemeye başlamadan önce doğru duruş, bedensel gevşeme, nefes ve ses çalışmaları yapılarak hazırlanmaları sağlanır. Öğrencilerin yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuvarında bulunan marş, ninni, şarkı, türkü gibi türlerdeki eserleri seslendirirken nefes çalışmaları ile sesini uygun ton ve gürültüde kullanmaya yönelik önceki bilgilerini ilişkilendirip (**SDB1.1**) seslendirmeleri sağlanır. Öğrencilerin yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuvarından örnekleri seslendirirken bu eserleri kulaktan öğrenme yoluyla kavramaları ve müziksel bileşenlerine dikkat ederek söylemeleri sağlanır. Şarkı gösterileri, koro çalışmaları, yıl sonu konserleri, belirli gün ve haftalara özel etkinlikler, aile katımlı (**D2.2**) gösteriler gibi düzenlenecek etkinliklerde öğrenciye görev verilerek sesi ile ilgili müzik çalışmaları sunulabilir. Bu etkinlikler öğrencinin yıl boyunca edindiği becerileri sergilemesine yardımcı olur (**OB9**). Bu etkinlikler sayesinde öğrencinin kişi ve gruplarla iş birliği yapabilmesi (**SDB2.2**), ortak hedeflere ulaşmak için arkadaşlarıyla dayanışma içinde olması (**D4.1**), ekip çalışması yapıp yardımlaşabilmesi (**SDB2.2**), başkalarının duygularını, düşüncelerini ve bakış açılarını anlayabilmesi (**SDB2.3**), öz güvenini pekiştirebilmesi sağlanır (**E1.5**). Ayrıca öğrendiklerini uygulaması (**SDB1.2**) ve öğrenme durumunu geliştirmeye yönelik çalışmalarla kendini geliştirmesi beklenir. Portfolyo değerlendirme ile öğrencilerin yıl boyunca geliştirdikleri repertuvarın kapsamı ve bireysel gelişim süreçleri izlenebilir. Öğrencilere yıl boyunca geliştirdikleri şarkı repertuvarından örnekler seslendirebilecekleri bir performans görevi verilebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirilmesi yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrencilerden millî ve manevî değerleri anlatan resim, kesyap (kolaj), seramik çalışmaları yapmaları istenebilir. Öğrencilere seslendirecekleri eserlerde farklı duyguları hissettirebilmek için ses tonlarını ve vurgularını değiştirme çalışmaları yaptırılabilir. Örneğin coşku- lu bir marş ile duygusal bir okul şarkısı arasındaki farklar incelenerek her eserin gerektirdiği ses tonu ve gürültü hakkında farkındalık kazandırılabilir.

Atatürk konulu okul şarkılarının sözlerine uygun kısa bir hikâye veya resim tasarımları istenebilir.

Eserler sözsüz müzik altyapı kaydı eşliğinde seslendirebilir.

Destekleme Millî ve manevi değerlerle ilgili eserlerin sözleri kısa ve anlaşılır parçalara bölünerek seslendirilebilir.

Atatürk konulu şarkı sözlerinin içeriğini anlamaları için seçilen bir şarkının sözleri üzerinde konuşulabilir. Şarkı sözlerinin Atatürk'le nasıl bağlantılı olduğu sorularak öğrencilerin kendi cümleleriyle ifade etmeleri istenebilir.

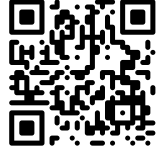
Belirli gün ve haftaların anlamına uygun eserler seslendirilirken görsel materyaller kullanılarak şarkı sözlerinin öğrencilerin zihninde daha kolay kalması sağlanabilir.

Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirilirken nefes egzersizleri, vurgu çalışmaları, vücut gevşetme ve duruş egzersizleri, oyunlaştırma ile şarkı söyleme çalışmalarına yer verilebilir.

Eserler sözlü müzik kaydı eşliğinde seslendirebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. SINIF

1. TEMA: SES ÖZELLİKLERİ

Sesin yüksekliği, gürlüğü ve tınısına yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 8

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB1. Temel Beceriler, KB2.5. Sınıflandırma

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim

Değerler D2. Aile Bütünlüğü, D3. Çalışkanlık, D14. Saygı, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Hayat Bilgisi, Müzik, Türkçe

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.3. Özetleme, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.15. Yansıtma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.2.1.1. Dinlediği sesleri yükseklik özelliklerine göre sınıflandırabilme

- a) Sesin yükseklik özelliğine ilişkin değişkenleri belirler.
- b) Üzerinde çeşitli görseller bulunan kartları ses yüksekliklerine göre ayırır.
- c) Dinlediği sesleri yüksekliğine göre tasnif eder.
- ç) Dinlediği sesleri kalın veya ince olarak isimlendirir.

BSE.2.1.2. Dinlediği sözlü veya sözsüz müzik eserlerini gürlük özelliklerine göre sınıflandırabilme

- a) Sesin gürlüğüne ilişkin değişkenleri belirler.
- b) Dinlediği müziklerdeki sesleri ayırır.
- c) Dinlediği müzikleri gürlüğüne göre tasnif eder.
- ç) Dinlediği müzikleri kuvvetli veya hafif olarak isimlendirir.

BSE.2.1.3. Duyduğu seslerdeki tını farklılıklarını ayırt edebilme

BSE.2.1.4. İnsan sesini özelliklerine göre sınıflandırabilme

- a) Duyduğu insan sesinin özelliğine ilişkin değişkenleri belirler.
- b) Duyduğu insan sesini yüksekliğine göre ayırır.
- c) Duyduğu insan sesini yüksekliğine göre tasnif eder.
- ç) Duyduğu insan sesini tını farklılıklarına göre isimlendirir.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Müzikte Sesin Yüksekliği
Müzikte Gürlük
Müzikte Tını
İnsan Sesi

Genellemeler

- Seslerin farklı özellikleri vardır.

Anahtar Kavramlar

hafif ses, ince ses, kalın ses, kuvvetli ses, tını

Sembol ve Gösterimler

-

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları, kontrol listesi ve kavram haritası ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere insan sesinin özelliklerini sınıflandırma ile ilgili açıklayıcı bir görsel materyal hazırlayabilecekleri performans görevi verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencinin her sesin bir kaynağı olduğunu bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin duyduğu sesleri tanıma ve ilişkilendirme becerisinin gözlemleneceği sorular sorulur. "Kuş sesi aslan sesine göre nasıldır?" "Annemizin ve babamızın sesini nasıl ayırt edebiliriz?" gibi sorular ile öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenebilir.

Öğrencilerin duyduğu sesleri tanıma ve ilişkilendirme becerisinin gözlemleneceği sorular sorulabilir. "Kadın ile erkek sesini nasıl ayırt edebiliriz?", "Kadın ve erkek sesleri incelik ve kalınlık özelliklerine göre ayrılabilir mi?" gibi sorular ile öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenebilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin sesleri ayırt etme becerilerini geliştirmeleri amacıyla günlük yaşantılarından örnekler vermeleri istenebilir. Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini kullanmalarına imkân tanımak için "Yavru kedinin sesi annesinin sesinden farklı mıdır?" "Elektrikli süpürge çalışırken telefon çalarsa telefonun zil sesini rahat duyabilir misiniz?" "Dinlediğiniz bir müzikte hangi enstrümanların sesi olduğunu nasıl anlarsınız?" gibi sorular sorulabilir.

Öğrencilerin sesleri ayırt etme temel becerisini kendi yaşantılarından, deneyimlerinden yararlanarak örneklemeleri istenebilir. Öğrencilerin mevcut bilgilerini ve deneyimlerini kullanmalarına fırsat vermek için "Tanıdığınız bir kişi sizi aradığında telefon ekranında adını ve numarasını görmeden onu sesinden tanıyabilir misiniz?" "Dinlediğiniz bir şarkıyı söyleyen kişinin kadın mı yoksa erkek mi olduğunu nasıl anlarsınız?" gibi sorular sorularak duyduğu sesler hakkındaki görüşlerini ifade etmeleri sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.2.1.1

Sesin yüksekliğinin ne demek olduğu sorularak konuya ilişkin merak oluşturulur (E1.1). Öğrencilerin öğretmenin yönelttiği soruları cevaplandırırken duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri beklenir. Seslerin sınıflandırılması için başkalarının etkin biçimde dinlenmesi ve sözlü etkileşim sağlanması (SDB2.1) yoluyla sesin yüksekliği ile ilgili değişkenlerin (kalınlık-incelik) belirlenmesi sağlanır. Çeşitli nesne, hayvan vb. görsel kartlar ile oynanan oyunlar aracılığıyla (E2.5) kartlar üzerindeki görseller algılanabilir, tanınabilir ve görseller hakkında eleştirel düşünme becerisi kullanılabilir (OB4). Görsel kartların üzerindeki nesnelerin ya da varlıkların seslerinin yükseklik özelliklerinin ne olduğunu sorgulamasına, akıl yürütmesine ve ulaştığı çıkarımlar sonucu (OB4) kartları kalınlık ve incelik farklılıklarına göre ayırmasına yönelik etkinlikler gerçekleştirilir. Öğrencilerin çeşitli nesne, hayvan vb. sesler aracılığıyla sesleri kalınlık ve incelik farklılıklarına göre tasnif edebilmesine yönelik dinleme etkinlikleri gerçekleştirilir. Daha sonra öğrencilerden, dinletilen bu seslerin kalınlık ve incelik bilgisinin çözümlenerek, seslerin yüksekliklerinin yorumlanarak sınıflandırılması istenir (OB1, KB2.3). Öğrencinin eleştirel düşünme becerisini geliştirmek için sesin yüksekliği ile ilgili bilgileri sorgulamasına, bu bilgileri kullanıp akıl yürütmesine (OB1) ve bu yolla ulaştığı çıkarımlar doğrultusunda sesleri kalın veya ince olarak isimlendirip sınıflandırmasına yönelik dinleme etkinlikleri gerçekleştirilir. Süreç, kontrol listesi, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile değerlendirilebilir.

BSE.2.1.2

Sesin gürülüğünün ne demek olduğu sorularak konuya ilişkin merak oluşturulur (E1.1). Öğrencinin öğretmenin yönelttiği soruları cevaplandırırken duygu ve düşüncelerini ifade etmesi sağlanır. Başkalarını etkin bir şekilde dinleyerek, sözlü etkileşim sağlayarak (SDB2.1) sesleri sınıflandırmak için sesin gürülüğü ile ilgili değişkenler (kuvvetli-hafif) belirlenir. Duyduğu seslere odaklanarak (E3.2) sesleri (kuvvetli-hafif) farklılıklarına göre ayırmasına yönelik dinleme etkinlikleri gerçekleştirilir. Hafif sese örnek olarak ninniler dinletilebilir. Kuvvetli sese örnek olarak marşlar dinletilebilir. Böylece öğrencilerin dinlediği müziklerin gürlük özelliklerini ayırmaları sağlanabilir. Ninniler aracılığıyla aileye ait olma duygusu ve aile bağları geliştirilebilir (D2.1). Marşlar aracılığıyla millî ve manevi değerlere duyarlı davranması (D14.3), ülke varlıklarına sahip çıkması sağlanabilir (D19.3). Doğadaki seslerin gürlük özelliklerini keşfetmelerine yönelik dinleme etkinlikleri gerçekleştirilir. Örneğin rüzgâr uğultusu,

gök gürültüsü, arı vızıltısı gibi görsellerin bulunduğu kartlar gösterilerek bu kartlara ait sesler dinletilir. Her bir sesin kuvvetli mi, hafif mi olduğu sorulabilir. Öğrencilerin duyduğu seslere odaklanarak **(E3.2)** bu seslerin gürlük özelliklerini belirlemeleri, yorumlamaları **(OB1)** ve tasnif etmeleri sağlanabilir. Öğrencinin eleştirel düşünme becerisini geliştirmek için duyduğu seslere odaklanıp **(E3.2)** sesin gürlüğü ile ilgili bilgileri sorgulamasına, bu bilgileri kullanıp, akıl yürüterek ve bu yolla ulaştığı çıkarımlar doğrultusunda müzikleri kuvvetli veya hafif olarak isimlendirip sınıflandırmasına **(OB1, KB2.3)** yönelik dinleme etkinlikleri gerçekleştirilir. Süreç, kontrol listesi, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile değerlendirilebilir.

BSE.2.1.3

Öğrencilerin işittiği seslere ilişkin ön gözlem veya deneyimlerinden yola çıkarak, çeşitli ses kaynaklarından gelen seslere (insan, hayvan, doğa, taşıt ve müzik aletleri gibi) odaklanarak **(E3.2)** bu seslerin tını farklılıklarını ilişkilendirmesine yönelik dinleme etkinlikleri gerçekleştirilir. Örneğin etkileşimli tahta, bilgisayar, cep telefonu gibi dijital araçlar ile öğrencilere kuş cıvıltısı, su sesi, kapı zili, enstrüman sesi gibi sesler dinletilir. Duyduğu sesin kaynağını tahmin etmesine yönelik sorular sorulur. Öğrencilerin öğretmenin yönelttiği soruları cevaplandırırken duygu ve düşüncelerini ifade edip sözlü etkileşim sağlayabilmeleri beklenir **(SDB2.1)**. Böylece duydukları seslerin tını farklılıklarını ilişkilendirip, çıkarım yaparak **(KB2.15)** yargıda bulunmaları sağlanır **(KB2.11)**. Bu etkinliklerle öğrencilerin duydukları seslerdeki tını farklılıklarını ayırt edebilmeleri amaçlanır. Süreç, kontrol listesi, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile değerlendirilebilir.

BSE.2.1.4

Kadın ve erkek seslerinin birbirinden farkının neler olduğu sorularak konuya ilişkin merak oluşturulur **(E1.1)**. Öğrencilerin öğretmenin yönelttiği soruları cevaplandırırken duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri sağlanır. Başkalarının etkin bir şekilde dinlenmesiyle sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanabilir **(SDB2.1)**. Böylelikle insan sesinin özelliğine ilişkin değişkenler (cinsiyet) belirlenebilir. Öğrencilere duyduğu seslere odaklanarak **(E3.2)** insan sesini cinsiyet farklılığına göre ayırmalarına yönelik çeşitli eserlerden kısa bölümler dinletilir. Bu eserleri seslendirenlerin kadın mı yoksa erkek mi olduğunu tespit etmeleri, duyduğu insan sesini cinsiyet farklılıklarına göre yorumlamaları **(OB1)** ve ayırmaları istenir. İsim kartları ve kartların yerleştirilebileceği bir tablo (ilk satırda iki sütuna kalın ses ve ince ses, ikinci satırda iki sütuna kadın ve erkek yazılır) ile oynanan oyunlar aracılığıyla **(E2.5)** duyduğu seslere odaklanarak **(E3.2)** insan sesini kalınlık, incelik ve cinsiyet farklılıklarına göre tasnif etmesine yönelik etkinlikler gerçekleştirilir. Öğrencilerin bu çalışmalarda aktif rol almaları **(D3.4)** sağlanır. Öğrencilere duydukları insan sesinin tını farklılığına göre isimlendirilmesine yönelik etkileşimli tahta, bilgisayar, cep telefonu gibi dijital araçlar ile çeşitli eserlerden kısa bölümler dinletilir. Böylece öğrencinin eleştirel düşünme becerisini kullanarak, insan sesinin isimlendirilmesi ile ilgili edindiği bilgileri sorgulayarak, bu bilgileri kullanıp akıl yürüterek **(OB1)** ve bu yolla ulaştığı çıkarımlar doğrultusunda duyduğu insan sesini (soprano, alto, tenor ve bas) isimlendirerek sınıflandırması sağlanır **(KB2.3)**. İnsan sesinin özelliklerini sınıflandırma ile ilgili açıklayıcı görsel materyal hazırlamaya yönelik performans görevi verilir. Kavram haritası ile öğrencilerin insan sesini sınıflandırma becerisi değerlendirilebilir. Ayrıca kontrol listesi kullanılarak öğrencilerin duyduğu insan seslerini türlerine göre sınıflandırma süreçlerine geri bildirim verilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerin duydukları sesleri somut ve yaratıcı yollarla ifade edecekleri etkinliklere yer verilebilir. Örneğin keman sesi ardından kontrbas sesi dinletilip kendilerinde uyandırdığı hissi bir resimle ifade etmeleri istenir veya ince bir ses için küçük daireler, kuvvetli bir ses için büyük ve koyu renkli çizgiler çizerek seslerin tınısına uygun renklendirme yapmaları istenebilir. Öğrencilere farklı hayvan, müzik aletleri veya doğa seslerini içeren ses kayıtları dinletilebilir ve bu seslerin kalın mı ince mi olduğunu tahmin etmeleri istenebilir. Tahminini yaptıktan sonra öğrencinin sesin kaynağını açıklaması ve neden kalın ya da ince olduğunu yorumlaması istenebilir. Öğrencilere rüzgâr, gök gürültüsü, kuş cıvıltısı, su damlaması gibi doğa sesleri dinletilerek bu sesleri kalın ve ince olarak sınıflandırmaları istenebilir.

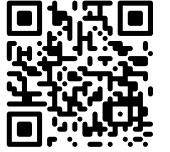
Öğrencilerin duydukları insan sesini incelik-kalınlık ve cinsiyet özelliklerine göre sınıflandırmalarına yönelik dinleme etkinliklerine yer verilebilir. Örneğin soprano-alto veya tenor-bas ses gruplarını içeren örnekler dinletilebilir. Dijital araçlar (cep telefonu, bilgisayar gibi) kullanılarak öğrenciler farklı sesleri dinleyebilir ve bu sesleri bir kategori tablosuna yerleştirerek cinsiyet ve tını farklılıklarını ayırt etmeleri sağlanabilir.

Destekleme Öğrencilerin duydukları sesleri somutlaştırmaları için oyunlar oynatılabilir. Örneğin piyanodaki kalın do ve ince sol sesleri kullanılarak deve-cüce oyunu oynatılabilir. Öğrencilerden kalın ses için aşağı çökmeleri, ince ses için ise ayağa kalkmaları istenebilir. Aynı oyun piyanodan çalınacak kuvvetli ve hafif akorlarla da oynatılabilir. Öğrencilerden hafif akor için aşağı çökmeleri, kuvvetli akor için ise ayağa kalkmaları istenebilir.

Öğrencilerin duydukları insan sesini incelik-kalınlık ve cinsiyet özelliklerine göre sınıflandırmalarına yönelik dinleme etkinliklerine yer verilebilir. Örneğin soprano-bas veya alto-tenor ses gruplarını içeren örnekler dinletilebilir.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: SES EĞİTİMİ

Solunum, ses üretme ve artikülasyona yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 10

ALAN
BECERİLERİ SAB10. Müziksel Söyleme

KAVRAMSAL
BECERİLER KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Öz Düzenleme, SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER Hayat Bilgisi, Müzik, Türkçe

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER KB2.3. Özetleme, KB2.15. Yansıtma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.2.2.1. Burun ve ağızın birer solunum organı olarak işlevini açıklayabilme

BSE.2.2.2. Düzeyine uygun eserleri seslendirebilme

a) Anatomik yapısına ve ses özelliklerine uygun eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.

b) Anatomik yapısına ve ses özelliklerine uygun eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.

c) Anatomik yapısına ve ses özelliklerine uygun eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.2.2.3. Konuşmalarında uzun ve kısa heceleri ayırt edebilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Solunumda Burun ve Ağız

Eserler Seslendiriyorum

Tekerleme Çalışmaları

Genellemeler

- Doğru duruş ve kontrollü nefesle ses etkili kullanılır.

Anahtar Kavramlar

ağız, burun, doğru duruş, kısa hece, nefes, ses sağlığı, solunum, uzun hece

Sembol ve Gösterimler

-

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, gözlem formu, bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile değerlendirilebilir. Drama temelli bir performans görevi ile öğrencilerin düzeyine uygun eserleri seslendirme becerileri izlenebilir. Öğrencilerin performansları izlenerek anlık geri bildirim verilebilir. Geri bildirimlerde müziksel bileşenlere dikkat edilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencinin burun ve ağız solunum organı olduğunu, sesin gürlük özelliklerini, konuşmada ve şarkı söylemede solunumun önemini, doğru duruş ve pozisyonun şarkı söylemedeki önemini, ses sağlığı açısından bağırmandan ve sesi zorlamadan şarkı söylemenin önemini bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Burun ve ağız solunum ile ilişkisini gözlemlemeye yönelik öğrencilere sorular sorulur. "Derin nefes alıp verirken vücudunuzda ne gibi değişiklikler olur?" gibi sorular ile öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenebilir.

Doğru duruşun şarkı söylemedeki etkisine yönelik çıkarımlar yapabilecekleri sorular sorulabilir.

Öğrenciden bildiği kısa bir şarkıyı söylemesi istenerek ses ve nefes kontrolü, tonlama ve gürlük durumları, kelimeleri net söyleyip söyleyememe düzeyi değerlendirilip ilgili öğrenme çıktısına ve içeriğe göre planlama yapılabilir.

Köprü Kurma Öğrencilere "Solunum nedir, nasıl gerçekleşir?" sorusu sorularak solunum organları ile ilişki kurmaları sağlanabilir. Burnun (nefes alma) ve ağzın (nefes verme) işlevini günlük yaşamdaki solunumla ilişkilendireceği örneklerle (burnu tıkalı olduğunda nefes almanın zorluğu, uyurken burundan nefes alındığı gibi) yer verilebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları BSE.2.2.1

Öğrencilerin solunumun nasıl gerçekleştiğini algılama ve tanımlarına yönelik çeşitli görsel materyaller üzerinden inceleme etkinlikleri yapılır. Böylelikle görselleri anlamaları sağlanarak **(OB4)** konuya ilişkin merak oluşturulabilir **(E1.1)**. Öğrencilerin solunumu oluşturan organlar arasında ilişki kurabilmeleri için nefes egzersizleri yaptırılabilir. Örneğin ilk olarak burundan derin bir nefes almaları ve aldıkları nefesi yavaş yavaş yine burundan verme-ri istenir. Böylelikle öğrencilerin burnun derin nefes almada kolaylık sağlarken kontrollü nefes vermede kolaylık sağlamadığını keşfedebilmeleri sağlanır. Daha sonra aynı nefes egzersizi ağız yoluyla yaptırılabilir. Böylelikle öğrenciler ağzın kontrollü nefes vermede kolaylık sağlarken derin nefes almada kolaylık sağlamadığını keşfedebilir **(KB2.15)**. Böylece öğrencilere burnun ve ağzın işlevleri ile ilgili akıl yürüterek ulaştığı çıkarımlar doğrultusunda burnun nefes alma ve ağzın nefes verme işlevi açıklatılır **(OB4)**. Süreç, gözlem formu, öz değerlendirme forumu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

BSE.2.2.2

Öğrencilerin anatomik yapısına ve ses özelliklerine uygun eserleri seslendirebilmeleri için bedenlerini söylemeye hazır hâle getirebilmelerine yönelik ses ve nefes egzersizleri yapılır, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Örneğin öğrencilere çeşitli taklit oyunları (çiçek koklama, köpek sesi, balon şişirme, mum üfleme gibi) oynatılarak öğrenme süreci keyifli hâle getirilebilir **(E2.5)**. Nefes çalışmalarını ile seslendirme arasındaki ilişki hakkında bilgilendirme yapılarak öğrencinin nefes çalışmalarına neden ihtiyacı olduğunu fark etmesi sağlanabilir. Bu ihtiyaca yönelik taklit yoluyla öğrenmiş olduğu nefes çalışmalarını eser seslendireceği her dersin başında yapması sağlanır. Öğrencilere çeşitli taklit oyunları (ağaçtan elma koparma, kayıkta kürek çekme gibi) oynatılabilir. Öğrenme süreci keyifli hâle getirilerek **(E2.5)** vücudun esnemesi ve rahatlamasına yönelik bedensel hareketler belirlenebilir. Bu hareketlerle vücudun esnemesine ve rahatlamasına yönelik uygulamalar yapılarak şarkı söylemeye uygun doğru duruş sağlanabilir. Böylelikle öğrenci zihinsel ve bedensel olarak şarkı söylemeye hazır hâle gelir **(E3.2)**. Bu hareketler ile şarkı söylemeye uygun duruş sağlayabilme arasındaki ilişki hakkında duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri sağlanır, vücudun esnemesi ve rahatlamasının şarkı söylemeye uygun duruş sağlayabilme üzerindeki önemi ifade edilebilir **(KB2.3)**. Böylelikle bu çalışmalara neden ihtiyacı olduğunu fark etmesi sağlanabilir **(SDB1.2)**. Doğru duruş sağlamaya yönelik öğrenmiş olduğu bu çalışmalar eser seslendireceği her dersin başında yapılabilir. Öğrencilere atlamalı olmayan, yanaşık seslerle piyano eşliğinde basit ses alıştırmaları yaptırılabilir. Ses çalışmalarını ile seslendirme arasındaki ilişki hakkında bilgilendirme yapılarak öğrencinin ses çalışmalarına neden ihtiyacı olduğunu fark etmesi sağlanır. Bu ihtiyaca yönelik öğrenmiş olduğu ses çalışmalarını, eser seslendireceği her dersin başında yapılır. **(SDB1.2)**. Seslendirme öncesinde nefes çalışmalarını ile öğrencilerin sesini uygun ton ve gürültüde kullanmalarına yönelik bilgilerini önceden öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirmeleri sağlanır **(SDB1.1)**. Öğrencilere ses sağlığı için nelere dikkat etmeleri gerektiği sorularak konuya ilişkin merak oluşturulabilir **(E1.1)**. Ses sağlığı ve sesi doğru üretme açısından dikkat edilmesi gereken unsurlar belirlenebilir; bu süreçte, duygu ve düşüncelerin etkili bir biçimde ifade edilmesi desteklenebilir. Bu unsurlar arasındaki ilişkiler belirlenerek solunum desteği ile sesini uygun gürültüde kullanabilmesine ilişkin uygulamalar yapılabilir. Örneğin öğrencilerden "a" sesini derin bir nefes alarak önce kuvvetli

gürlükte daha sonra hafif gürlükte nefesinin yettiği sürece uzatması istenebilir. Bu iki uygulama arasında nelerde zorlandığı, hangisinde daha güzel ve uzun süreli ses üretebildiği sorulabilir. Öğrencilerin seslendirecekleri eserin sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulabilir. Eserin doğru ton ve gürlükte seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilebilir. Eserdeki müziksel ifadeler (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanılarak sözsüz etkileşimin gücü ve önemi fark edilebilir (**SDB2.1**). Öğrencilerin anatomik yapısına ve ses özelliklerine uygun eserleri seslendirirken öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmelerin etkin şekilde dinlenmesi, sözlü ya da sözsüz etkileşim yoluyla uygun söyleme tekniklerinin kullanılabilmesi sağlanabilir. Eserlerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Örneğin eserin nefes, gürlük, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Öğrencilerin eserleri müziksel bileşenlere dikkat ederek söylemeleri için eser öğretmen rehberliğinde, öğrencinin öğretmeni taklit etmesi sağlanarak ortak bir şekilde seslendirilir (**SDB2.2**). Öğrencilere düzeylerine uygun eserleri seslendirecekleri bir performans görevi verilebilir. Dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir.

BSE.2.2.3

Öğrencilere “a, e, ı, i, o, ö, u ve ü” sesleri ile biten hecelerin kısa, diğer seslerle biten hecelerin ise uzun olduğu bilgisi verildikten sonra basit tekerleme oyunları oynanır (**E2.5**). Örneğin basit bir tekerleme metnindeki uzun ve kısa heceler belirlenip kısa heceler yuvarak içine alınabilir. Bu tekerleme metni okunurken hece sürelerine dikkat edilerek ritmik konuşma çalışmaları ile kısa ve uzun heceler ayırt edilebilir. Böylelikle öğrencilerin çalışmalarda aktif rol almaları sağlanır (**D3.4**). Süreç, gözlem formu veya kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencinin burun ve ağızın birer solunum organı olarak işlevi ile ilgili çeşitli görsel materyaller (kavram haritası, afiş gibi) hazırlaması istenebilir.

Öğrenciye nefes çalışmaları (çiçek koklama, köpek nefesi, balon şişirme gibi) ile ilgili bir hikâye yazdırılarak bu çalışmaların hikâyeyi okuduğu sırada gerçekleştirilmesi sağlanır.

Atlamalı olmayan yanaşık seslerle yapılan ses çalışmaları yanaşık beş sesle (do, re, mi, fa, sol, fa, mi, re, do) yapılabilir.

Öğrencinin dağarcığındaki bir şarkıyı seslendirerek kaydetmesi sağlanabilir. Daha sonra bu kayıt dinlenerek öğrencinin şarkı söylerken solunum desteği ile ilgili performansını analiz etmesi sağlanabilir. Öğrenim sürecinde seslendirdiği diğer eserleri de kayıt altına alarak kişisel arşiv oluşturması sağlanabilir.

Eserler sözsüz müzik altyapı kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

Öğrencilerin solunum desteği kullanarak sesini uygun gürlükte kullanmalarına yönelik uzun müzik cümleleri olan eserler tercih edilebilir.

Öğrencilerin kısa ve uzun hecelerin ayırt edilmesine yönelik yapılan ritmik konuşma çalışmalarında tekerlemelerin uzun cümlelerden oluşması sağlanabilir.

Destekleme Burnun ve ağızın işlevini somutlaştırmaya yönelik balon şişirme çalışmaları yapılabilir. Örneğin balonu ağızdan nefes alıp vererek şişirmesi istenir. Daha sonra balon söndürülüp bu kez burnundan nefes alıp ağızdan nefes vererek şişirmesi istenir. İki deneyiminden

hangisinde balonu daha rahat şişirdiği sorularak burnun (nefes alma) ve ağzın (nefes verme) işlevini açıklaması sağlanabilir.

Öğrenciye nefes çalışmaları (çiçek koklama, köpek nefesi, balon şişirme gibi) bir hikâye eşliğinde, drama tekniği kullanılarak yaptırılabilir.

Atlamalı olmayan yanaşık seslerle yapılan ses çalışmaları yanaşık üç sesle (do, re, mi, re, do) yapılabilir.

Öğrencilere seslendirecekleri marş, okul şarkıları veya türkülerin ses kayıtları dinletilebilir. Bu kayıtlar dinletilerek eserleri doğru bir şekilde seslendirebilmeleri için seslerin yüksekliği ve ritmi üzerinde durulabilir. Ritim, melodi ve duraklamalar gibi müziksel öğeler hakkında basit açıklamalar yapılarak öğrencilerin eserlerin söyleniş şeklini taklit etmeleri sağlanabilir.

Öğrencilerin solunum desteği ile sesini uygun gürlükte kullanabilmelerine ilişkin kısa müzik cümleleri olan eserler tercih edilebilir.

Öğrencilerin kısa ve uzun heceleri ayırt etmelerine yönelik yapılan ritmik konuşma çalışmalarındaki tekerlemelerin kısa cümlelerden oluşması sağlanabilir.

Eserler sözlü müzik altyapı kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: SESLENDİRME ÇALIŞMALARI

Belirli gün ve haftalar, millî ve manevi değerler ile ilgili eserleri seslendirmeye ve söyleme becerilerini sergilemeye yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 15

ALAN
BECERİLERİ SAB10. Müziksel Söyleme

KAVRAMSAL
BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Öz Düzenleme, SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D2. Aile Bütünlüğü, D11. Özgürlük, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı, D15. Sevgi, D17. Tasarruf, D18. Temizlik, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER Hayat Bilgisi, Müzik, Türkçe

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER KB2.4. Çözümleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.2.3.1. Millî ve manevi değerlerle ilgili eserler seslendirebilme

- a) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.2.3.2. Atatürk ile ilgili şarkıları seslendirebilme

- a) Atatürk ile ilgili şarkıları seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Atatürk ile ilgili şarkıları seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Atatürk ile ilgili şarkıları seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.2.3.3. Belirli gün ve haftaların anlamına uygun eserler seslendirebilme

- a) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.2.3.4. Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirebilme

- a) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Millî ve Manevi Değerler
Atatürk ve Müzik
Belirli Gün ve Haftalar
Repertuar Çalışmaları

Genellemeler

- Müzikal performans, duruş şekli ve söyleme tekniklerinden etkilenir.

Anahtar Kavramlar

Atatürk, bayrak, devlet, manevi, millî, nefes, seslendirme, şarkı, uygun söyleme, vatan

Sembol ve Gösterimler

-

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve portfolyo ile değerlendirilebilir. Öğrencilere yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirebileceği bir performans görevi verilebilir. Performans görevleri sırasında öğretmen tarafından anlık gözlemlerle öğrencilere müziksel bileşenler hakkında geri bildirim verilebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile süreç değerlendirilebilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencinin bir önceki öğretim yılında belirli gün ve haftalar, millî ve manevi değerler ile ilgili eserler seslendirdiği kabul edilmektedir.

Öğrencinin solunumun, nefes çalışmalarının, doğru duruş ve pozisyonun şarkı söyleme üzerindeki önemini bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilerin bir önceki öğretim yılında seslendirdikleri eserlerden oluşan repertuvarlarını gözlemleye yönelik sorular sorulabilir. "Millî ve manevi değerlerle ilgili hangi eserleri seslendirdin?" "Belirli gün ve haftalarla ilgili hangi eserleri seslendirdin?" gibi sorular ile öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenebilir.

Öğrenciden bir önceki öğretim yılının sonunda söylediği eseri tekrar söylemesi istenerek ses ve nefes kontrolü, tonlama ve gürlük durumları, kelimeleri net söyleyip söyleyememe düzeyi değerlendirilip ilgili öğrenme çıktısına ve içeriğe göre süreç planlanabilir.

Köprü Kurma Öğrencilere eser seslendirmek için bedenlerini hazır hâle getirmek, uygun söyleme teknikleri kullanmak ve müziksel bileşenlere dikkat etmek için ne gibi çalışmalar yaptıkları sorulabilir. Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken bu bilgileri ilişkilendirmeleri sağlanabilir.

Somut nesneler ve görseller kullanarak, soru-cevap tekniği ile günlük durumları tartışarak, değerleri günlük yaşantıya taşıyarak köprü kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.2.3.1

Öğrencilerin millî ve manevi değerlerle (D2.1, D18.1, D13.1, D17.3) ilgili vatan sevgisi (D19.2), bayrak sevgisi (D19.1) ve devlet sevgisine ilişkin marş, okul şarkıları veya türküleri seslendirebilmeleri için bedenlerini söylemeye hazır hâle getirebilmelerine yönelik ses ve nefes egzersizleri yapılır, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencilerin seslerini uygun ton ve gürlükte kullanmalarına yönelik bilgilerini, önceden öğrendikleriyle ilişkilendirmeleri sağlanır (SDB1.1). Öğrencilerin millî değerlerle ilgili seslendirecekleri eserin sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulur. Eserin doğru ton ve gürlükte seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilebilir. Böylece seslendirdikleri eserin sözlerinin gücünü ve önemini, aynı zamanda eserdeki müziksel ifadeleri (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanarak sözsüz etkileşimin gücünü ve önemini fark etmeleri sağlanabilir (SDB2.1). Eserler seslendirilirken içinde yaşanan toplumun millî ve manevi değerleri dikkate alınarak bu değerlere duyarlı davranılabilir (D14.3), millî bilinç sahibi olunabilir (D19.1), ülke varlıklarına sahip çıkılabilir (D19.3), her alanda millî ve manevi değerlere sahip çıkılabilir (D11.2). Öğrencilerin vatan sevgisi, bayrak sevgisi ve devlet sevgisine ilişkin marş, okul şarkıları veya türkülerini seslendirirken öğretmenleri tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeleri etkin bir şekilde dinleyerek sözlü ya da sözsüz etkileşimde bulunmaları (SDB2.1) ve uygun söyleme tekniklerini kullanmaları sağlanabilir. Eserlerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Örneğin eserin nefes, gürlük, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Öğrencilerin eserleri müziksel bileşenlere dikkat ederek söylemeleri için eser öğretmen rehberliğinde, öğrencinin öğretmeni taklit etmesi sağlanarak ortak bir şekilde seslendirilir (SDB2.2). Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.2.3.2

Öğrencilerin Atatürk ile ilgili şarkıları seslendirebilmeleri için bedenlerini söylemeye hazır hale getirebilmelerine yönelik ses ve nefes egzersizleri yapılır, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencilerin sesini uygun ton ve gürültüde kullanmalarına yönelik bilgilerini, önceden öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirmeleri sağlanır **(SDB1.1)**. Öğrencilerin şarkı sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulur. Eserin doğru ton ve gürültüde seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilebilir. Böylece seslendirilen şarkının sözlerinin ve eserdeki müziksel ifadeleri (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanılarak sözsüz etkileşimin gücü ve önemi fark edilir **(SDB2.1)**. Şarkılar seslendirilirken içinde yaşanan toplumun millî ve manevi değerleri dikkate alınarak bu değerlere duyarlı davranılabilir **(D14.3)**, vefalı olunabilir **(D15.2)**, millî ve manevi değerlere saygı duyulabilir **(D14.3)**, millî kimlik tanınabilir **(D19.2)**. Öğrencilerin şarkıları seslendirirken öğretmeni tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeleri etkin bir şekilde dinleyip, sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlayarak **(SDB2.1)** uygun söyleme teknikleri kullanmaları sağlanabilir. Şarkıların müziksel bileşenlerini ayırt etmelerine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Örneğin eserin nefes, gürültü, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Öğrencilerin eserleri müziksel bileşenlere dikkat ederek söylemeleri için eser öğretmen rehberliğinde, öğrencinin öğretmeni taklit etmesi sağlanarak ortak bir şekilde seslendirilebilir **(SDB2.2)**. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.2.3.3

Öğrencilerin belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirebilmeleri için bedenlerini söylemeye hazır hâle getirebilmelerine yönelik ses ve nefes egzersizleri yapılır, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencilerin sesini uygun ton ve gürültüde kullanmalarına yönelik bilgileri önceden öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirmeleri sağlanır **(SDB1.1)**. Öğrencilerin belirli gün ve haftalarla ilgili seslendirecekleri eserin sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulabilir. Eserin doğru ton ve gürültüde seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilebilir. Bu sayede öğrencinin şarkı sözlerini seslendirirken müziksel ifadeleri (duraksama uygun ses tonu gibi) kullanarak sözsüz etkileşimin gücünü ve önemini fark etmesi sağlanabilir. **(SDB2.1)**. Eserler seslendirilirken içinde yaşanan toplumun millî ve manevi değerleri dikkate alınarak **(D14.3)** ülke varlıklarına sahip çıkılabilir **(D19.3)**, bu değerlere duyarlı davranılabilir. Öğrencilerin belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirirken öğretmeni tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeleri etkin bir şekilde dinlemeleri, sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlayıp **(SDB2.1)** uygun söyleme teknikleri kullanmaları sağlanabilir. Eserlerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Eserin nefes, gürültü, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenir. Örneğin seslendirilecek eser bir marş ise marşların hangi hız ve gürültüde söylenmesi gerektiği bilgisi verilebilir. Öğrenciler marş seslendirirken yerinde adım atma hareketi yapabilir. Belirli gün ve haftalarla ilgili şarkıları ritmik yapıya uygun söyleyebilmek için beden perküsyonu ile alıştırma çalışmalarına yer verilebilir. Ellerini çırpma, parmaklarını şıklatmak veya dizlerine vurma gibi beden perküsyonu çalışmalarıyla basit ritim egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin hem ritmi duyması hem de hissetmesi sağlanabilir **(SDB1.1)**. Bu şekilde öğrencilerin müzikleri oluşturan ritim parçalarını belirlerken **(KB2.4)** parçalar arasında ilişki kurmaları ve parçaları birleştirerek **(OB1)**, ritmik yapıya dikkat ederek belirli gün ve haftalarla ilgili müzikleri söyleyebilmeleri amaçlanır. Basit ritim çubukları veya marakas gibi enstrümanları şarkının ritmik yapısına uygun çalıp seslendireceği eserin ritmini

anlayarak müziksel bileşenlere uygun seslendirmeleri sağlanabilir. Böylece öğrencilerin zihinsel ve bedensel enerjilerini en iyi düzeyde kullanabilmeleri (**E3.2**), oyunlaştırma yoluyla öğrenme sürecinin keyifli ve eğlenceli hâle getirilebilmesi (**E2.5**), şarkıyı söylerken kendi duygu, düşünce ve davranışlarını izleyip yönetebilmeleri, millî ve manevi değerlerle ilgili şarkıları ezgisel yapıya uygun seslendirme sürecinde kendini değerlendirebilmeleri, kendini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapabilmeleri sağlanır (**SDB1.2**). Öğrencilerin eserleri müziksel bileşenlere dikkat ederek söylemeleri için eser öğretmen rehberliğinde, öğrencinin öğretmeni taklit etmesi sağlanarak ortak bir şekilde seslendirilebilir (**SDB2.2**). Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirilebilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.2.3.4

Öğrencilerin yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarında bulunan örnekleri söylemeye başlamadan önce doğru duruş, bedensel gevşeme, nefes ve ses çalışmaları yaparak hazırlanmaları sağlanır (**D13.2**). Öğrencilerin yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirmeden önce nefes çalışmaları ile sesini uygun ton ve gürültüde kullanmaya yönelik bilgilerini önceden öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirmeleri sağlanır (**SDB1.1**). Böylece yıl boyunca geliştirilen şarkı repertuarından örnekler seslendirilirken uygun söyleme teknikleri kullanılır. Öğrencilerin yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken bu eserleri kulaktan öğrenme yoluyla kavramaları ve müziksel bileşenlerine dikkat ederek söylemeleri sağlanır. Şarkı gösterileri, koro çalışmaları, yıl sonu konserleri, belirli gün ve haftalara özel etkinlikler, aile katılımlı (**D2.2**) gösteriler gibi düzenlenecek etkinliklerde öğrenciye görev verilerek sesi ile ilgili müzik çalışmalarını sunması sağlanır. Bu etkinliklerle öğrencinin yıl boyunca edindiği becerileri sergilemesine yardımcı olunur (**OB9**). Bu etkinlikler sayesinde öğrencinin kişi ve gruplarla iş birliği yapması, ekip çalışması yapıp yardımlaşması (**SDB2.2**), başkalarının duygularını, düşüncelerini ve bakış açılarını anlaması (**SDB2.3**), öz güvenini pekiştirmesi sağlanabilir (**E1.5**). Ayrıca pratik yaparak (**SDB1.2**) ve öğrenme durumunu geliştirmeye yönelik çalışmalarla kendini geliştirmesi sağlanabilir. Portfolyo değerlendirme ile öğrencilerin yıl boyunca geliştirdikleri repertuarın kapsamı ve bireysel gelişim süreçleri izlenebilir. Öğrencilere yıl boyunca geliştirdikleri şarkı repertuarından örnekler seslendirebilecekleri bir performans görevi verilebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirilmesi yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencinin marş, okul şarkıları veya türküleri seslendirerek bunları kaydetmesi sağlanabilir. Daha sonra bu kayıt dinlenerek eseri söylerken solunum desteği ile ilgili performansını analiz etmesi sağlanabilir. Öğrencilerden seslendirdikleri şarkıları kaydettikten sonra bu kayıtlar üzerinden kendi performanslarını değerlendirmeleri istenebilir. Öğrencilerin öz değerlendirme yaparak hangi alanlarda gelişmeleri gerektiğini keşfetmeleri sağlanabilir. Öğrencilerden gürlük değişiklikleri, uzun süreli ses tutma ve belirli bir notada sabit kalma gibi ileri düzey teknikleri kullanarak seslendirme yapmaları istenebilir. Öğrenim sürecinde seslendirdikleri eserleri kayıt altına alarak kişisel arşiv oluşturmaları sağlanabilir.

Eserler sözsüz müzik altyapı kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

Destekleme Öğrencilere seslendirecekleri marş, okul şarkıları veya türkülerinin ses kayıtları dinletilebilir. Bu kayıtlar dinletilerek eserleri doğru bir şekilde seslendirebilmeleri için seslerin yüksekliği ve ritmi üzerinde durulabilir. Ritim, melodi ve duraklamalar gibi müziksel öğeler hakkında basit açıklamalar yapılarak öğrencilerin eserlerin söyleniş şeklini taklit etmeleri sağlanabilir.

Eserler sözlü müzik kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. SINIF

1. TEMA: İNSAN SESİ

İnsan ses türlerinin sınıflandırılmasına yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 3

ALAN
BECERİLERİ -

KAVRAMSAL
BECERİLER KB1. Temel Beceriler, KB2.5. Sınıflandırma

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E2.5. Oyunseverlik

PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER Türkçe, Fen Bilimleri

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER KB2.11. Yapılandırma, KB2.20. Sentezleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.3.1.1. Akciğerlerini bedeninde gösterebilme

BSE.3.1.2. İnsana ait ses türlerini sınıflandırabilme

a) İnsan sesi türlerine ilişkin değişkenleri belirler.

b) İnsan seslerini yaş, cinsiyet gibi türlere ayırır.

c) İnsan sesi türlerini kalınlık ve incelik özelliklerine göre tasnif eder.

ç) İnsan sesi türlerini isimlendirir.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Akciğerlerimizin Yeri

İnsan Ses Türleri

Genellemeler

- İnsan sesinin farklı özellikleri vardır.

Anahtar Kavramlar

cinsiyet, incelik, insan sesi, kalınlık, ses, ses türleri, tür, yaş

Sembol ve Gösterimler

-

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere insana ait ses türlerini sınıflandırma ile ilgili açıklayıcı bir görsel materyal hazırlayabilecekleri performans görevi verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin ince ve kalın sesleri birbirinden ayırt ettiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere çeşitli ses örnekleri (çocuk, kadın, erkek, soprano, alto, tenor, bas gibi) dinletilerek bu seslerin hangi yaş grubuna, cinsiyete ve ses türüne ait olduğunu tahmin etmeleri istenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerden insana ait ses türlerini sınıflandırma becerilerini kendi yaşantılarından yararlanarak göstermeleri istenebilir. Örneğin öğrenciden aile üyelerinin seslerini ve çevresindeki insan seslerini düşünmeleri istenebilir. Çevrelerindeki kalın ve ince sesli kişilere örnek vermeleri istenerek sesin yaş, cinsiyet, kalınlık ve incelik özelliklerini anlamaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

BSE.3.1.1

Akciğerin yeri ve işlevi görselleştirilir. Öğrencilere akciğerlerin göğüs kafesinin içinde kaburgaların altında yer aldığını basit bir dille anlatılarak bilgi ihtiyacı fark ettirilir (**OB1**). Ardından, öğrencilerin ellerini göğüslerinin yanlarına koymaları istenir ve nefes alıp verme çalışmaları yaptırılarak akciğerlerinin hareketini hissetmeleri sağlanır. Böylece akciğerlerin yerini daha somut olarak anlayabilmeleri ve bedenlerinde gösterebilmeleri sağlanır. Bir önceki sınıf düzeyinde solunum organları olarak öğretilen burun ve ağzın vücuda hava giriş ve çıkışını akciğerler sayesinde sağladığı bilgisi hatırlatılır. Bu hava giriş ve çıkışı sırasında bedende gerçekleşen değişim somut örneklerle (balon, şişme yatak, deniz simidi gibi) uygulamalı olarak gösterilir. Böylece nefes alıp vermenin kaburgalardaki genişleme ve daralma

sürecine etkisi doğrudan ve dolaylı olarak fark edilebilir, ifade edilebilir, bu bağlamda düzenlenen eylemlerin sonuçları değerlendirilebilir (**SDB3.3**). Nefes alıp verirken kaburgalarındaki genişleme ve daralma sürecini kendi öz bilgisi ile ilişkilendirmek için neler hissettiklerini ifade etmelerini sağlayacak merak uyandırıcı sorular yöneltilir (**E1.1**). Örneğin “Nefes alıp verirken kaburgaların nasıl hareket ediyor?” “Nefesini verdikten sonra kendini nasıl hissediyorsun?” gibi sorularla öğrencinin duygu ve düşüncelerini kendi öz bilgisi ile ilişkilendirerek ifade etmesi ve mevcut duruma ilişkin çıkarımda bulunması sağlanabilir (**KB2.11**). Süreç, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve/veya kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

BSE.3.1.2

İnsan sesi türlerine ilişkin değişkenleri fark ettirecek (**OB1**), merak uyandırıcı sorulara ve çalışmalara yer verilir. Örneğin arkadaşlarının seslerini dinleyerek “Bu ses yumuşak mı?” “Bu ses sert mi, ince mi, kalın mı?” gibi sorulara cevap vermeleri sağlanır (**E1.1**). “İnce ses-kalın ses oyunları” oynanabilir (**E2.5**). Öğrencilerden ince ve kalın sesle konuşmaları veya şarkı söylemeleri istenir. Böylece kendi sesindeki ince ve kalın sesleri keşfederek insan sesi türlerine ilişkin değişkenleri belirlemeleri sağlanabilir (**SDB3.3**). Öğrencilere erkek, kadın ve çocuk sesleri dinletilerek seslerin farklılıklarını belirlemeleri istenir (**KB2.20**). Öğrencilerin insan ses türlerinin farklı tonlarda olabileceğini anlamalarına katkı sağlanabilir. Böylelikle öğrencilerin dinletilen bu ses türlerini yaş ve cinsiyetlerine göre ayırmaları sağlanabilir (**OB1**). Öğrencilere kadın, erkek ve çocukların şarkı söylediği kısa kayıtlar dinletilir. Öğrencilerin sahip olduğu önceki bilgileri ile ilişkilendirerek (**SDB1.1**) duyduğu bu sesleri ince veya kalın olarak tasnif etmeleri sağlanır. Öğrencilerden hayali karakterler seçip onlara uygun ses tonlarını taklit etmeleri (kalın sesli bir dede veya ince sesli bir çocuk) istenebilir. Bu sayede yaratıcılığını geliştirecek faaliyetlere katılabilmeleri (**D3.5**), ses türlerini kalınlık-incelik özelliklerine göre sınıflandırmaları keyifli hâle getirilebilir (**E2.5**). İnsana ait ses türlerini sınıflandırma ile ilgili açıklayıcı görsel materyal hazırlamaya yönelik performans görevi verilir. Yaş, cinsiyet, kalınlık, incelik gibi farklılıklara sahip olan insana ait ses türleri, sahip olunan önceki bilgilerle ilişkilendirilerek (**SDB1.1**) isimlendirilir. Süreç, gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilere görsel becerilerini kullanarak insan ses türlerini anlatan bir poster hazırlama görevi verilebilir. Posterlerinde insan ses türlerinin özelliklerini ve kullandıkları alanları (opera, tiyatro, reklamcılık gibi) belirtmeleri istenebilir.

Öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirebilecekleri ve ses türlerine dair bilgilerini kullanmalarını sağlayacak çalışmalar yapılabilir. Öğrencilerin hayali bir sanatçı tasarımları, bu sanatçının yaş, cinsiyet, ses özelliklerini belirlemeleri ve bu sanatçı için sahne performansı tasarlayıp sunabilecekleri etkinlikler düzenlemeleri sağlanabilir.

Destekleme Öğrencilere farklı seslere ait görsellerin (hayvan sesleri, bebek sesi, yetişkin sesi gibi) bulunduğu kartlar verilip görsellere ait seslerin kalınlık-incelik özelliklerini fark etmeleri sağlanarak kartları kalından inceye doğru sıralamaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: SES EĞİTİMİ

Ses üreten organların tanınması, doğru ses kullanma becerilerinin geliştirilmesi için nefes ve ses alıştırımlarının yapılması, bu becerilerin düzeye uygun eserlerde uygulanarak seslendirilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 15

**ALAN
BECERİLERİ** SAB10. Müziksel Söyleme

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Öz Düzenleme

Değerler D3. Çalışkanlık, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Hayat Bilgisi, Türkçe, Fen Bilimleri, Beden Eğitimi

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.11. Yapılandırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.3.2.1. Nefes çalışmaları yapabilme

BSE.3.2.2. Nefes-ses bağlantısı oluşturabilme

BSE.3.2.3. Düzeyine uygun eserleri seslendirebilme

a) Düzeyine uygun eserleri bedenini söylemeye hazır hâle getirerek seslendirir.

b) Düzeyine uygun eserleri uygun söyleme tekniklerini kullanarak seslendirir.

c) Düzeyine uygun eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.3.2.4. Seslendireceği eserle ilgili artikülasyon çalışmaları yapabilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Nefes Çalışmaları

Nefes ve Ses

Eserler Seslendiriyorum

Artikülasyon Çalışmaları

Genellemeler

- Nefes ve artikülasyon çalışmaları eserlerin daha etkili seslendirilmesini sağlar.

Anahtar Kavramlar

artikülasyon, doğru duruş, gürlük, hız, nefes, ses

Sembol ve Gösterimler

-

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temada yer alan öğrenme çıktıları, gözlem formu, kontrol listesi, performans görevi, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Drama temelli bir performans görevi ile öğrencilerin düzeyine uygun eserleri seslendirme becerileri izlenebilir. Öğrencilerin performansları izlenerek anlık geri bildirim verilebilir. Geri bildirimlerde müziksel bileşenlere dikkat edilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencinin göğüs, karın ve bedeninin farklı bölümlerini tanıdığı, nefes alıp verme sırasında burun, ağız ve akciğerlerin önemi hakkında temel bilgilere sahip olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencinin rahat bir şekilde oturup gözlerini kapatarak derin nefes alıp vermesi, göğüs veya karın bölgelerindeki hareketi hissetmesi sağlanabilir. Öğrencilere nefes alıp verirken bedeninde nelerin değiştiğine, şarkı söylerken nefes almanın neden önemli olduğuna ilişkin açık uçlu sorular sorulabilir.

Öğrenciden bildiği kısa bir şarkıyı söylemesi istenerek ses ve nefes kontrolü, tonlama ve gürlük durumları, kelimeleri net söyleyip söyleyememe düzeyi değerlendirilip ilgili öğrenme çıktısına ve içeriğe göre süreç planlanabilir.

Köprü Kurma

Öğrencinin günlük hayatta koşarken, zıplarken veya oyun oynarken nefesin nasıl değiştiğini hissedip gözlemleyeceği sorular sorulabilir.

Nefesin ses ve duygu aktarımındaki önemini göstermek için günlük hayattan örnekler kullanılabilir. Farklı duyguları (heyecan, üzüntü, mutluluk gibi) ses ve nefes yoluyla ifade etmeleri istenebilir.

Şarkı söylerken, konuşurken, şiir okurken, hikâye anlatırken vücudunu doğru kullanmanın, nefes kontrolünün ve artikülasyonun önemi vurgulanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.3.2.1

Diyafram destekli nefes almaları sağlanarak nefesin burundan alınıp ağızdan yavaşça verilmesini ve karnın hafifçe şişirilmesini gösteren çalışmalara yer verilir. Örneğin “m” ve “n” sesleriyle nefes kontrolünü sağlamalarına yardımcı olacak etkinlikler yapılabilir. Piyanoda eşliğinde basit ve kısa cümlelerle ritmik nefes egzersizleri yapılabilir. Öğrencilerin “mi-mi-mo-mo-mu-mu” gibi eşit aralıklı heceleri ritmik biçimde seslendirmesi istenerek kendi oluşturacakları hecelerle söyleme çalışmalarını sürdürmeleri desteklenebilir. Böylece öğrencilerin yeni duruma uyum sağlayarak özgün ürün ve fikir üretmeleri (E3.3), zihinsel ve bedensel enerjilerini en iyi düzeyde kullanmaları sağlanabilir (E3.2). Süreç gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

BSE.3.2.2

Her müziksel ifadenin bir duyguyu temsil ettiği açıklanarak öğrencinin bilgi ihtiyacını fark etmesi sağlanır (OB1). Neşeli bir ifade için güçlü bir nefes almaları, hüzünlü bir ifade için daha derin ve sakin nefes kullanmaları gerektiği belirtilir. Piyanoda eşliğinde hafif, kuvvetli, giderek yükselen ve alçalan melodiler çalınarak nefeslerini müziksel ifadelere uyarak kullanmaları sağlanır. Bu etkinlikler ile öğrencilerin yaşadıkları duyguları fark edebilmeleri, kendi duygularına ilişkin farkındalıklarını artırmaya yönelik çalışmalar yapabilmeleri, olaylar ve durumlar karşısında hissettikleri duyguları ifade edebilmeleri sağlanır (SDB1.1). Piyanodan çalınacak bir ezginin içinde uzun ve kısa nefeslerle pratik yaptırılabilir. Öğrencilerin yavaş melodilerde derin ve uzun soluklarla, hızlı melodilerde ise kısa ve çabuk nefeslerle söyleme alışkanlığı kazanmalarını destekleyen etkinliklere yer verilebilir. Kısa melodilerle çeşitli egzersizler yapılabilir. Örneğin “ma-me-mi-mo-mu” gibi ses kümelerini piyanoda eşliğinde majör ve minör diziler kullanılarak seslendirmeleri sağlanabilir. Bu sayede, nefes-ses çalışmalarının önemine dair ihtiyaçların fark edilmesi, yapılması gereken iş veya eylemlerin pratikte uygulanması, uygulanmış eylemlerin sonuçlarının değerlendirilmesi sağlanabilir (SDB1.2). Süreç, gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

BSE.3.2.3

Öğrencilerin düzeyine uygun eserleri seslendirebilmeleri için bedenlerini söylemeye hazır hâle getirecek çalışmalara yer verilir. Duruş ve esneme hareketleri, nefes egzersizleri, diyafram kontrolü gibi egzersizler yapılır. Bu çalışmalar yapılırken sahip olunan bilgiler önceki bilgilerle ilişkilendirilebilir (SDB1.1). Örneğin vücudunu doğru kullanmanın şarkı söyleme üzerindeki etkisini göstermek için öğrenciden önce kambur durarak “a” sesini, ardından dik durarak “a” sesini çıkarması istenir. Dik dururken seslerin daha güçlü ve net çıktığını fark etmesi sağlanır. Öğrencinin vücudunu, nefesini ve zihnini uyumlu bir hâle getirerek sesini doğru kullanacağı çalışmalara yer verilebilir. Düzeyine uygun eserleri uygun söyleme tekniklerini kullanarak seslendirebilmeleri için eserlerin hız ve gürlüklerine dikkat etmeleri gerektiği hatırlatılır. Örneğin “hızlı-yavaş” oyunu oynatılarak ders keyifli bir hâle getirilebilir (E2.5). Gürlük çalışmaları için 1’den 5’e kadar ses seviyesi skalası verilebilir. 1. seviye çok kısık ses, 5. seviye en yüksek ses olarak belirlenebilir. Öğretmen her dize veya nakarat için ses seviyesini (1’den 5’e) değiştirip, öğrencinin eserleri bu seviyeleri uygulayarak uygun teknikle seslendirmesini sağlayabilir. Bu etkinlikler sayesinde öğrencilerin duygu ve düşüncelerini kendi öz bilgisi ile ilişkilendirerek ifade etmesi ve mevcut duruma ilişkin çıkarımda bulunması sağlanabilir (KB2.11). Öğrencilerin şarkılarda hız ve gürlük değişimlerini deneyimleyerek pratikte uygulayabilmeleri (SDB1.2),

kendilerine verilen görevleri yerine getirebilmeleri sağlanır. **(D16.1)**. Öğrencilerin şarkı söyleme becerilerini geliştirmek amacıyla kalın ve ince sesleri ayırt etmelerine, hız ve gürülük kavramlarını önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirmelerine **(SDB1.1)** olanak tanıyan çalışmalara yer verilir. Örneğin zihni ve bedeni aynı tona odaklayarak sesin kontrollü ve doğru çıkması sağlanır. Bunun için öğrenciye “do” sesi verilip zihninde bu sesi tekrarlama istenir. Bu sesi düşünürken bedenini rahatlatması ve sakin bir nefes alması sağlanır. Ardından aynı ton (“do” sesi) nefes kontrolüyle sesli olarak söylenir. Böylece, zihnin ve sesin aynı noktaya odaklanmasının sesin daha sağlam ve kontrollü çıkmasına yardımcı olması sağlanabilir. Bu süreçte, hedeflerin gerçekleştirilmesi için motivasyonun gerekli bir içsel güç olduğu anlaşılabilir, bu tarz etkinliklerin çoğaltılmasıyla öğrenme durumunun geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılabilir **(SDB1.2)**, öğrencilerin çalışmalarda aktif rol almaları sağlanabilir **(D3.4)**. Düzeyine uygun eserleri seslendirecekleri bir performans görevi verilebilir. Bütüncül derececi puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir.

BSE.3.2.4

Öğrencilerin seslendireceği eserin sözlerini okuyacağı çalışmalara yer verilir. Şarkıyı oluşturan kelimeler ritmik bir şekilde vurgulanarak her bir kelimeyi net bir şekilde söylemeleri sağlanır. Ritimle birlikte kelime telaffuzu yaparak artikülasyonu keyifli bir şekilde öğrenebilirler **(E2.5)**. Süreç, gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerin diyafram kullanımını güçlendirmek için uzun süreli “sss”, “zzz” seslerini kullanarak nefes egzersizleri yapmaları sağlanabilir.

Öğrencinin öğrendiği bilgileri kullanarak kısa melodiler ya da ritmik cümleler ile doğaçlama yapmaları istenebilir.

Çalıştıkları eserlere kendi süslemelerini (hız ve gürülük ifadelerini) eklemeleri ve bu esere ritmik hareketlerle eşlik etmeleri sağlanabilir.

Farklı dillerde basit eserler seslendirerek artikülasyon becerilerini geliştirmeleri sağlanabilir.

Destekleme Öğrencilerden balon şişirmeleri istenebilir. Balonu şişirirken göğüs kafeslerinin nasıl genişlediğini ve nefes verdiklerinde nasıl daraldığını fark etmeleri sağlanabilir.

Öğrencilerden aynaya bakarak derin nefes alıp verdiklerinde omuzlarının, kaburgalarının ve karınlarının nasıl hareket ettiğini gözlemlenmeleri istenebilir.

Nefes ve ses egzersizleri küçük parçalara ayrılarak basitten zora doğru yapılabilir.

Seslendirecekleri şarkının melodileri bölümlere ayrılarak her bölüm üzerinde ayrı ayrı çalışılabilir.

Şarkının temposu düşürülerek öğrencinin daha rahat nefes alıp vermesi, gürülük seviyesini orta düzeyde tutarak daha kolay bir seslendirme yapması sağlanabilir.

Harf ve hece tekrarlarıyla artikülasyon çalışmalarını kolaylaştıracak etkinliklere yer verilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: SESLENDİRME ÇALIŞMALARI

Öğrencilerin millî ve manevî değerler ile belirli gün ve haftalara ilişkin oluşturdukları repertuarı, kazandıkları söyleme becerilerini kullanarak topluluk önünde sergilemeleri hedeflenmektedir.

DERS SAATİ 15

**ALAN
BECERİLERİ** SAB10. Müziksel Söyleme

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Öz Düzenleme, SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D1. Adalet, D2. Aile Bütünlüğü, D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D11. Özgürlük, D12. Sabır, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Fen Bilimleri, Türkçe, Hayat Bilgisi

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.4. Çözümleme, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme), KB2.20. Sentezleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.3.3.1. Millî ve manevi değerlerle ilgili eserler seslendirebilme

- a) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.3.3.2. Atatürk ile ilgili şarkıları seslendirebilme

- a) Atatürk ile ilgili şarkıları seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Atatürk ile ilgili şarkıları seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Atatürk ile ilgili şarkıları seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.3.3.3. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzikleri anlamına uygun seslendirebilme

- a) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.3.3.4. Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirebilme

- a) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Millî ve Manevi Değerler
Atatürk ve Müzik
Belirli Gün ve Haftalar
Repertuar Çalışmaları

Genellemeler

- Müzikal performans, duruş şekli ve söyleme tekniklerinden etkilenir.

Anahtar Kavramlar

Atatürk, esnetme, gevşetme, ısınma, manevi, millî, nefes, saygı, seslendirme, sevgi, şarkı, uygun söyleme

Sembol ve Gösterimler

-

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları, kontrol listesi ve portfolyo ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirebileceği bir performans görevi verilebilir. Performans görevleri sırasında öğretmen tarafından anlık gözlemlerle öğrencilere müziksel bileşenler hakkında geri bildirim verilebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile süreç değerlendirilebilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencinin bir önceki öğretim yılında belirli gün ve haftalar, millî ve manevi değerler ile ilgili eserler seslendirdiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilerin bir önceki öğretim yılında seslendirdiği eserlerden oluşan repertuarını gözlemlemeye yönelik sorular sorulabilir. "Millî ve manevi değerlerle ilgili hangi eserleri seslendirdin?" "Belirli gün ve haftalarla ilgili hangi eserleri seslendirdin?" gibi sorular ile öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenebilir.

Öğrenciden bir önceki öğretim yılının sonunda söylediği eseri tekrar söylemesi istenerek ses ve nefes kontrolü, tonlama ve gürlük durumları, kelimeleri net söyleyip söyleyememe düzeyi değerlendirilip ilgili öğrenme çıktısına ve içeriğe göre süreç planlanabilir.

Köprü Kurma Öğrencilere eser seslendirmek için bedenini hazır hâle getirmek, uygun söyleme teknikleri kullanmak ve müziksel bileşenlere dikkat etmek için ne gibi çalışmalar yaptığı sorulabilir. Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken bu bilgileri ilişkilendirmeleri sağlanabilir.

Millî ve manevi değerlerin sadece geçmişte değil, bugün de nasıl yaşatıldığına dair örnekler sunulabilir. Öğrenciden şarkı, türkü ve marşlardan gelen dayanışma, sevgi, vatanseverlik gibi mesajları günlük hayattaki davranışlarıyla ilişkilendirmeleri istenebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.3.3.1

Öğrencilerin millî ve manevi değerlerle (D1.1, D11.3, D12.1, D16.3, D19.1, D19.2, D20.3) ilgili eserleri öğrencilerin önceki bilgileriyle ilişkilendirerek (SDB1.1) bedenlerini söylemeye hazır hâle getirecek çalışmalara (ses ve nefes egzersizleri, vücudun rahatlaması, esnemesi ve iç dinamiğin sağlanması gibi) yer verilir. Ayakta şarkı söyleyecekse omuzlar gevşek, sırt dik, çene düz pozisyonda tutulur. Oturarak şarkı söyleyecekse sırt dik, ayaklar yere düz basmalı ve vücudun dengeli olması sağlanmalıdır. Vücudu rahatlatacak ısınma hareketlerine yer verilmelidir. Boynu hafifçe sağa-sola, yukarı-aşağı döndürme, omuzları daireler çizerek hareket ettirme ve kolları yukarı kaldırıp yavaşça yanlara doğru esnetme-gevşetme hareketleri yapılır. Ses tellerini ısıtmaya (E3.2) yönelik olarak dudak trill çalışmaları, basit arpejler ve kapalı ağız mırıldanma egzersizlerine yer verilebilir. (E3.2). Öğrencilerin vatan sevgisi (D19.2), bayrak sevgisi (D19.1) ve devlet sevgisine ilişkin marşları, okul şarkılarını veya türkülerini seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile sesini uygun ton ve gürlükte kullanmalarına yönelik bilgilerini önceki bilgileriyle ilişkilendirmeleri sağlanır (SDB1.1). Eserin doğru ton ve gürlükte seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilebilir. Eserin bazı bölümlerinin kuvvetli, bazı bölümlerinin hafif söylenmesi sağlanarak duygusal etki artırılabilir. Öğrencilerin millî ve manevi değerlerle ilgili seslendirecekleri eserin sözlerini doğru artiküle etmeleri sağlanır. Bu sayede öğrencinin şarkı sözlerini seslendirirken müziksel ifadeleri (duraksama uygun ses tonu gibi) kullanarak sözsüz etkileşimin gücünü ve önemini fark etmesi sağlanabilir (SDB2.1). Öğretmen eserin konusuna uygun kısa bir hikâye anlatıp öğrenciden de eserin sözlerini hikâyeleştirerek anlatmasını isteyebilir. Daha sonra eser, öğretmen tarafından söyleme teknikleri kullanarak seslendirilir. Öğrencinin de eseri öğretmeninin tonlamalarını ve ifadelerini taklit ederek söylemesi sağlanır. Böylece öğrencinin öğretmenini etkin bir şekilde dinleyebilmesi, duygu ve düşüncelerini ifade edebilmesi (SDB2.1), hikâyeleştirirken de yaratıcılığını geliştirmesi (E3.3), eseri daha anlamlı bir şekilde yorumlayabilmesi ve müziksel ifadeyi güçlendirip uygun söyleme tekniklerini kullanarak eserleri seslendirebilmesi sağlanır. Eserler seslendirilirken içinde yaşanan toplumun millî ve manevi değerleri dikkate alınarak bu değerlere duyarlı davranılabilir (D14.3), millî ve manevi değerlerin gelecek nesillere aktarılmasında sorumluluk üstlenilebilir (D19.3).

Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirmeden önce öğrencinin doğru tonda söylemesine yönelik egzersiz yapması sağlanır. Seslendireceği esere uygun gam çalışmalarıyla tonlama ve ses aralıkları üzerine alıştırmalar yapılır. Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirmeden önce eser inceleme çalışmaları yapılır **(E1.1)**. Eserin ana yapısını oluşturan melodinin doğru seslerle ifade edilmesi sağlanır. Dijital araçlar kullanılarak eserlerin kayıtları dinletilir ve öğrencilerin bu kayıtlar üzerinden analiz yapmaları sağlanır **(KB2.20)**. Bunun için eserin melodisi önce dinletilir, sonra bölümlere ayırarak ezgiyi tekrar etmeleri istenir **(KB2.16)**. Eserin ritmine uygun bir şekilde el çırpma, dizlere vurma, parmak şıklatma veya ayakları yere vurma gibi hareketler aracılığıyla ritim çalışmaları yapılabilir. Bu sayede öğrencilerin seslendirecekleri eserin müziksel bileşenlerini uygulayabilmeleri, eserleri seslendirirken zihinsel ve bedensel enerjilerini en iyi düzeyde kullanabilmeleri **(E3.2)**, oyunlaştırma yoluyla da öğrenme sürecinin keyifli hâle getirilebilmesi sağlanır **(E2.5)**. Öğrenci eseri seslendirirken **(OB9)** öğretmen çeşitli ritim araçları (def, darbuka, marakas gibi) veya melodik enstrümanlarla (piyano, gitar, flüt gibi) eşlik edebilir. Böylece öğrenci bu süreçte azim ve kararlıkla derse etkin bir şekilde katılarak **(E1.3)** seslendirdiği eserler aracılığıyla kültürel etkileşimini geliştirip **(OB5)** millî ve manevi değerleri ifade eden eserleri çok yönlü bir şekilde öğrenebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.3.3.2

Atatürk ile ilgili sevgi **(D15.2)**, saygı **(D14.3)** içerikli şarkıları seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getireceği çalışmalara yer verilir. Öğrencilere ses ve nefes egzersizleri yaptırılabilir. Vücudun rahatlaması, esnemesi ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik uygulamalara yer verilebilir. Sesini uygun ton ve gürlükte kullanması için çeşitli çalışmalar düzenlenebilir. Doğru duruş ve nefes kontrolü çalışmalarına yer verilerek öğrencinin önceki bilgileriyle bunları ilişkilendirmesi sağlanır **(SDB1.1)**. Öğrencinin seslendireceği şarkıların sözlerini net bir şekilde anlamasına yönelik çalışmalar yaptırılır. Şarkıyı söylemeden önce sözler tek tek yavaş bir tempoda söylenip zorlayıcı kelimeler ve harfler için öğrenciden tekerleme çalışmaları yapması istenir. Şarkıların sakin ve coşkulu bölümleri belirlenerek öğrencilerin şarkıyı yumuşak ve güçlü seslendirmeleri sağlanır. Öğrencilerin şarkıları seslendirirken bağırmandan, ses tellerini zorlamadan, doğal bir tonla seslendirmesine yönelik çalışmalara yer verilebilir. Şarkı sözlerinin anlamı açıklanıp bu anlamı beden dili ve ses tonu ile hissettirmeleri sağlanabilir. Bu gibi etkinlikler sayesinde herhangi bir eserin seslendirilmesi sırasında farklı duygular hissedebileceğinin farkına varılması, bu duyguların tanımlanması **(SDB1.1)** ve Atatürk ile ilgili şarkıların uygun söyleme teknikleri kullanılarak seslendirilmesi sağlanabilir. Atatürk ile ilgili şarkıları seslendirmeye başlamadan önce öğrenci ile şarkıya eşlik edecek ritim çalışması yapılır. Şarkının melodisi önce öğretmen tarafından seslendirilir sonra basit gam çalışmaları yapılarak öğrencinin doğru tonu yakalaması sağlanır. Bu sayede öğrencilerin öğretmenlerini etkin bir şekilde dinleyebilmeleri **(SDB2.1)**, onu taklit ederek ortak bir şekilde seslendirme yapabilmeleri **(SDB2.2)**, kendi öğrenme durumlarını geliştirmeye yönelik çalışmalar yapabilmeleri **(SDB1.2)** ve bu çalışmalarda aktif rol almaları sağlanabilir **(D3.4)**. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.3.3.3

Belirli gün ve haftalarla ilgili müzikleri önceki bilgileri ile ilişkilendirerek, bedenini söylemeye hazır hâle getirerek seslendirebileceği çalışmalara (ses ve nefes egzersizleri, vücudun rahatlaması, esnemesi ve iç dinamiğin sağlanması, sesini uygun ton ve gürlükte kullanması) yer verilebilir. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencilerin sesini uygun ton ve gürlükte kullanmalarına yönelik bilgilerini önceden öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirmeleri sağlanır **(SDB1.1)**. Öğrencilerin millî değerlerle ilgili seslendirecekleri eserin

sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulur. Eserin doğru ton ve gürültüde seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilir. Bu sayede öğrencinin şarkı sözlerini seslendirirken müziksel ifadeleri (duraksama uygun ses tonu gibi)kullanarak sözsüz etkileşimin gücünü ve önemini fark etmesi sağlanabilir (**SDB2.1**). Eserleri seslendirirken içinde yaşanan toplumun millî ve manevi değerleri dikkate alınarak bu değerlere duyarlı davranılabilir (**D14.3**), millî kimlik tanınabilir (**D19.2**). Öğrencilerin; vatan sevgisi, bayrak sevgisi ve devlet sevgisine ilişkin marş, okul şarkıları veya türküleri seslendirirken öğretmeni tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeleri etkin bir şekilde dinleyip, sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlayıp (**SDB2.1**) uygun söyleme teknikleri kullanmaları sağlanabilir. Eserlerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılabilir. Eserin nefes, gürültü, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri, seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Örneğin seslendirilecek eser bir marş ise marşların hangi hız ve gürültüde söylenmesi gerektiği bilgisi verilebilir. Öğrenciler marş seslendirirken yerinde adım atma hareketi yapabilir. Belirli gün ve haftalarla ilgili şarkıları ritmik yapıya uygun söyleyebilmek için beden perküsyonu ile alıştırmaya çalışmalarına yer verilebilir. Ellerini çırpma, parmaklarını şıklatma veya dizlerine vurma gibi beden perküsyonu çalışmalarıyla basit ritim egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin hem ritmi duyması hem de hissetmeleri sağlanabilir (**SDB1.1**). Bu şekilde öğrenci, müzikleri oluşturan ritim parçalarını belirleyip (**KB2.4**) parçalar arasında ilişki kurabilir ve parçaları birleştirerek (**OB1**), ritmik yapıya dikkat ederek belirli gün ve haftalarla ilgili müzikleri söyleyebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ile süreç değerlendirilebilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.3.3.4

Öğrencilerin yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarında bulunan marş, ninni, tekerleme, şarkı, türkü gibi türlerde eserleri söylemeye başlamadan önce doğru duruş sağlanır. Öğrencilerin vücudun esnemesine, rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik çalışmalar yaparak eseri seslendirmeye hazırlanmaları sağlanır. Öğrencilerin yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri, esere uygun hız ve gürültüde seslendirebilmeleri için kısa cümlelerle nefes kontrolü çalışmaları yapılabilir, diyafram egzersizleri uygulanabilir. Her müziksel ifadenin bir duyguyu temsil ettiği açıklanarak öğrenciye bilgi ihtiyacı fark ettirilebilir (**OB1**). Öğrencinin çalıştığı eseri seslendirirken hissettiği duyguları ifade edebileceği (**SDB1.1**) çalışmalara yer verilebilir. Örneğin öğretmen eserin konusuna uygun kısa bir hikâye anlatıp öğrenciden eserin sözlerini hikâyeleştirerek anlatmasını isteyebilir. Öğrencinin öğretmenini etkin şekilde dinlemesi ve duygu ile düşüncelerini ifade etmesi (**SDB2.1**) sağlanır, hikâyeleştirme yoluyla yaratıcılığını geliştirmesi (**E3.3**) desteklenir, şarkının uygun söyleme teknikleriyle yorumlanarak müziksel ifadenin güçlendirilmesi hedeflenir. Öğrenciler tarafından yıl boyunca geliştirilen şarkı repertuarından örnekler seslendirilirken, basit ritim çubukları veya marakas gibi enstrümanlarla ritim yapısına uygun çalma ve söyleme etkinlikleri uygulanır. Böylece eserin ritminin anlaşılması sağlanır ve müziksel bileşenlere uygun seslendirme gerçekleştirilir. Böylece öğrencilerin zihinsel ve bedensel enerjilerini en iyi düzeyde kullanabilmeleri (**E3.2**), oyunlaştırma yoluyla öğrenme sürecinin keyifli hâle getirilebilmesi (**E2.5**), söylerken kendi duygu, düşünce ve davranışlarını izleyip yönetebilmeleri, millî ve manevi değerlerle ilgili şarkıları ezgisel yapıya uygun seslendirme sürecinde kendilerini değerlendirebilmeleri (**SDB1.2**), öğretmeni taklit ederek eserleri seslendirebilmeleri sağlanır (**SDB2.2**). Şarkı gösterileri, koro çalışmaları, yıl sonu konserleri, aile katılımlı (**D2.2**) gösteriler, belirli gün ve haftalara özel etkinlikler ile ilgili öğrencilere görev verilir. Öğrencilerin bu çalışmalarda aktif rol alarak (**D3.4**) yıl boyunca edindiği becerileri sergilemeleri sağlanır (**OB9**).

Bu etkinlikler sayesinde öğrenciler, kişi ve gruplarla iş birliği yapabilir; ekip çalışması ve yardımlaşma becerilerini geliştirebilir (**SDB2.2**); arkadaşlarına destek olabilir (**D4.1**); etkili iletişim kurarak başkalarının duygularını, düşüncelerini ve bakış açılarını anlayabilir (**D4.2, SDB2.3**); öz güvenlerini pekiştirebilir (**E1.5**) ve öğrenme durumunun geliştirilmesine yönelik çalışmalarla öğrencilerin kendilerini geliştirmeleri sağlanabilir. Portfolyo değerlendirme ile öğrencilerin yıl boyunca geliştirdikleri repertuvarın kapsamı ve bireysel gelişim süreçleri izlenebilir. Öğrencilere yıl boyunca geliştirdikleri şarkı repertuarından örnekler seslendirebileceği bir performans görevi verilebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerin marş, okul şarkıları veya türküleri seslendirerek bunları kaydetmeleri sağlanabilir. Daha sonra bu kaydı dinleyerek eseri söylerken solunum desteği ile ilgili performansını analiz etmesi sağlanabilir. Öğrenim sürecinde seslendirdiği eserleri kayıt altına alarak kişisel arşiv oluşturması sağlanabilir.

Eserler sözsüz müzik altyapı kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

Destekleme Öğrencinin seslendireceği marş, okul şarkıları veya türkülerin ses kayıtları dinletilebilir. Kayıtlar dinletilirken öğrenciden ritim tutması, alkış yapması veya basit enstrümanlarla (zil, marakas gibi) eşlik etmesi istenebilir.

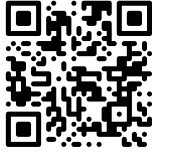
Kısa ezgiler belirlenerek öğrencinin duyduğu bölümü tekrar etmesi istenebilir.

Eserin temposuna uygun şekilde sallanma, parmak şıklatma, basit dans figürleriyle müziği hissetmeleri sağlanabilir.

Eserler sözlü müzik kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. SINIF

1. TEMA: İNSAN SESİ

Ses tellerinin görüntüsü, bulunduğu bölge ve sesin oluşumu esnasında ses tellerinde meydana gelen hareketlere yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 3

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB1. Temel Beceriler, KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E1.1. Merak

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Müzik, Fen Bilimleri, Türkçe, Koro ve Repertuvar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.3. Özetleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.4.1.1. Ses tellerinin görüntüsünü tanıyabilme

BSE.4.1.2. Sesin oluşumu sırasında ses tellerinde meydana gelen hareketleri yorumlayabilme

a) Ses tellerinin hareketlerini inceler.

b) Bu hareketlerin oluşumunda havanın etkisini yorumlar.

c) Havanın etkisiyle oluşan seslere benzer somut örnekler vererek ses tellerinin hareketini yeniden ifade eder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Ses Telleri

Sesi Oluşturan Organlar

Genellemeler

- İnsan sesi ses tellerinin hareket etmesi ile oluşur.

Anahtar Kavramlar

hava, ses, ses telleri

Sembol ve Gösterimler

-

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, kontrol listesi gözlem formu ve kavram haritası ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere ses telleri ile ilgili açıklayıcı bir görsel materyal hazırlayabilecekleri performans görevi verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencinin her sesin bir kaynağı olduğunu bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin ses tellerini tanıma ve hareketlerini ilişkilendirme becerisini gözlemlemeye yönelik sorular sorulabilir. "İnsan sesinin kaynağı nedir?" gibi sorular ile öğrencilerin hazırlanış seviyeleri belirlenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin, mevcut bilgi ve deneyimlerini kullanmalarına imkân tanımak için "Ses neden kısılır?" "Çok bağırınca neden boğazınız ağrır?" gibi sorular yöneltilerek öğrencilerin ses tellerinin işleyişi ve sağlığı hakkındaki görüşlerini sözlü olarak ifade etmeleri sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.4.1.1

Ses tellerinin ne işe yaradığı ve şeklinin neye benzediği sorularak konuya ilişkin merak oluşturulabilir (E1.1). Öğrencilerin öğretmen tarafından yöneltilen soruları cevaplandırırken duygu ve düşüncelerini ifade edebilmesi sağlanır. Öğrenciye başkalarını etkin bir şekilde dinleme ve sözlü etkileşim sağlama yoluyla (SDB2.1) ses tellerinin görüntüsü hakkında ön bilgi verilebilir. Çeşitli görsel materyaller üzerinden ses tellerinin görüntüsünü inceleme etkinlikleri yapılabilir. Böylelikle öğrenci görsel materyallerdeki ses tellerinin görüntüsünü algılayarak ses tellerinin şeklini tanıyabilir (OB4) ve böylece görsel üzerinde ses tellerini bulabilmesi sağlanır. Ses tellerinin insan vücudunda nerede olduğu sorularak konuya ilişkin merak oluşturulabilir (E1.1). Öğrenciler öğretmen tarafından yöneltilen soruları cevaplandırırken duygu

ve düşüncelerini ifade edebilirler **(SDB2.1)**. Ses tellerinin bedende bulunduğu bölge hakkında başkalarının etkin biçimde dinlenmesi ve sözlü etkileşim sağlanması yoluyla ön bilgi edinilebilir. Öğrencilerden ses tellerinin bulunduğu yeri bedeninde göstermesi istenebilir. Böylelikle öğrencilerin görseli bağlamdan kopmadan dönüştürmesi yoluyla **(OB4)** kendi ifadeleriyle ses tellerinin bulunduğu yeri bedeninde işaret edebilmesi sağlanır. Öğrencilere ses telleri ile ilgili açıklayıcı görsel materyal hazırlamaya yönelik performans görevi verilir. Süreç, gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

BSE.4.1.2

Çeşitli görsel materyaller üzerinden ses tellerinin hareketleri (açılıp kapanması) ve bu hareketlerin nasıl oluştuğu incelenebilir **(OB4)**. Öğrencilerin öğretmeni etkin bir şekilde dinlemesi yoluyla **(SDB2.1)** bu hareketlerin oluşumunda havanın etkisini fark edebilmesi sağlanır. Öğrencilerden sesin oluşumu esnasında ses tellerinde meydana gelen hareketleri açıklamaları istenebilir. Böylelikle öğrencilerin görseli bağlamdan kopmadan dönüştürmesi yoluyla duygu ve düşüncelerini ifade edebilmeleri sağlanır **(SDB2.1)**. Öğrencilerin çalışmalarında aktif rol almasıyla **(D3.4)** sesin oluşumu esnasında ses tellerinde meydana gelen hareketleri açıklayabilmeleri sağlanır **(KB2.3)**. Öğrencilerden havanın etkisiyle oluşan seslere benzer somut örnekler verilmesi istenebilir. Bu örneklerden yola çıkılarak sözlü etkileşim sağlanabilir **(SDB2.1)**. Kavram haritası ile öğrencilerin sesin oluşumu sırasında ses tellerinde meydana gelen hareketleri yorumlayabilme becerisi değerlendirilebilir. Ayrıca kontrol listesi kullanılarak öğrenme süreci ile ilgili geri bildirim verilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerin ses tellerinin görüntüsü, bulunduğu bölge ve sesin oluşumu esnasında ses tellerinde meydana gelen hareketleri somut ve yaratıcı yollarla ifade edecekleri etkinliklere yer verilebilir. Örneğin öğrencilerden ses tellerinin görüntüsünü ve bedende bulunduğu yeri açıklayan görsel materyaller hazırlamaları istenebilir. Öğrencilerden sesin oluşumu sırasında ses tellerindeki hareketleri anlatan bir deney yapmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilere ses tellerinin görüntüsü, bulunduğu bölge ve sesin oluşumu esnasında ses tellerinde meydana gelen hareketleri somutlaştırmaları için çeşitli deneyler yaptırılabilir. Örneğin öğrenciden bir balonu şişirip balonun ağız kısmını iki taraftan işaret ve baş parmağı yardımıyla tutması istenebilir. Balonun ağız kısmını yanlara doğru gerdirerek, yavaşça hava çıkabilecek şekilde serbest bırakarak ses üretimi sağlanabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: SES EĞİTİMİ

Diyaframın tanınması, düzeye uygun eserler seslendirilmesi ve artikülasyonun doğru gerçekleştirilmesine yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 15

ALAN
BECERİLERİ SAB10. Müziksel Söyleme

KAVRAMSAL
BECERİLER KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E2.2. Sorumluluk, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER Müzik, Fen Bilimleri, Türkçe, Koro ve Repertuvar

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER KB2.3. Özetleme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.4.2.1. Diyaframı tanıyabilme

BSE.4.2.2. Düzeyine uygun eserleri seslendirebilme

a) Anatomik yapısına ve ses özelliklerine uygun eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.

b) Anatomik yapısına ve ses özelliklerine uygun eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.

c) Anatomik yapısına ve ses özelliklerine uygun eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.4.2.3. Dilin özelliklerine uygun artikülasyon metinleri okuyabilme

BSE.4.2.4. Açık ve anlaşılır konuşmanın günlük yaşamdaki önemini açıklayabilme

BSE.4.2.5. Dilin özelliklerine uygun şekilde şarkı söylemenin önemini açıklayabilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Diyafram

Eserler Seslendiriyorum

Artikülasyon Çalışmaları

Güzel Konuşma

Güzel Şarkı Söyleme

Genellemeler

- Diyafram solunum kontrolü ve desteğini sağlayan bir kastır.

Anahtar Kavramlar

artikülasyon, diyafram, kas, nefes, ses

Sembol ve Gösterimler

-

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, gözlem formu, kontrol listesi, performans görevi, bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile değerlendirilebilir. Drama temelli bir performans görevi ile öğrencilerin düzeyine uygun eserleri seslendirme becerileri izlenebilir. Öğrencilerin performansları izlenerek öğrencilere anlık geri bildirim verilebilir. Geri bildirimlerde müziksel bileşenlere dikkat edilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin akciğerlerin vücudundaki yerini, solunumdaki işlevini, nefes alıp verirken karnavalardaki genişleme ve daralma hareketlerini, ses ve nefes çalışmaları yapmayı, eser seslendirmek için bedenini hazır hâle getirmeyi, uygun söyleme teknikleri ile müziksel bileşenlere dikkat ederek eser seslendirmeyi bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Diyaframın solunum kontrolünü sağlamadaki işlevi ile ilgili sorular sorulabilir. "Derin nefes alıp verirken vücutta ne gibi değişiklikler olur?" "Hızlı nefes alıp verirken ne gibi değişiklikler olur?" gibi sorular ile öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenebilir.

Doğru duruşun şarkı söylemedeki etkisine yönelik çıkarımlar yapabilecekleri sorular sorulabilir.

Öğrenciden bildiği kısa bir şarkıyı söylemesi istenerek ses ve nefes kontrolü, tonlama ve gürülük durumları, kelimeleri net söyleyip söyleyememe düzeyi değerlendirilip ilgili öğrenme çıktısına ve içeriğe göre süreç planlanabilir.

Köprü Kurma Diaframın solunum kontrolünü sağlamadaki işleviyle ilgili günlük yaşamdaki solunumla ilişkilendireceği örneklerle (uyurken ya da kahkaha ile gülerken kaburgalar yerine karın, bel çevresindeki genişleme ve daralma) yer verilebilir.

"Çok hızlı veya harfleri eksik söyleyerek konuşan bir kişinin söylediklerini anlamak kolay mıdır?" gibi sorular sorularak açık ve anlaşılır konuşmanın günlük yaşamdaki önemine dikkat çekilebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları BSE.4.2.1

Öğrencilerin diyafram kasını algılamaları ve tanımlarına yönelik çeşitli görsel materyaller üzerinden inceleme etkinlikleri yapılarak **(OB4)** diyafram kasının çalışma şekli anlatılır. Diaframın solunum kontrolünü sağlamadaki etkisinin öğretmenin etkin biçimde dinlenmesi **(SDB2.1)** yoluyla fark edilmesi sağlanabilir. Öğrencilere diyaframın solunum kontrolündeki öneminin ne olduğu sorulur. Böylelikle öğrencilerin görseli bağlamdan kopmadan dönüştürmesi yoluyla duygu ve düşüncelerini ifade edebilmeleri sağlanır **(SDB2.1)**. Diaframın solunum kontrolü ve desteğini sağlayan bir kas olduğu açıklanabilir **(KB2.3)**. Diaframın insan vücudunda nerede olduğu sorularak konuya ilişkin merak oluşturulabilir **(E1.1)**. Öğrenciler öğretmenin yönelttiği soruları cevaplandırırken duygu ve düşüncelerini ifade edebilirler **(SDB2.1)**. Başkalarını etkin bir şekilde dinlemek ve sözlü etkileşim sağlamak yoluyla diyaframın bedende bulunduğu bölge hakkında ön bilgi edinmeleri sağlanabilir. Öğrencilerin diyaframın bedende bulunduğu yeri bulabilmesine yönelik çeşitli görsel materyaller üzerinden inceleme etkinlikleri yapılabilir. Süreç, gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

BSE.4.2.2

Öğrencilerin anatomik yapısına ve ses özelliklerine uygun eserleri seslendirebilmeleri için bedenini söylemeye hazır hâle getirebilmelerine yönelik ses ve nefes egzersizleri yapılır, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Örneğin öğrencilere diyafram kası desteğiyle derin nefes alıp verme etkinlikleri yaptırılarak bu etkinlikler sırasında karın ve bel çevresindeki hareketlere dikkat etmeleri istenebilir. Köpek nefesi, tıslama gibi nefes çalışmaları yaptırılarak diyafram kasını fark etmeleri sağlanabilir. Öğrencilerin diyaframın solunum kontrolünü sağlamadaki işlevi ile ilgili önceki bilgilerini ilişkilendirmeleri sağlanarak **(SDB1.1)** nefes alıp verirken karın, bel çevresindeki genişleme ve daralmayı incelemelerine imkân verilir **(KB2.14)**. Öğrencilerin solunum kontrolüne odaklanmaları sağlanıp, zihinsel ve bedensel enerjilerini en iyi düzeyde kullanıp **(E3.2)**, diyafram destekli nefes alıp vererek karın, bel çevresindeki genişleme ve daralmayı fark etmeleri sağlanabilir. Böylelikle öğrencilerin diyafram kasını nefes egzersizlerinde kullanabilmeleri sağlanır. Piyano eşliğinde 2'li, 3'lü ve 4'lü aralıklarla ses çalışmaları yapılabilir. Öğrencilere ses çalışmaları ve seslendirme çalışmaları yaparken doğru soluk alabilmek için neden diyafram kasını kullanması gerektiği sorularak konuya ilişkin merak oluşturulabilir **(E1.1)**. Öğrencilerin, duygu ve düşüncelerini ifade ederken sözlü etkileşim kurmaları sağlanabilir. **(SDB2.1)**. Böylelikle mevcut olay, konu veya durumu inceleyerek hiyerarşik, nedensel ya da mantıksal ilişkiler ortaya koyarak ses çalışmaları ve seslendirme çalışmaları yaparken doğru soluk alabilmek için neden diyafram kasının kullanılması gerektiği açıklanabilir **(KB2.13)**.

Öğrencinin diyaframın solunum kontrolündeki işlevine yönelik önceki bilgileri **(SDB1.1)** ile bağlantı kurması sağlanır, ses ve seslendirme çalışmalarında aktif rol alması **(D3.4)** desteklenerek öğrenciye diyafram kasının kullanımı ve doğru soluk alma becerileri kazandırılır. Öğrencilere seslerini doğru kullanabilmeleri için nelere dikkat etmeleri gerektiği sorularak konuya ilişkin merak oluşturulabilir **(E1.1)**. Duygu ve düşüncelerin ifade edilmesi sırasında sözlü etkileşim sağlanabilir. **(SDB2.1)**. Konuşurken ve şarkı söylerken sesin doğru kullanılabilmesi için nelere dikkat edilmesi gerektiği (ses ve nefes egzersizleri, vücudun rahatlaması, esnemesi ve iç dinamiğin sağlanması, sesini uygun ton ve gürültüde kullanması) bilgisi öğrencilerin önceki bilgileriyle ilişkilendirilir **(SDB1.1)**. Böylece ses zorlanmadan, uygun ton ve gürültüde kullanılır. Öğrencilerin eserde anlatılan konu ve hissettirmek istenen duygu üzerine fikirlerini sunabileceği etkinliklere yer verilebilir. Örneğin eserin ses kaydı dinlenebilir, görüntü kaydı izlenebilir ya da eserin varsa hikâyesinin araştırılması istenebilir. Öğrencilere esere ilişkin duygu ve düşünceleri sorulabilir. Böylelikle öğrencilerin seslendirdiği eserlere ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade edebilmeleri sağlanır **(SDB2.1)**. Anatomik yapısına ve ses özelliklerine uygun eserlerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılabilir. Örneğin eserin nefes, gürültü, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Eserlerin seslendirilmesi sırasında öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmelerin etkin bir şekilde dinlenmesi ile sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanabilir **(SDB2.1)**. Böylelikle öğrenci uygun söyleme tekniklerini kullanıp müziksel bileşenlere uygun söyleyebilir. Müziksel bileşenlere dikkat ederek söylemeleri için seslendirilecek eser, öğretmen rehberliğinde, öğrencinin öğretmeni taklit etmesi sağlanarak ortak bir şekilde seslendirilebilir **(SDB2.2)**. Öğrencilere düzeylerine uygun eserleri seslendirecekleri bir performans görevi verilebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir.

BSE.4.2.3

Doğru artikülasyonun gerçekleştirilmesine yönelik uygulamalara yer verilir. Örneğin dilin özelliklerine uygun artikülasyon metinleri okutulur **(E2.2)**. Süreç, dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile değerlendirilebilir.

BSE.4.2.4

Öğretmen tarafından dilin özelliklerine uygun ve anlaşılır şekilde konuşmanın önemine dikkat çekilir. Dilin özelliklerine uygun ve anlaşılır şekilde konuşma etkenlerinin neler olduğu sorulur. Öğrencilerden öğretmenin yönelttiği soruları duygu ve düşüncelerini ifade edecek biçimde yanıtlamaları istenebilir. Dil özelliklerine uygun ve anlaşılır şekilde konuşma etkenlerinin neler olduğunun başkalarının etkin bir şekilde dinlenmesi ve sözlü etkileşim sağlanması **(SDB2.1)** yoluyla belirlenmesi sağlanır. Bu etkenler arasındaki ilişkiler belirlenerek açık ve anlaşılır şekilde konuşmanın günlük yaşamdaki önemi açıklanır. Süreç, gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

BSE.4.2.5

Doğru artikülasyonun dilin özelliklerine uygun şekilde şarkı söyleyebilmek için neden önemli olduğu sorularak konuya ilişkin merak oluşturulabilir **(E1.1)**. Öğretmenin yönelttiği sorular cevaplandırılırken duygu ve düşüncelerin ifade edilmesiyle sözlü etkileşim sağlanabilir **(SDB2.1)**. Doğru artikülasyonun ses tekniğini oluşturmadaki etkisi, eserin anlam ve duygusunu yansıtmadaki önemi öğrenci tarafından anlaşılabilir. Dilin özelliklerine uygun şekilde şarkı söylemenin önemi açıklanır. Süreç, gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrenciden diyaframın solunum kontrolü, desteği ve işlevi ile ilgili çeşitli model ve görsel materyaller hazırlaması istenebilir. Diyaframın solunumdaki rolünü anlatan bir poster veya dijital sunum oluşturulabilir. Diyaframın görevini eğlenceli bir şekilde anlatan hikâye ya da şiir yazılabilir.

Nefes çalışmaları (köpek nefesi, yılan sesi, kahkaha gibi) bir hikâye eşliğinde drama yöntemiyle yaptırılabilir.

Ses çalışmaları 2'li, 3'lü, 4'lü aralıklar birleştirilerek (do, re, do, mi, do, fa, mi, re, do) yapılabilir. Öğrencinin dağarcığındaki bir şarkıyı seslendirerek kaydetmesi sağlanabilir. Daha sonra bu kayıt dinlenerek öğrencinin şarkı söylerken solunum desteği ile ilgili performansını analiz etmesi sağlanabilir. Öğrencinin öğrenme sürecinde seslendirdiği diğer eserleri de kayıt altına alarak kişisel arşiv oluşturmaya sağlanabilir.

Eserler sözsüz müzik altyapı kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

Öğrencilerin solunum desteği ile sesini uygun gürlükte kullanabilmesine ilişkin uzun müzik cümleleri olan eserler tercih edilebilir.

Öğrencilerin doğru artikülasyon gerçekleştirmesine yönelik yapılan çalışmalardaki metinler uzun cümlelerden oluşabilir.

Destekleme Öğrenciye diyaframın solunum kontrolü ve desteği işlevi ile ilgili çeşitli görsel içerikler izletilebilir.

Nefes çalışmaları (köpek nefesi, yılan sesi, kahkaha gibi) bir hikâye eşliğinde drama yöntemiyle yaptırılabilir.

Ses çalışmaları 2'li, 3'lü, 4'lü aralıklar ayrı ayrı kullanılarak (do-re-do, do-mi-do, do-fa-do) yapılabilir.

Öğrenciye seslendireceği eserin ses kaydı dinletilebilir. Öğrencinin eserleri doğru bir şekilde seslendirebilmesi için eserlerin söyleniş şeklini taklit etmesi sağlanabilir.

Öğrencilerin solunum desteği ile sesini uygun gürlükte kullanabilmesine ilişkin kısa müzik cümleleri olan eserler tercih edilebilir.

Öğrencilerin doğru artikülasyon gerçekleştirmesine yönelik yapılan çalışmalardaki metinler kısa cümlelerden oluşabilir.

Eserler sözlü müzik altyapı kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: SESLENDİRME ÇALIŞMALARI

Belirli gün ve haftalar, millî ve manevi değerler ile ilgili eserleri söyleme becerilerini sergilemeye yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 15

**ALAN
BECERİLERİ** SAB10. Müziksel Söyleme

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Uzmanlaşma, E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Öz Düzenleme, SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D2. Aile Bütünlüğü, D3. Çalışkanlık, D6. Dürüstlük, D14. Saygı, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Müzik, Fen Bilimleri, Türkçe, Koro ve Repertuar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.4. Çözümleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.4.3.1. Millî ve manevi değerlerle ilgili eserler seslendirebilme

- a) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.4.3.2. Atatürk ile ilgili şarkıları seslendirebilme

- a) Atatürk ile ilgili şarkıları seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Atatürk ile ilgili şarkıları seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Atatürk ile ilgili şarkıları seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.4.3.3. Belirli gün ve haftaların anlamına uygun eserler seslendirebilme

- a) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.4.3.4. Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirebilme

- a) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Millî ve Manevi Değerler
Atatürk ve Müzik
Belirli Gün ve Haftalar
Repertuar Çalışmaları

Genellemeler

- Müzikal performans duruş şekli ve söyleme tekniklerinden etkilenir.

Anahtar Kavramlar

Atatürk, bayrak, bel, diyafram, esnetme, gevşetme, ısınma, karın, manevi, millî, nefes, seslendirme, şarkı, uygun söyleme, vatan

Sembol ve Gösterimler

-

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları, kontrol listesi ve portfolyo ile değerlendirilebilir. Öğrencilere yıl boyunca geliştirdikleri şarkı repertuarından örnekler seslendirebilecekleri bir performans görevi verilebilir. Performans görevleri sırasında öğretmen, anlık gözlemlerle öğrencilere müziksel bileşenler hakkında geri bildirim verebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile süreç değerlendirilebilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencinin sesin gürlük özelliklerini, konuşmada ve şarkı söylemede solunumun önemini, doğru duruş ve pozisyonun şarkı söylemedeki önemini, ses sağlığı açısından bağırmadan ve sesi zorlamadan şarkı söylemenin önemini, diyaframın solunum kontrolü ve desteğini sağlayan bir kas olduğunu bildiği kabul edilmektedir.

Öğrencinin bir önceki öğretim yılında belirli gün ve haftalar, millî ve manevi değerler ile ilgili eserler seslendirdiği kabul edilmektedir.

Öğrencinin solunumun, nefes çalışmalarının, doğru duruş ve pozisyonun şarkı söyleme üzerindeki önemini bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilerin bir önceki öğretim yılında seslendirdiği eserlerden oluşan repertuarını gözlemlemeye yönelik sorular sorulabilir. "Millî ve manevi değerlerle ilgili hangi eserleri seslendirdin?" "Belirli gün ve haftalarla ilgili hangi eserleri seslendirdin?" gibi sorular ile öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenebilir.

Öğrenciden bir önceki öğretim yılının sonunda söylediği eseri tekrar söylemesi istenerek ses ve nefes kontrolü, tonlama ve gürlük durumları, kelimeleri net söyleyip söyleyememe düzeyi değerlendirilip ilgili öğrenme çıktısına ve içeriğe göre süreç planlanabilir.

Köprü Kurma Öğrencilere eser seslendirmek için bedenlerini hazır hâle getirmek, uygun söyleme teknikleri kullanmak ve müziksel bileşenlere dikkat etmek için ne gibi çalışmalar yaptıkları sorulabilir. Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken bu bilgileri ilişkilendirmeleri sağlanabilir.

Somut nesneler ve görseller kullanarak, soru cevap tekniği ile günlük durumları tartışarak, değerleri günlük yaşantıya taşıyarak köprü kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.4.3.1

Vatan, bayrak ve devlet sevgisiyle (D19.2, D19.1) manevi değerlere (D14.1, D6.2) yönelik marş, okul şarkısı ve türkülerin seslendirilmesi sağlanır. Bu doğrultuda öğrencilerin bedenlerini söylemeye hazırlayabilmeleri için ses ve nefes egzersizleri, diyafram kullanımına yönelik çalışmalar, vücut rahatlaması ve içsel dengeyi destekleyen uygulamalara yer verilir. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencilerin sesini uygun ton ve gürlükte kullanmalarına yönelik bilgilerini önceden öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirmeleri sağlanır (SDB1.1). Öğrencilerin seslendirecekleri eserin sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulur. Eserin doğru ton ve gürlükte seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilebilir. Böylece seslendirilen eserin sözlerinin gücü ve önemi fark edilirken eserdeki müziksel ifadeler (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanılarak sözsüz etkileşimin gücü ve önemi de kavranabilir (SDB2.1). Eserler seslendirilirken içinde yaşanan toplumun millî ve manevi değerleri dikkate alınarak bu değerlere duyarlı davranılabilir (D14.3), millî ve manevi değerlerin gelecek nesillere aktarılmasında sorumluluk üstlenilebilir (D19.3). Öğretmen yönlendirmeleri dikkatle dinlenip sözlü veya sözsüz etkileşim sağlandığında (SDB2.1), uygun söyleme teknikleri kullanılabilir. Seslendirme sırasında ellerin karın veya bel çevresine konulması yoluyla diyafram kullanımının kontrol edilmesi sağlanır. Böylelikle karın, bel çevresindeki genişleme ve daralmaya odaklanılarak diyafram kasının kullanımına yönelik gereken çaba ile zihinsel ve bedensel enerjinin en iyi düzeyde kullanılması sağlanabilir (E3.2), diyafram kasını kullanmada verimin artırılması için beceri ve bilgiler bu alana yoğunlaştırılabilir (E3.1). Eserlerin müziksel bileşenlerinin ayırt

edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Örneğin eserin nefes, gürlük, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Öğrencilerin eserleri müziksel bileşenlere dikkat ederek söylemeleri için eser, öğretmen rehberliğinde, öğrencinin öğretmeni taklit etmesi sağlanarak ortak bir şekilde seslendirilebilir (**SDB2.2**). Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.4.3.2

Öğrencilerin Atatürk ile ilgili şarkıları seslendirebilmeleri için bedenlerini söylemeye hazır hâle getirebilmelerine yönelik ses ve nefes egzersizleri yapılır, diyafram kasını çalıştırmaya, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencilerin sesini uygun ton ve gürlükte kullanmalarına yönelik bilgilerini önceden öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirmeleri sağlanır (**SDB1.1**). Öğrencilerin şarkı sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulur. Eserin doğru ton ve gürlükte seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilebilir. Böylece seslendirilen şarkının sözlerinin gücü ve önemi fark edilebilir. Eserdeki müziksel ifadeler (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanılarak sözsüz etkileşimin gücü ve önemi fark edilebilir (**SDB2.1**). Şarkılar seslendirilirken içinde yaşanan toplumun millî ve manevi değerleri dikkate alınarak bu değerlere duyarlı davranılabilir (**D14.3**). Şarkılar seslendirilirken öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmelerin etkin bir şekilde dinlenmesi ve sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanması (**SDB2.1**) yoluyla uygun söyleme teknikleri kullanılabilir. Seslendirme sırasında ellerin karın veya bel çevresine konulması yoluyla diyafram kullanımının öğrenci tarafından kontrol edilmesi sağlanabilir. Böylelikle karın, bel çevresindeki genişleme ve daralmaya odaklanılarak diyafram kasını kullanmak için gereken çaba, zihinsel ve bedensel enerji en iyi düzeyde kullanılabilir (**E3.2**), diyafram kasını kullanmada verimi artırmak için beceri ve bilgiler bu alana yoğunlaştırılabilir (**E3.1**). Öğrencilerin bu çalışmalarda aktif rol almaları sağlanabilir (**D3.4**). Öğrenciler, şarkıların müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapmaya yönlendirilirler. Örneğin eserin nefes, gürlük, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Eserlerin müziksel bileşenlere dikkat edilerek öğretmen rehberliğinde ve öğrencinin öğretmeni taklit etmesi yoluyla ortak şekilde seslendirilmesi sağlanır (**SDB2.2**). Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.4.3.3

Öğrencilerin belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirebilmeleri için bedenlerini söylemeye hazır hâle getirebilmelerine yönelik ses ve nefes egzersizleri yapılır, diyafram kasını çalıştırmaya, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencilerin sesini uygun ton ve gürlükte kullanmalarına yönelik bilgilerini önceden öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirmeleri sağlanır (**SDB1.1**). Öğrencilerin belirli gün ve haftalarla ilgili seslendirecekleri eserin sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulur. Eserin doğru ton ve gürlükte seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilebilir. Böylece seslendirilen eserin sözlerinin gücü ve önemi fark edilirken eserdeki müziksel ifadeler (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanılarak sözsüz etkileşimin gücü ve önemi de kavranabilir (**SDB2.1**). Öğrenci eserleri seslendirirken içinde yaşadığı toplumun millî ve manevi değerlerini dikkate alarak bu değerlere duyarlı davranabilir (**D14.3**). Öğrenciler belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirirken öğretmeni tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeler etkin bir şekilde

dinlenip, sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanarak **(SDB2.1)** uygun söyleme teknikleri kullanılır. Eserlerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Eserin nefes, gürlük, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenir. Örneğin seslendirilecek eser bir marş ise marşların hangi hız ve gürlükte söylenmesi gerektiği bilgisi öğrenciye verilir. Öğrenciler marş seslendirirken yerinde adım atma hareketi yapabilir. Belirli gün ve haftalarla ilgili şarkıları ritmik yapıya uygun söyleyebilmek için beden perküsyonu ile alıştırma çalışmalarına yer verilebilir. Ellerini çırpma, parmaklarını şıklatmak veya dizlerine vurmak gibi beden perküsyonu çalışmalarıyla basit ritim egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin hem ritmi duymaları hem de hissetmeleri sağlanabilir **(SDB1.1)**. Bu şekilde müzikleri oluşturan ritim parçaları belirlenir **(KB2.4)**, parçalar arasında ilişki kurulur ve parçalar birleştirilerek **(OB1)** ritmik yapıya dikkat edilip belirli gün ve haftalarla ilgili şarkılar söylenebilir. Basit ritim çubukları veya marakas gibi enstrümanlar kullanılarak şarkının ritmik yapısına uygun çalma ve seslendirme yapılabilir. Bu sayede eserin ritmi daha iyi anlaşılır ve müziksel bileşenlere uygun bir şekilde seslendirilebilir. Böylece öğrencinin zihinsel ve bedensel enerjisi en iyi düzeyde kullanılabilir **(E3.2)**, oyunlaştırma yoluyla öğrenme süreci keyifli hâle getirilebilir **(E2.5)**. Şarkı söylenirken öğrencinin duygu, düşünce ve davranışları izlenip yönetilebilir, millî ve manevi değerlerle ilgili şarkıların seslendirme sürecinde öğrencinin kendini değerlendirebileceği ve geliştirebileceği çalışmaların yapılması sağlanır **(SDB1.2)**. Seslendirme sırasında öğrencinin ellerinin karın veya bel çevresine konularak diyaframının kontrol edilmesi sağlanır. Böylelikle karın, bel çevresindeki genişleme ve daralmaya odaklanılarak diyafram kasının kullanımı için gereken çaba, zihinsel ve bedensel enerji en iyi düzeyde kullanılabilir **(E3.2)**. Diyafram kasını kullanmada verimin artırılması için beceri ve bilgiler bu alana yoğunlaştırılabilir **(E3.1)**. Eserlerin müziksel bileşenlerine dikkat edilerek seslendirilmesi için öğretmen rehberliğinde, öğrencinin öğretmeni taklit etmesi sağlanarak ortak bir şekilde seslendirme yapılır **(SDB2.2)**. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile süreç değerlendirilebilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.4.3.4

Öğrencilerin yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarında bulunan marş, şarkı, türkü gibi türlerde eserleri söylemeye başlamadan önce doğru duruş, bedensel gevşeme, diyafram, nefes ve ses çalışmaları yapılarak hazırlanmaları sağlanır. Yıl boyunca geliştirilen şarkı repertuarından örneklerin nefes çalışmaları, sesin uygun ton ve gürlükte kullanılmasıyla ilgili bilgileriyle ilişkilendirilip **(SDB1.1)**, uygun söyleme teknikleri kullanılarak eserin seslendirilmesi sağlanır. Öğrencilerin yıl boyunca geliştirdikleri şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken bu eserleri kulaktan öğrenme yoluyla kavramaları ve müziksel bileşenlerine dikkat ederek söylemeleri sağlanır. Şarkı gösterileri, koro çalışmaları, yıl sonu konserleri, belirli gün ve haftalara özel etkinlikler, aile katılımlı gösteriler **(D2.2)** gibi düzenlenecek etkinliklerde öğrenciye görev verilerek öğrencinin sesi ile ilgili müzik çalışmalarını sunması sağlanır. Bu etkinlikler öğrencinin yıl boyunca edindiği becerileri sergilemesine yardımcı olur **(OB9)**. Bu etkinlikler sayesinde kişi ve gruplarla iş birliği yapılabilir, ekip çalışması yapılarak yardımlaşılabilir **(SDB2.2)**, başkalarının duyguları, düşünceleri ve bakış açıları anlaşılabilir **(SDB2.3)**, öz güven pekiştirilebilir **(E1.5)**. Ayrıca öğrendikleri pratikte uygulanır **(SDB1.2)** ve öğrenme durumunu geliştirmeye yönelik çalışmalarla öğrencinin kendini geliştirmesi sağlanabilir. Portfolyo değerlendirme ile öğrencilerin yıl boyunca geliştirdikleri repertuarın kapsamı ve bireysel gelişim süreçleri izlenebilir. Öğrencilere yıl boyunca geliştirdikleri şarkı repertuarından örnekler seslendirebileceği bir performans görevi verilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencinin marş, okul şarkıları veya türküleri seslendirerek bunları kaydetmesi sağlanabilir. Daha sonra bu kayıt dinlenerek eseri söylerken solunum desteği ile ilgili performansını analiz etmesi sağlanabilir. Öğrenim sürecinde seslendirdiği eserleri kayıt altına alarak kişisel arşiv oluşturması sağlanabilir.

Eserler sözsüz müzik altyapı kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

Destekleme Öğrencilere seslendirecekleri marş, okul şarkıları veya türkülerin ses kayıtları dinletilebilir. Bu kayıtlar dinletilerek eserleri doğru bir şekilde seslendirebilmeleri için seslerin yüksekliği ve ritmi üzerinde durulabilir. Ritim, melodi ve duraklamalar gibi müziksel öğeler hakkında basit açıklamalar yapılarak öğrencilerin eserlerin söyleniş şeklini taklit etmeleri sağlanabilir.

Eserler sözlü müzik kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. SINIF

1. TEMA: İNSAN SESİ VE SES SAĞLIĞI

Ses bozukluklarına neden olan faktörler hakkında bilgi edinmeleri ve ses sağlığını koruma becerilerini geliştirmek amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 2

ALAN
BECERİLERİ -

KAVRAMSAL
BECERİLER KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER E1.1. Merak

PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Öz Düzenleme, SDB2.1. İletişim

Değerler D13. Sağlıklı Yaşam

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER Fen Bilimleri, Müzik, Koro ve Repertuvar

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER KB2.3. Özetleme, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye/Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.5.1.1. Sesin oluşumunu açıklayabilme

BSE.5.1.2. Ses sağlığını korumaya yönelik davranışları ifade edebilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Sesin Oluşumu

Ses Sağlığını Korumaya Yönelik Davranışlar

Genellemeler

• Müzikal performans, duruş şekli ve söyleme tekniklerinden etkilenir.

Anahtar Kavramlar

sağlık, ses, sesin oluşumu, sesin sağlığı

Sembol ve Gösterimler

–

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temanın öğrenme çıktıları, performans görevi, gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere sesin oluşumu ile ilgili açıklayıcı bir görsel materyal hazırlayabilecekleri performans görevi verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

İnsan sesinin iletişim ve kendini ifade etme aracı olduğunu, sesin doğru kullanımının güzel şarkı söylemeyi ve etkili konuşmayı sağladığını bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere insan sesinin nasıl oluştuğu sorulabilir.

Öğrencilere sesin sağlıklı kullanılmasının neden önemli olduğuyla ilgili sorular sorularak konu hakkındaki bilgileri değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencileri stresli anlarda doğru nefes almanın önemini fark etmeleri, sağlıklı bir yaşam tarzı ile nefes çalışmaları arasında ilişki kurabilmeleri için sorular sorulabilir.

Öğrencilerin günlük konuşma yeteneği, sanatsal ifade ve nefes çalışmaları arasındaki bağlantıyı fark etmeleri için örnekler verilebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.5.1.1

Öğrencilerin etrafındaki insanların nasıl konuştuğuna veya nasıl ses çıkardığına dikkat etmeleri istenerek merak duygusu uyandırılır (E1.1). Konuşma, gülme veya şarkı söyleme gibi farklı sesler gözlemlenerek sesin oluşumu ile ilgili bilgiler fark edilir ve bunlar sahip olunan önceki bilgilerle ilişkilendirilir (SDB1.1). Öğrencilerin ellerini boğazlarına koymaları istenir. Konuşurken bir titreşim hissedilir ve bunun ses tellerinin titreşmesi ile ilgili olduğu fark edilerek çıkarımda bulunulur (KB2.16). Böylece insan sesinin oluşumuna ilişkin ciğerlerden gelen havanın boğazdaki ses tellerinden geçerken ses tellerini titreştirerek sesi oluşturduğu yargısında bulunulur ve sesin oluşumu açıklanır (KB2.11). Öğrencilere sesin oluşumu ile ilgili açıklayıcı görsel materyalin hazırlanması için performans görevi verilir. Süreç, gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları veya kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

BSE.5.1.2

"Sesi uzun süre sağlıklı kullanabilmek için nelere dikkat edilmelidir?" gibi sorular ile dikkat çekilir (**E1.1**). Gelen cevaplardan yola çıkılarak ses sağlığının korunması için öğrencilerin günlük yaşamlarında kolayca uygulanabilecek pratik bilgilere yer verilerek öğrencinin ön bilgilerini kullanması sağlanır (**KB2.12**). Örneğin doğru nefes tekniği kullanmak, yeterli su içmek, bağırmamak, ses ve nefes egzersizleri yapmak, yeterince dinlenmek, uyumak, zararlı gıdalardan uzak durmak, yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenmek (**D13.1**), çok sıcak ve çok soğuk içecekler tüketmemek, günlük hayatımızda ses seviyesini dengeli kullanmak gibi unsurların ses sağlığımızı korumak için çok önemli olduğunu anlatacak açıklamalara yer verilir. Bu bilgiler sayesinde öğrencilerin ses sağlığını korumayla ilgili iş veya eylemleri pratikte uygulayabilmeleri, davranışlarının olası sonuçlarını fark edebilmeleri, olası sonuçları düşünerek davranışlarını uyarlayabilmeleri sağlanır. Ses sağlığını korumak için dikkat edilmesi gereken unsurlar ile ilgili sahip olunan bilgi, önceki bilgilerle ilişkilendirilir. (**SDB1.1**). Basit ses egzersizleri ile ses tellerini ısıtma çalışmaları yaptırılır. Bu egzersizlerin daha sağlıklı ve güçlü bir ses çıkarmaya yardımcı olduğunu hissettirecek sorular ile öğrencilerin buna ihtiyaçları olduğu fark ettirilir (**SDB1.2**). Öğrenciler tarafından bu egzersizler denenir ve egzersizlerin ses üzerindeki etkileri gözlemlenerek düşünceler aktarılır ve ses sağlığını korumaya yönelik davranışlar ifade edilir. Öğrencilere sesin yanlış kullanımı sonucu oluşabilecek ses kısıklığı, boğaz ağrısı, ses yorgunluğu gibi bazı yaygın ses rahatsızlıkları hakkında bilgiler verilerek bilgi ihtiyacı fark ettirilir (**OB1**). Bu süreçte öğrencilerin öğretmenini etkin bir şekilde dinlemeleri sağlanır (**SDB2.1**). Ses rahatsızlıklarını önlemek ve iyileştirmek için yeterli su tüketmeleri, bağırmaktan ve yüksek sesle konuşmaktan kaçınmaları, ses dinlendirme çalışmaları yapmaları, nefes egzersizleri gibi yöntemleri kullanmaları sağlanır. Böylece öğrenciler bu açıklama ve uygulamalar sonucunda ses sağlığını korumak için neler yapılması gerektiğiyle ilgili çıkarımlarda bulunabilir (**OB1**). Süreç, gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

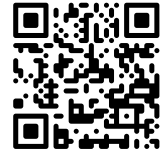
Zenginleştirme Öğrencilerden sesin oluşumu ile ilgili akademik yazılar araştırmaları istenebilir. Öğrencilere ses sağlığını anlatan, sınıfta sunabilecekleri bir poster hazırlama görevi verilebilir. Posterlerinde ses sağlığını koruma yollarını anlatmaları istenebilir (Su içmek, bağırmaktan kaçınmak, gürültülü ortamlara dikkat etmek gibi).

Destekleme Balon veya ip kullanarak sesin frekansı, titreşimi ve yayılma prensiplerini anlamalarını sağlayacak basit deneyler yapılabilir.

Öğrencilere ses tellerinin nasıl çalıştığını anlatan ve ses sağlığıyla ilgili önemli noktaları içeren basit bir video izletilebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: SOLUNUM ORGANLARI

Solunum organlarının tanınmasına yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 3

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB1. Temel Beceriler, KB2.6. Bilgi Toplama

EĞİLİMLER E2.5. Oyunseverlik

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Öz Düzenleme

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB7. Veri Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Fen Bilimleri, Matematik, Türkçe, Müzik, Koro ve Repertuvar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemlleme, KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.5.2.1. Solunum organları ile ilgili bilgi toplayabilme

- a) Solunum organları ile ilgili bilgiye ulaşmak için kullanacağı araçları belirler.
- b) Belirlediği araçları kullanarak solunum organları ile ilgili bilgileri bulur.
- c) Solunum organları ile ilgili bilgileri doğrular.
- ç) Solunum organları ile ilgili bilgileri kaydeder.

BSE.5.2.2. Solunum organlarının yerini bedeninde gösterebilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Solunum Organlarımız
Solunum Organlarımızın Yeri

Genellemeler

- Doğru bilgiye ulaşmak için uygun araçlar kullanılmalıdır.

Anahtar Kavramlar

organ, solunum

Sembol ve Gösterimler

-

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, derecelendirme ölçeği, gözlem öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere solunum organları hakkında bilgi toplayacakları bir performans görevi verilebilir. Derecelendirme ölçeği ile öğrencilerin solunum organları hakkında topladıkları bilgilerin doğruluğu, kapsamı ve sunumu değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin solunumun nasıl gerçekleştiğini bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere akciğerlerin nefes alırken nasıl çalıştığı, burundan nefes almanın neden sağlıklı olduğuyla ilgili bilgiye yönlendirici ve merak uyandırıcı sorular sorularak konu hakkındaki bilgileri değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

"Burun tıkanıklığında nefes almak neden zorlaşır?" "Fiziksel bir etkinlik yapıldığında (koşma, ip atlama gibi) neden nefes nefese kalınır?" gibi sorular sorularak öğrencilerin konuyla günlük yaşantıları arasında köprü kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.5.2.1

Öğrencilere solunum organları ile ilgili bilgiye ulaşmaları için kullanabilecekleri kaynaklar tanıtarak bilgi ihtiyacı fark ettirilir. Örneğin basılı kaynaklar, dijital kaynaklar, uygulamalı kaynaklar veya insan kaynakları gibi kaynaklar hakkında bilgi verilerek istenen bilgiye ulaşmak için kullanacağı araçları belirlemeleri sağlanır **(OB1)**. Öğrencilerin belirlediği araçların kullanarak solunum organları ile ilgili bilgileri bulacağı çalışmalar yapmaları sağlanır. Öğretmen, belirlenen bu araçların nasıl kullanılacağına dair rehberlik edebilir. Bu süreçte öğrenciler tarafından belirlenen araç kullanılarak solunum organları ile ilgili bilgiler bulunabilir, dijital bir görevin yerine getirilmesinde dijital kaynaklar belirlenebilir

(OB2), solunum organları ile ilgili görseller kullanılabilir (OB4), veri toplanabilir (OB7). Solunum organları ile ilgili ulaşılan bilgiler paylaşılır. Elde edilen bilgiler, kaynaklar aracılığıyla karşılaştırılır (KB2.10), kaynağın güvenilirliği ve bilgilerin doğruluğu değerlendirilir (KB2.8), konu günlük hayattan örneklerle ve deneyimlerle ilişkilendirilir (KB2.11). Eğitici oyunlar (E2.5) ve uygulamalar sayesinde solunum organlarıyla ilgili bilgiler doğrulanır ve güvenilir bilgiye ulaşma yolları öğrenilir (D3.3). Öğrencilerin solunum organları ile ilgili ulaştığı bilgileri kaydedeceği (OB1) çalışmalara yer verilir. Poster veya sunum hazırlama, kavram haritaları oluşturma, tablo hazırlama, dijital araçlarla kayıt alma, bilgi kartları hazırlama gibi uygulamalara yer verilebilir. Bu uygulamalarla hedeflere uygun planlamalar yapılabilir (SDB1.2), toplanan veriler sınıflandırılıp kaydedilebilir (KB2.2). Böylelikle öğrencilerin solunum organlarının isimlerini sırasıyla (burun, ağız, yutak, gırtlak, soluk borusu, akciğer, bronş, bronşçuk, diyafram) belirtmeleri sağlanır. Çeşitli görsel materyaller aracılığıyla her bir solunum organının görünümü tanınır (OB4). Öğrencilere solunum organları hakkında bilgi toplayacakları bir performans görevi verilebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir.

BSE.5.2.2

Öğrencilere solunum organlarının neler olduğu sorularak sahip oldukları bilgilerin önceki bilgilerle ilişkilendirilmesi sağlanır (SDB1.1). Daha sonra sırasıyla solunum organlarının yerini kendi bedeninde göstermeleri istenir. Süreç, gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrencilerden solunum organlarının birbirleriyle nasıl çalıştığını anlatan bir hikâye yazmaları istenebilir. Öğrencilerden solunum organları hakkında detaylı bilgi toplamaları ve bunu dijital bir sunum, poster veya broşür hâline getirmeleri istenebilir. Öğrencilerden balon, pipet, plastik şişe gibi malzemelerle çalışan bir akciğer modeli oluşturmaları istenebilir. Öğrencilerden doktor veya fen bilimleri öğretmenini röportaj yaparak solunum sistemi hakkında bilgi edinmeleri istenebilir.

Solunum organlarının yerini gösteren poster, afiş, maket gibi görsel materyaller üretmeleri sağlanabilir.

Destekleme

Öğrencilere solunum organlarının ismi ve bedenimizdeki yeri ile ilgili basit eğitim videoları ve animasyonlar izletilebilir. İzledikleri videolarla ilgili kısa bir tartışma yaparak bilgiyi pekiştirmeleri sağlanabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: SES EĞİTİMİ

Doğru ses kullanma becerilerinin geliştirilmesi için nefes ve ses alıştırımlarının yapılması, bu becerilerin düzeye uygun eserlerde uygulanarak seslendirilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 13

ALAN
BECERİLERİ SAB10. Müziksel Söyleme

KAVRAMSAL
BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma, E3.3 Yaratıcılık

PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Öz Düzenleme, SDB1.3. Öz Yansıtma, SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER Matematik, Türkçe, Müzik, Koro ve Repertuvar

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER KB2.15. Yansıtma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.5.3.1. Düzeyine uygun eserler seslendirebilme

- a) Düzeyine uygun eserler seslendirirken bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Düzeyine uygun eserler seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Düzeyine uygun eserler seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.5.3.2. 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik usullerde eserler seslendirebilme

- a) 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik usullerdeki eserleri seslendirirken bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik usullerdeki eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik usullerdeki eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.5.3.3. Basit makamlarda eserler seslendirebilme

- a) Basit makamlarda eserler seslendirirken bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Basit makamlarda eserler seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Basit makamlarda eserler seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Eserler Seslendiriyorum

5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik Usullerde Eserler Seslendiriyorum

Basit Makamlarda Eserler Seslendiriyorum

Genellemeler

- Türk müziğinin yapısı makamsaldır.

Anahtar Kavramlar

makam, usul

Sembol ve Gösterimler

–

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, bütüncül dereceli puanlama anahtarı ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Drama temelli bir performans görevi ile öğrencilerin düzeyine uygun eserleri seslendirme becerileri izlenebilir. Öğrencilerin performansları izlenerek anlık geri bildirim verilebilir. Geri bildirimlerde müziksel bileşenlere dikkat edilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin açık ve anlaşılır konuşmanın önemini, çevresindeki ritmik sesleri (yağmur damlaları, rüzgârın sesi, saat sesi, kalp atışı gibi) bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerini belirleyecek sorular sorulur. Örneğin aksak usul-lü bir ritim çalınır "Bu ritme uygun bir şarkı söyler misiniz ya da bu ritme uygun bir hareket yapabilir misiniz?" diye sorulabilir.

İki farklı makamda kısa melodiler çalınarak hangisinin daha neşeli veya hüzünlü olduğu sorulabilir.

Köprü Kurma Öğrencilere stresli anlarda doğru nefes almanın önemini fark etmek, sağlıklı bir yaşam tarzı ile nefes çalışmaları arasında ilişki kuracakları sorular sorulabilir.

Öğrencilerin günlük konuşma yeteneği, sanatsal ifade ve nefes çalışmaları arasındaki bağlantıyı fark etmeleri için örnekler verilebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.5.3.1

Öğrencilerin düzeyine uygun eserler seslendirirken bedenlerini söylemeye hazır hâle getirecek çalışmalara yer verilir. Duruş ve esneme hareketleri, nefes egzersizleri, diyafram kontrolü gibi egzersizler yapılır. Bu çalışmalar yapılırken sahip olunan bilgiler önceki bilgilerle ilişkilendirilebilir (**SDB1.1**), deneyimler gözden geçirilebilir (**KB2.15**). Vücut, nefes ve zihin uyumlu hâle getirilerek ses doğru kullanılır ve düzeye uygun eserler seslendirilebilir. Örneğin, solunumun üç aşaması (al-tut-ver) üzerine kısa, uzun, kesik olmak üzere çeşitli nefes çalışmaları yaptırılabilir. Fısıltılı sayma, "s" ve "z" sesleri ile nefes egzersizleri uygulamalarına yer verilerek öğrencilerin bu çalışmalarda aktif rol almaları sağlanabilir (**D3.4**). Hece çalışmaları yapılır. Örneğin "fi", "fa" heceleri kullanılarak ses alıştırımlarına yer verilebilir. Öğrencinin bu sesleri çıkarırken hangi artikülâtörleri kullandığını fark etmesi sağlanır. Yumuşak üst damağını fark etmesi ve kullanmasına yönelik çalışmalar yaptırılarak şarkı söylerken yumuşak damağını kullanması ve esnetmesi sağlanır. Düzeyine uygun eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanacağı çalışmalar yapılır. Eser içerisindeki müzikal dinamiklere uyarak eserleri seslendirmeleri sağlanır. Müzikal duyarlılıkla eserleri seslendirebilmelerine yönelik kuvvetli-hafif, giderek hızlanma ve yavaşlama gibi çalışmalar yapılır. Öğrencinin yumuşak fonasyon gerçekleştireceği uygulamalara yer verilerek mevcut duygu, düşünce ve davranışları incelenebilir (**SDB1.3**). Öğrencinin düzeyine uygun eserleri seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Örneğin eserin nefes, gürlük, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenir. Nota ile şarkı öğretme yöntemi kullanılarak öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyine uygun eserler seslendirmeleri sağlanır. Öğrencilere düzeylerine uygun eserleri seslendirecekleri bir performans görevi verilebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir.

BSE.5.3.2

Müzikal ifadeyi desteklemek için öğrencilerin dik durarak ve derin nefes alarak müziğe odaklanmaları sağlanır (**E3.2**). 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik usuller beden perküsyonu yöntemi ile çalışılır. Böylece seslendirilen eserdeki ritim ve melodinin daha rahat takip edilmesi sağlanır. Bedenin doğal bir şekilde müziği yansıtmayı hem seslendirilen eserin anlamını hem de öğrencinin müzikle bağlantısını güçlendirir. 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik usullü eserler kulaktan öğrenme yöntemi ile çalışılır. Öğrencilerin nefes egzersizi yapmaları sağlanarak konu ile ilgili bilgilerini sahip olduğu önceki bilgilerle ilişkilendirmelerine imkân sağlanır. (**SDB1.2**). 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik usuldeki şarkıların ritimlerinin doğru şekilde hissedilebilmesi için her usuldeki vurguların güçlü ve zayıf vurularının doğru şekilde vurgulanması sağlanır. Öğrenciler şarkıyı söylerken ritmik vurguları sadece şarkı sözlerinde değil, nefes alıp verirken de hissetmelidir. Vurgulanan yerlerde sesin daha belirgin, güçlü ve net olması sağlanmalı, duraklamalar dikkatle yapılmalıdır. Öğretmen tarafından 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik usullerin nasıl yapılandırıldığı ile ilgili bilgiler verilir. Öğrencilerin müzikal bileşenleri (ritim, tempo, dinamikler) tanımaları; 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik usuldeki eserlere uygulamalarını sağlayacak çalışmalar yapılır. Örneğin öğrencilere şarkı söylemeden önce beden perküsyonu yaptırarak ritmin ve usulün daha iyi hissedilerek içselleştirilmesi sağlanabilir. Öğrencilerden her bir usulün ritmine uygun olarak basit dans hareketleri veya el çırpma gibi beden hareketleriyle şarkıyı seslendirmeleri istenebilir. Bu etkinlikler sayesinde ders

keyifli hâle getirilebilir **(E2.5)**, öğrencilerin şarkıya kendi ifadelerini katmaları sağlanarak yaratıcılıkları geliştirilebilir **(E3.3)**. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.5.3.3

Türk müziğinin makamsal yapıda olduğuna dikkat çekilerek makamların duygusal ifadeleri üzerine merak uyandırıcı sorular sorulup **(E1.1)** öğrencilerin duygu ve düşüncelerini fark etmeleri sağlanır **(SDB2.1)**. Öğrencilerin bedenlerini rahatça hareket ettirebilmek için kısa bir ısınma çalışması (boyun, omuz, kol ve bacak germe hareketleri gibi) yaptırılır. Ardından bedenlerini müziğe uyumlu bir şekilde hareket ettirebilmek için hafif ritmik hareketler (ritmik olarak ayaklarını yere vurma, elleriyle ritim tutma) yapmaları istenir. Şarkı söylemeye başlamadan önce ses ve nefes çalışmaları yapmaları sağlanarak öğrencilerin yaş ve ses özelliklerine uygun Türk müziğine ait örnekler çalıştırılır. Öğrencilerin basit makamlarda eserler seslendirirken eseri uygun hız ve gürlükte söylemeleri için kısa cümlelerle nefes kontrolü yapılır. Diyafram çalıştırma egzersizleri uygulanır. Her müziksel ifadenin bir duyguyu temsil ettiği açıklanarak bilgi ihtiyacı fark ettirilir **(OB1)**. Öğrencinin seslendireceği eser ile hissettiği duyguları ifade edebileceği **(SDB1.1)** çalışmalara yer verilir. Örneğin eserin konusuna uygun kısa bir hikâye girişi verilip öğrenciden eserin sözlerine göre hikâyeyi tamamlaması istenebilir. Böylece öğrencinin yaratıcılığı geliştirilebilir **(E3.3)**, öğretmen etkin bir şekilde dinlenilerek duygu ve düşünceler ifade edilebilir **(SDB2.1)**. Şarkı uygun söyleme teknikleri kullanılarak daha anlamlı bir şekilde yorumlanabilir ve müziksel ifade güçlendirilebilir. Müziksel bileşenlerini (ritim, melodi, tempo, ifade, dinleme gibi) uygulamalı etkinliklerle öğrenmeleri sağlanır. Ritim egzersizlerine, basit makamlarla ilgili kısa melodi tekrarlarına, yavaş ve hızlı söyleme etkinliklerine ve eserin duygusal yapısını hissetmelerine yönelik çalışmalara yer verilir. Öğrencilerin basit makamlarda eserleri müziksel bileşenlere dikkat ederek söylemeleri için öğretmen rehberliğinde, öğrencinin öğretmeni taklit etmesi sağlanarak ortak bir şekilde seslendirme yapılır **(SDB2.2)**. Verilen basit makamlara yönelik (hüseyinî 5'lisi) ses çalışmaları yapılarak müziksel bileşenlerin uygulanması sağlanır. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

- Zenginleştirme** Öğrencilerin 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik usulleri "ta", "ti" gibi basit hecelerle ritmik okuma çalışmaları yapılabilir
 (5/8: "ta-ta-/ti-ti-ti"
 7/8: "ta-ta-ta/ti-ti/ti-ti"
 9/8: "ta-ta/ta-ta/ta-ta/ti-ti-ti" gibi).
 Basit makamlarla ilgili doğaçlama çalışmaları, dinleme ve analiz çalışmaları yapılabilir. Öğrencilere basit makamlarda eserler dinletilerek eserlerin hangi usul ve makama ait olduğunu tahmin etmeleri istenebilir.
- Destekleme** Öğrencilere basit makamda bir eser dinletilebilir. Ritim, usul ve duraklamalar gibi makamsal öğeler hakkında basit açıklamalar yapılarak öğrencilerin eserlerin söyleniş şeklini taklit etmeleri sağlanabilir. Dinledikleri eseri kâğıt üzerinde resim veya şekillerle ifade etmeleri istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: SESLENDİRME ÇALIŞMALARI

Öğrencilerin millî ve manevî değerler ile belirli gün ve haftalara ilişkin oluşturdukları repertuarı, kazandıkları söyleme becerilerini kullanarak topluluk önünde sergilemeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 15

**ALAN
BECERİLERİ** SAB10. Müziksel Söyleme

**KAVRAMSAL
BECERİLER** –

EĞİLİMLER E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Uzmanlaşma, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Öz Düzenleme, SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D1. Adalet, D2. Aile Bütünlüğü, D3. Çalışkanlık, D8. Mahremiyet, D11. Özgürlük, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı,

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Sosyal Bilgiler

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** SBAB3. Tarihsel Empati, KB2.4. Çözümleme, KB2.20. Sentezleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.5.4.1. "İstiklal Marşı" nı seslendirebilme

- a) "İstiklal Marşı" nı seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) "İstiklal Marşı" nı seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) "İstiklal Marşı" nı seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.5.4.2. Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirebilme

- a) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken uygun söyleme teknikleri kullanır.
- c) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.5.4.3. Atatürk'ün sevdiği türküleri seslendirebilme

- a) Atatürk'ün sevdiği türküleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Atatürk'ün sevdiği türküleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Atatürk'ün sevdiği türküleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.5.4.4. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzikleri anlamına uygun seslendirebilme

- a) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.5.4.5. Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirebilme

- a) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İstiklal Marşı
Millî ve Manevi Değerler
Atatürk'ün Sevdiği Türküler
Belirli Günler ve Haftalar
Repertuar Çalışmaları

Genellemeler

- Müzikal performans, duruş şekli ve söyleme tekniklerinden etkilenir.

Anahtar Kavramlar

Atatürk, bel, diyafram, karın, manevi, marş, millî, nefes, piyano, seslendirme, türkü, uygun söyleme

Sembol ve Gösterimler

–

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları, kontrol listesi ve portfolyo ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere yıl boyunca geliştirdikleri şarkı repertuarından örnekler seslendirebilecekleri bir performans görevi verilebilir. Web 2.0 araçları kullanılarak öğrencilerin performansları kaydedilir. Kayıtlar bireysel geri bildirim sağlanabilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile süreç değerlendirilebilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencinin bir önceki öğretim yılında belirli gün ve haftalar, millî ve manevi değerler ile ilgili eserler seslendirdiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrenciye belirli gün ve haftalar, millî ve manevi değerler ile ilgili hangi eserleri söylediği sorulabilir. Bu eserlerden birini seslendirmesi istenerek ses ve nefes kontrolü, tonlama ve gürlük durumları, kelimeleri net söyleyip söyleyememe düzeyi değerlendirilip ilgili öğrenme çıktısına ve içeriğe göre süreç planlanabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere eser seslendirmek için bedenlerini hazır hâle getirmek, uygun söyleme teknikleri kullanmak ve müziksel bileşenlere dikkat etmek için ne gibi çalışmalar yaptıkları sorulur. Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken bu bilgileri ilişkilendirmeleri sağlanabilir.

Millî ve manevi değerlerin sadece geçmişte değil bugün de nasıl yaşatıldığına dair örnekler sunulur. Öğrencilerden şarkı, türkü ve marşlardan gelen dayanışma, sevgi, vatanseverlik, gibi mesajları günlük hayattaki davranışlarıyla ilişkilendirmeleri beklenebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.5.4.1

Öğrencilerin "İstiklal Marşı"nı seslendirebilmeleri için bedenlerini söylemeye hazır hâle getirebilmelerine yönelik ses ve nefes egzersizleri yapılır, diyafram kasını çalıştırmaya, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile sesin uygun ton ve gürlükte kullanılması sağlanmak üzere bu bilgilerin önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmesi sağlanabilir (SDB1.1). "İstiklal Marşı"nın sözlerinin doğru artiküle edilmesi için önce sözlerin okutulması sağlanabilir. Marşın doğru ton ve gürlükte seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilebilir. Seslendirilecek marşın nefes yerleri incelenerek sözlerin taşıdığı anlam, gücü ve önemi fark ettirilebilir. Eserdeki duraksama, uygun ses tonu gibi müziksel ifadeler kullanılarak sözsüz etkileşimin önemi kavratılabilir (SDB2.1). Marş seslendirilirken, içinde bulunan toplumun millî ve manevi değerleri dikkate alınarak bu değerlere karşı duyarlılık geliştirilmesi sağlanır (D14.3). Öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmelerin dikkatle dinlenmesiyle sözlü veya sözsüz etkileşim kurulabilir (SDB2.1) ve uygun söyleme teknikleri uygulanabilir. Seslendirme öncesinde, marşın müziksel bileşenlerini tanımaya yönelik eser inceleme çalışmaları yapılır. Örneğin, nefes, gürlük, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenler öğretmenle birlikte incelenebilir. Marş içerisindeki müzikal dinamiklere uyarak seslendirmeye yönelik solfej çalışması yapılır. Böylelikle öğrencilerin marşı müzikal duyarlılıkla seslendirmeleri sağlanır. Marş seslendirildiği sırada öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeler etkin bir şekilde dinlenilerek sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanabilir (SDB2.1). Seslendirme sırasında eller karın veya bel çevresine konularak diyafram kullanımının kontrol edilmesi sağlanabilir. Böylelikle karın

ve bel çevresindeki genişleme ile daralmaya odaklanılarak diyafram kasının kullanımı için gerekli çaba, zihinsel ve bedensel enerji en iyi düzeyde kullanılabilir (**E3.2**), diyafram kasının kullanım veriminin artırılması amacıyla beceri ve bilgiler bu alana yoğunlaştırılabilir (**E3.1**). Böylelikle uygun söyleme teknikleri kullanılarak müziksel bileşenlere uygun olarak seslendirme yapılabilir. Öğrencilerin marşı müziksel bileşenlere dikkat ederek söyleyebilmeleri için eserin seslendirmesi, piyano eşliği ile öğretmen rehberliğinde ortak bir şekilde gerçekleştirilebilir (**SDB2.2**). Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.5.4.2

Öğrencilerin millî ve manevi değerlerle ilgili marş, okul şarkıları veya türküleri seslendirebilmeleri için bedenini söylemeye hazır hâle getirebilmelerine yönelik ses ve nefes egzersizleri yapılır, diyafram kasını çalıştırmaya, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Dudak egzersizleri, dil egzersizleri, çene açma ve kapatma egzersizleri, seslendirme sırasında duyguları beden dili ile bütünleştirici çalışmalar (jest-mimik), beden hareketlerini kontrol ederek seslendirme sırasında doğru pozisyon almalarını sağlayacak etkinlikler yapılarak manevi değerlerle (**D8.1**) ilgili eserleri seslendirebilmeleri sağlanabilir. Böylece öğrencilerin zihinsel ve bedensel enerjilerini en iyi düzeyde kullanması sağlanabilir (**E3.2**), sözsüz mesajlar (duraksama, ses tonundaki duygusal ton, jest, mimik, beden yönelimi, seçilen kıyafetler, esnemek gibi) alınıp verilebilir (**SDB2.1**). Öğrencilerin vurgu, tonlama, jest ve mimiğe dikkat ederek eserleri uygun söyleme teknikleriyle etkili bir biçimde seslendirebilmeleri için çeşitli etkinlikler düzenlenir. Bu süreçte; sesin güçlü ve net çıkmasını sağlayacak egzersizlere, millî ve manevi değerleri yansıtan eserlerde duyguların uygun vurgu ve tonlamalarla ifade edilmesini destekleyecek çalışmalara, sözcüklerin net ve anlaşılır söylenmesine yönelik diksiyon ve artikülasyon egzersizlerine, değerleri içselleştirerek anlatım becerisini geliştirecek etkinliklere, doğru söyleme tekniklerini örnek dinlemelerle öğrenip uygulayabilecekleri çalışmalara yer verilir. Örneğin millî kahramanlarımızın tanınması ve öğrencilerin seslendirme becerilerinin geliştirilmesi amacıyla bu kahramanların yaşam öykülerinden kısa bölümler seçilebilir ve yaptıkları hakkında sınıf tartışmaları yapılabilir. "İstiklal Marşı" başta olmak üzere millî değerlerimizi yansıtan eserleri eserlerin etkili bir şekilde seslendirilebilmesi için tonlama, vurgu ve nefes alıp verme üzerine çalışmalar yapılabilir. Dijital araçlar kullanılarak eserlerin kayıtları dinletilir ve bu kayıtlar üzerinden analiz yapmaları sağlanabilir (**KB2.20**). Bu çalışmalar sayesinde kültürel kavramlar tanınabilir (**OB5**), kullanılacak dijital kaynaklar belirlenebilir (**OB2**), tarihsel empati becerisi geliştirilebilir (**SBAB3.1**), düşünceler başkalarıyla müzakere edilebilir (**SDB2.2**), çalışmalarda aktif rol alınabilir (**D3.4**). Eserler seslendirilirken içinde yaşanan toplumun millî ve manevi değerleri dikkate alınarak bu değerlere duyarlı davranılabilir (**D14.3**), millî ve manevi değerlerin gelecek nesillere aktarılmasında sorumluluk üstlenilebilir (**D19.3**). Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirmeden önce öğrencinin doğru tonda söylemesine yönelik egzersiz yapması sağlanır. Seslendireceği esere uygun gam çalışmalarıyla tonlama ve ses aralıkları üzerine alıştırmalar yapılır. Öğrencilerin bedenlerini bir enstrüman gibi kullanarak müzik ve sözlü anlatımı bütünleştirmeleri sağlanabilir. Eser sözleri beden perküsyonu (el çırpma, dize vurma, parmak sıklatma) kullanılarak oluşturulan ritimler ile birleştirilip daha sonra melodi ile birlikte seslendirilebilir. Öğrenci eseri seslendirirken (**OB9**) öğretmen çeşitli ritim araçları (tef, darbuka, marakas gibi) veya melodik enstrümanlarla (piyano, gitar, flüt gibi) eşlik edilebilir. Millî değerlerimizden adalet, özgürlük, saygı ve vatanseverlik ile ilgili eserleri enstrüman veya karaoke eşliğinde seslendireceği çalışmalar yapılabilir (**D1.1, D11.3, D14.3, D19.2**). Böylece bu süreçte azim ve kararlıkla derse etkin bir şekilde katılım sağlanarak (**E1.3**) seslendirilen eserler aracılığıyla kültürel etkileşim geliştirilebilir (**OB5**). Bütüncül dereceli puanlama

anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.5.4.3

Öğrencilerin Atatürk'ün sevdiği türküleri seslendirebilmeleri için bedenini söylemeye hazır hâle getirebilmelerine yönelik ses ve nefes egzersizleri yapılır, diyafram kasını çalıştırmaya, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Doğru duruş ve nefes kontrolü yapacağı çalışmalara yer verilerek öğrencinin önceki bilgileriyle yeni bilgilerini ilişkilendirmesi sağlanır (SDB1.1). Seslendireceği türkülerin sözlerinin net bir şekilde anlaşılmasına yönelik çalışmalar yaptırılır. Türküyü söylemeden önce sözler tek tek yavaş bir tempoda söylenip zorlayıcı kelimeler ve harfler için öğrenciden tekerleme çalışmaları yapılması istenir. Türkü sözlerinin anlamı açıklanıp bu anlamı beden dili ve ses tonu ile hissettirmeleri sağlanabilir. Bu gibi etkinlikler sayesinde öğrenci herhangi bir eseri seslendirirken farklı duygular hissedebileceğinin farkına varabilir, bu duyguları tanımlayabilir (SDB1.1) ve böylelikle Atatürk'ün sevdiği türküleri uygun söyleme teknikleri kullanılarak seslendirilebilir. Türkülerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Eserin nefes, gürlük, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenir. Öğrencilere Atatürk'ün sevdiği türküleri seslendirmeye başlamadan önce türküyü eşlik edecek ritim çalışması yaptırılır. Türkünün melodisi önce öğretmen tarafından seslendirilir daha sonra basit gam çalışmaları yapılarak öğrencinin doğru tonu yakalaması sağlanıp türküyü seslendirmesi beklenir. Bu sayede öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeler etkin bir şekilde dinlenilerek (SDB2.1) ve öğretmen taklit edilerek ortak bir şekilde seslendirme yapılabilir (SDB2.2), öğrenme durumunu geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılabilir (SDB1.2). Öğrencinin bu çalışmalarda aktif rol alınması sağlanabilir (D3.4). Marş, müziksel bileşenlere dikkat edilerek öğretmen rehberliğinde ortak bir şekilde seslendirilebilir (SDB2.2). Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.5.4.4

Belirli gün ve haftalarla ilgili müzikler, önceki bilgileri ile ilişkilendirilerek (SDB1.1), beden söylemeye hazır hâle getirilerek seslendirilecek çalışmalara (ses ve nefes egzersizleri, vücudun rahatlaması, esnemesi ve iç dinamiğin sağlanması, sesini uygun ton ve gürültüde kullanması) yer verilir. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencilerin sesini uygun ton ve gürültüde kullanmalarına yönelik bilgilerini önceden öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirmeleri sağlanır (SDB1.1). Öğrencilerin millî değerlerle ilgili seslendirecekleri eserin sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulur. Eserin doğru ton ve gürültüde seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilebilir. Böylece seslendirilen eserin sözlerinin gücü ve önemi fark edilirken eserdeki müziksel ifadeler (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanılarak sözsüz etkileşimin gücü ve önemi de kavranabilir (SDB2.1). Eserler seslendirilirken içinde yaşanan toplumun millî ve manevi değerleri dikkate alınarak bu değerlere duyarlı davranılabilir, millî ve manevi değerlerin gelecek nesillere aktarılmasında sorumluluk üstlenilebilir (D19.3). Vatan sevgisi, bayrak sevgisi ve devlet sevgisine ilişkin marş, okul şarkıları veya türküler seslendirilirken öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeler etkin bir şekilde dinlenilerek sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanabilir (SDB2.1), uygun söyleme teknikleri kullanılabilir. Eserlerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilebilmesine yönelik olarak seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılabilir. Eserin nefes, gürlük, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Örneğin seslendirilecek eser bir marş ise marşların hangi hız ve gürültüde söylenmesi gerektiği bilgisi verilebilir. Marş seslendirildiği sırada yerinde adım atma hareketi yapılabilir. Belirli

gün ve haftalarla ilgili şarkıları ritmik yapıya uygun söyleyebilmek için beden perküsyonu ile alıştırma çalışmalarına yer verilebilir. Ellerini çırpma, parmaklarını şıklatmak veya dizlerine vurmak gibi beden perküsyonu çalışmalarıyla basit ritim egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin hem ritmi duyması hem de hissetmeleri sağlanabilir (**SDB1.1**). Bu şekilde müzikleri oluşturan ritim parçaları belirlenip (**KB2.4**) parçalar arasında ilişki kurulabilir ve parçalar birleştirilerek (**OB1**) ritmik yapıya dikkat edilip belirli gün ve haftalarla ilgili şarkılar söylenebilir. Öğrenme durumunu geliştirmeye yönelik çalışmalarla öğrencilerin kendilerini gerçekleştirmeleri sağlanabilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirilebilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.5.4.5

Öğrencilerin yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarında bulunan marş, ninni, tekerleme, şarkı, türkü gibi türlerde eserleri söylemeye başlamadan önce doğru duruş sağlanır. Vücudun esnemesi, rahatlaması ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılarak hazırlanmaları sağlanır (**D13.2**). Öğrencilerin yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken esere uygun hız ve gürültüde söylemeleri için kısa cümlelerle nefes kontrolü yapılabilir, diyafram çalıştırma egzersizleri uygulanabilir. Her müziksel ifadenin bir duyguyu temsil ettiği açıklanarak bilgi ihtiyacı fark ettirilebilir (**OB1**). Öğrencinin çalıştığı eseri seslendirirken hissettiği duyguları ifade edebileceği (**SDB1.1**) çalışmalara yer verilebilir. Örneğin öğretmen eserin konusuna uygun kısa bir hikâye anlatıp öğrenciden eserin sözlerini hikâyeleştirerek anlatmasını isteyebilir. Böylece öğretmen tarafından etkin bir şekilde dinlenilerek (**SDB2.1**) duygu ve düşünceler ifade edilebilir, hikâyeleştirme sırasında yaratıcılığın geliştirilmesi sağlanabilir (**E3.3**), şarkı uygun söyleme teknikleri kullanılarak daha anlamlı bir şekilde yorumlanabilir ve müziksel ifade güçlendirilebilir. Öğrencilerin yıl boyunca geliştirilen şarkı repertuarından örnekler seslendirilirken basit ritim çubukları veya marakas gibi enstrümanlar şarkının ritmik yapısına uygun biçimde çalınarak seslendirilebilir, eserin ritmi anlaşılabilir ve müziksel bileşenlere uygun olarak seslendirilebilir. Böylece zihinsel ve bedensel enerji en iyi düzeyde kullanılabilir (**E3.2**), oyunlaştırma yoluyla öğrenme süreci keyifli ve eğlenceli hâle getirilebilir (**E2.5**), şarkı söylenirken duygu, düşünce ve davranışlar izlenip yönetilebilir, millî ve manevî değerlerle ilgili şarkıların ezgisel yapıya uygun seslendirilmesi sürecinde kişisel değerlendirme yapılabilir, kendini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılabilir (**SDB1.2**). Öğrencilerin eserleri müziksel bileşenlere dikkat ederek söylemeleri için eserin seslendirmesi öğretmen rehberliğinde, piyano eşliği ile ortak bir şekilde yapılır (**SDB2.2**). Şarkı gösterileri, koro çalışmaları, yıl sonu konserleri, aile katılımlı (**D2.2**) gösteriler ve özel etkinlikler ile öğrenciye görev verilerek öğrencinin yıl boyunca edindiği becerileri sergilemesi sağlanabilir (**OB9**). Bu etkinlikler sayesinde öğrenci, kişi ve gruplarla iş birliği yapabilir, ekip çalışması yapıp yardımlaşabilir (**SDB2.2**), başkalarının duygularını, düşüncelerini ve bakış açılarını anlayabilir (**SDB2.3**), öz güvenini pekiştirebilir (**E1.5**). Ayrıca öğrendiklerini kullanarak uygulama yapar (**SDB1.2**) ve öğrenme durumunu geliştirmeye yönelik çalışmalarla kendini geliştirebilir. Portfolyo değerlendirme ile öğrencilerin yıl boyunca geliştirdikleri repertuarın kapsamı ve bireysel gelişim süreçleri izlenebilir. Öğrencilere yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirebileceği bir performans görevi verilebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencinin marş, okul şarkıları veya türküleri seslendirerek bunları kaydetmesi sağlanabilir. Daha sonra bu kayıt dinlenerek eseri söylerken solunum desteği ile ilgili performansını analiz etmesi sağlanabilir. Öğrenme sürecinde seslendirdiği eserleri kayıt altına alarak kişisel arşiv oluşturması sağlanabilir.

Atatürk'ün sevdiği türküler konusunda seslendirdiği türkünün hikâyesini araştırması ve edindiği bilgileri sunması istenebilir.

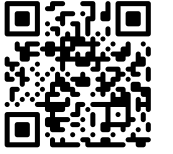
Eserler sözsüz müzik altyapı kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

Destekleme Öğrencilere seslendirecekleri marş, okul şarkıları veya türkülerin ses kayıtları dinletilebilir. Bu kayıtlar dinletilerek eserleri doğru bir şekilde seslendirebilmeleri için seslerin yüksekliği ve ritmi üzerinde durulabilir. Ritim, melodi ve duraklamalar gibi müziksel öğeler hakkında basit açıklamalar yapılarak öğrencilerin eserlerin söyleniş şeklini taklit etmeleri sağlanabilir.

Eserler sözlü müzik kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

6. SINIF

1. TEMA: İNSAN SESİ

Bu temada ergenlik döneminde sese meydana gelen değişim özelliklerine yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 2

ALAN
BECERİLERİ -

KAVRAMSAL
BECERİLER KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER E1.1. Merak

PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB2.1. İletişim

Değerler D10. Mütevazılık, D13. Sağlıklı Yaşam

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER Müzik, Fen Bilimleri, Türkçe, Koro ve Repertuvar

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER KB2.3. Özetleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- BSE.6.1.1. Ergenlik döneminde seste meydana gelen değişimi açıklayabilme
BSE.6.1.2. Ergenlik dönemindeki ses sağlığının önemini açıklayabilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Ergenlik Döneminde Ses Değişimi
Ergenlik Döneminde Ses Sağlığının Önemi

Genellemeler • Ergenlik döneminde fizyolojik değişimler meydana gelir.

Anahtar Kavramlar değişim, ergenlik dönemi, ses, ses sağlığı

Sembol ve Gösterimler –

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, gözlem formu, değerlendirme soruları ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.
Öğrencilere ergenlik dönemindeki ses sağlığı ile ilgili açıklayıcı bir görsel materyal hazırlayabilecekleri performans görevi verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencinin insan sesinin oluşumunu ve anatomik yapısını, ses sağlığını korumaya yönelik davranışları bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilerin, ergenlik döneminde bedende oluşan fizyolojik değişimi deneyimlerinden yararlanarak ses değişimiyle ilişkilendirmeleri istenebilir. "İnsan sesi nasıl oluşur?" "Yetişkin insan sesi ile çocuk sesi neden farklıdır?" gibi sorular ile öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenebilir. Ses sağlığını korumaya yönelik davranışları yaşantıları ile ilişkilendirmelerine yönelik "Uzun süre bağırdığınızda sesiniz neden kısılır?" gibi sorular sorulabilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin ergenlik döneminde bedende oluşan fizyolojik değişimi ses değişimi ile ilişkilendirme becerisini yaşantılarından, deneyimlerinden yararlanarak örneklemeleri istenebilir. Öğrencilerin mevcut bilgilerini ve deneyimlerini kullanmalarına fırsat vermek için "Ergenlik döneminde bedenimizde ne gibi değişiklikler olur?" "Yaşımız büyüdükçe sesimiz değişir mi?" gibi sorular sorularak seslerindeki değişimler hakkındaki görüşlerini ifade etmeleri sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.6.1.1

Öğrencilere ergenlik döneminde bedende oluşan fizyolojik değişimin ses üzerinde nasıl bir etkisi olduğu sorularak konuya ilişkin merak oluşturulur (**E1.1**). Duygu ve düşünceler ifade edilirken sözlü etkileşim sağlanabilir (**SDB2.1**). Böylelikle ergenlik döneminde bedende oluşan fizyolojik değişimlerin ses üzerinde etkili olduğu fark edilebilir (**OB1**). Öğrenciye konu ile ilgili bir hikâye okutulabilir. Hikâye ile ilgili sorular sorulabilir. Sesin oluşumu ile ilgili deneyler yapılabilir. Böylelikle ses tonundaki değişiklikler düşünülerek zayıf ve güçlü yönlerin fark edilmesi sağlanabilir (**D10.1**). Önceki bilgilerle (ses tellerinde meydana gelen hareketler, insan sesinin oluşumu, insan sesinin özellikleri gibi) ilişkilendirilerek (**SDB1.1**) bu değişimlerin sesteki etkileri açıklanabilir (**KB2.3**). Böylelikle ergenlik döneminde seste meydana gelen değişim açıklanabilir. Süreç, gözlem formu, değerlendirme soruları ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

BSE.6.1.2

Öğrencilere sesin kişinin kimliğinin bir parçası olduğu ve korunması gerektiği vurgulanarak merak uyandırılır **(E1.1)**. Sağlıklı bir ses ile bireyin kendini ifade etme gücü artırılır. Şarkı söylerken ses sınırlarına dikkat etmek, doğru nefes teknikleri kullanmak, günlük yaşamda ses seviyesini dengeli kullanmak, bağırmamak, ses ve nefes egzersizleri yapmak, dengeli ve sağlıklı beslenmek **(D13.1)**, zararlı gıdalardan uzak durmak gibi unsurların ergenlik döneminde ses sağlığını korumak için önemli olduğunun fark edilmesine yönelik etkinlikler yapılır. Öğrencilere ergenlik dönemindeki ses sağlığı ile ilgili açıklayıcı görsel materyal hazırlamaya yönelik performans görevi verilir. Böylelikle öğrenciler ergenlik döneminde ses sağlığını korumaya yönelik davranışları açıklayabilir. Süreç, gözlem formu, değerlendirme soruları ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilere yetişkin ve çocuk ses kayıtları dinletilebilir. Bu kayıtları karşılaştırarak seslerin neden farklı olduğunu analiz etmeleri istenebilir. Ses tellerinin yapısını, hormonların etkisini ve değişim sürecini içeren bilgi görseli tasarımları istenebilir. "Sesini Korum!" temalı posterler veya dijital broşürlerin hazırlanarak doğru ses kullanımı kurallarının sınıfta paylaşılması sağlanabilir.

Destekleme Öğrencilere ergenlik döneminde bedende oluşan fizyolojik değişimin ses üzerindeki etkisinden yola çıkarak somut ve yaratıcı yollarla ifade edecekleri etkinliklere yer verilebilir. Örneğin 1 ve 4. sınıfta seslendirdiği eserlerin ses kayıtları dinletilebilir. Sesinde ne gibi değişiklikler fark ettiği sorulabilir. Ergenlik döneminde bedende oluşan fizyolojik değişimin ses üzerindeki etkisinden yola çıkarak somut ve yaratıcı yollarla ifade edecekleri sorular sorulabilir. Örneğin "Bu etki hayvan seslerinde de geçerli midir?" "Yavru köpek sesi ile yetişkin köpek sesi arasında nasıl bir fark vardır?" gibi sorular sorulabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: ARTİKÜLASYON

Artikülasyon, artikülasyon organlarının isimleri ve bedendeki yerlerine yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 2

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER E1.1. Merak

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Müzik, Fen Bilimleri, Türkçe, Koro ve Repertuvar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.4. Çözümleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- BSE.6.2.1. Artikülasyon kavramını tanımlayabilme
- BSE.6.2.2. Artikülasyon organlarının isimlerini sırasıyla sayabilme
- BSE.6.2.3. Artikülasyon organlarını bedeninde gösterebilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Artikülasyon Kavramı
Artikülasyon Organları
Artikülasyon Organlarının Yeri

Genellemeler

- Duruş şekli ve söyleme teknikleri müzikal performansı etkiler.

Anahtar Kavramlar

artikülasyon, beden, organ

Sembol ve Gösterimler

–

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, kavram haritası, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları, Frayer (Freyir) modeli, gözlem formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere artikülasyon organları ile ilgili açıklayıcı bir görsel materyal hazırlayabilecekleri performans görevi verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin artikülasyon ile ilgili çalışmalar yaptığı kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Artikülasyon ile ilgili daha önce hangi çalışmalar yaptığı sorularak öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencinin günlük yaşamda burun boşluklarını fark edebilmesine ve bu bölgeyi kullanabilmesine yönelik örneklerle (düşünmeyi belirtmek için “mmm” gibi) yer verilebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

BSE.6.2.1

Artikülatörler aracılığıyla sesin; harf, hece, kelime olarak biçimlendiğine dikkat çekmeye yönelik etkinlikler yapılır. Böylelikle öğrenciler sesi biçimlendiren parçaları belirleyebilir **(KB2.4)**. Öğrenciler bu deneyimlerini artikülasyon ile ilgili bilgileriyle ilişkilendirerek sesi biçimlendiren parçalar arası ilişkileri belirleyip artikülasyonun tanımını yapar. Kavram haritası ile öğrencilerin harf, hece, kelime öğeleri arasındaki ilişkileri kurma becerisi geliştirilebilir.

BSE.6.2.2

Öğrencilerin artikülasyon organlarını fark etmesine yönelik sorular sorularak konuya ilişkin merak oluşturulabilir **(E1.1)**. Öğrenciler öğretmen tarafından yöneltilen soruları cevaplandırırken duygu ve düşüncelerini ifade edebilir. Başkalarının etkin bir şekilde dinlenmesi ve sözlü etkileşim sağlanması **(SDB2.1)** yoluyla artikülasyon organları hakkında ön bilgi edinilmesi sağlanabilir. Kavram haritası kullanılarak öğrencilerin artikülasyon organları arasındaki ilişkileri kurma becerilerinin geliştirilmesi hedeflenir. Bu amaçla, öğrencilere artikülasyon

organları ile ilgili açıklayıcı görsel materyal hazırlama temelli bir performans görevi verilir. Ayrıca Frayer modeli kullanılarak bu organların tanımı, özellikleri, örnek olanları ve olmayanları analiz edilip geri bildirim sağlanabilir.

BSE.6.2.3

Çeşitli görsel materyaller üzerinden artikülasyon organlarının bedende bulunduğu yer incelenir ve öğrencilerden artikülasyon organlarının bulunduğu yeri bedeninde göstermesi istenir. Görsel materyaller üzerindeki artikülasyon organlarının görüntüsünün algılanması **(OB1)** sağlanarak öğrencilerin kendi ifadeleriyle bu organların beden üzerinde işaret edilmesi yoluyla çalışmalarda aktif rol almaları sağlanabilir **(D3.4)**. Süreç, gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrenciden artikülasyon ile ilgili akademik makaleler araştırması ve edindiği bilgileri sınıfta sunması istenebilir.

Öğrencilerden artikülasyon organlarının isimlerini gösteren görsel materyal hazırlamaları istenebilir.

Her bir artikülasyon organının kullanılmasına yönelik hece çalışmaları yapılırken telaffuzu zor heceler seçilebilir.

Destekleme Öğrenciye artikülasyon ile ilgili bilgiler içeren görüntü kaydı izletilebilir.

Öğrenciye artikülasyon organlarının yer aldığı boş bir yüz şeması verilip organların doğru yerlere etiketlenmesi istenebilir.

Her bir artikülasyon organının kullanılmasına yönelik hece çalışmaları yapılırken telaffuzu kolay heceler seçilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: SES EĞİTİMİ

Doğru artikülasyon gerçekleştirme, düzeyine uygun eserler seslendirme ve yurdumuza ait müzik türlerinden eserler seslendirmeye yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN
BECERİLERİ SAB10. Müziksel Söyleme

KAVRAMSAL
BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E3.1. Uzmanlaşma, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D14. Saygı, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER Müzik, Türkçe, Koro ve Repertuvar

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER KB2.13. Yapılandırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.6.3.1. Düzeyine uygun eserler seslendirebilme

- a) Düzeyine uygun eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Düzeyine uygun eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Düzeyine uygun eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.6.3.2. Yurdumuza ait müzik türlerinden eserler seslendirebilme

- a) Yurdumuza ait müzik türlerinden eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Yurdumuza ait müzik türlerinden eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Yurdumuza ait müzik türlerinden eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Eserler Seslendiriyorum

Yurdumuza Ait Müzik Türlerinden Eserler Seslendiriyorum

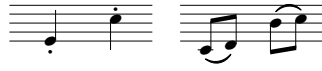
Genellemeler

- Türk sanat müziği, Türk halk müziği, dinî müzik ve askerî müzik türleri yurdumuza ait müzik türleridir.

Anahtar Kavramlar

arpej, askerî müzik, dinî müzik, giderek hızlanma ve yavaşlama, hafif, kuvvetli, legato (legato), nefes, non legato (non legato), nota, ses, staccato (stakado), Türk halk müziği, Türk sanat müziği

Sembol ve Gösterimler

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Drama temelli bir performans görevi ile öğrencilerin düzeyine uygun eserleri seslendirme becerileri izlenebilir. Öğrencilerin performansları izlenerek anlık geri bildirim verilebilir. Geri bildirimlerde müziksel bileşenlere dikkat edilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin solunumun üç aşaması üzerine kısa, uzun, kesik olmak üzere çeşitli nefes çalışmaları yaptığı, düzeyine uygun eserleri nota süre ve değerlerine uyarak seslendirmeyi bildiği, müzikal duyarlılıkla eserleri seslendirmeye yönelik kuvvetli, hafif, giderek hızlanma ve yavaşlama gibi çalışmalar yapabildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere duruşun şarkı söylemedeki etkisine yönelik çıkarımlar yapabilecekleri sorular sorulabilir. Eser seslendirmeye yönelik hangi çalışmaları yaptığı sorulabilir.

Öğrenciden bildiği kısa bir şarkıyı söylemesi istenerek ses ve nefes kontrolü, tonlama ve gürlük durumları, kelimeleri net söyleyip söyleyememe düzeyi değerlendirilip ilgili öğrenme çıktısına ve içeriğe göre süreç planlanabilir.

Köprü Kurma Öğrencilere yurdumuza ait müzik türlerinden bildikleri eserler sorulabilir. Bildikleri eserlere örnek vermeleri istenebilir.

Doğru duruş ve nefes tekniklerinin günlük iletişimdeki etkisini fark ettirecek örneklerle yer verilebilir.

Öğrencilerin yurdumuza ait bir türkünün sözlerini drama yöntemi kullanarak canlandırmaları sağlanabilir. Drama yöntemi ile türkü seslendirilebilir. Öğrencilerden bu türkünün konusu ile hayatları arasında bir bağ kurmaları istenebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları BSE.6.3.1

Öğrencilerin anatomik yapılarına ve ses özelliklerine uygun eserlerin seslendirilebilmesi için bedenın söylemeye hazır hâle getirilmesine yönelik olarak ses ve nefes (nefes alıp sayı sayma) egzersizleri, vücudun rahatlaması ve iç dinamizm sağlanmasına yönelik etkinlikler yapılır. Örneğin, staccato, legato, staccato-legato, legato-staccato, legato-staccatolegato gibi çeşitli nefes çalışmaları; nefes alıp sayı sayma [(1,2,3,4,5,6,7,8,9,10), (4 sayı nefes al-4 sayı nefes tut-8 sayı nefes ver)] uygulanabilir. Doğru duruşun sağlanabilmesi için yapılabilecekler sorularak konuya ilişkin merak uyandırılabilir (**E1.1**). Duygu ve düşüncelerin ifade edilmesi sırasında sözlü etkileşim sağlanabilir (**SDB2.1**). Doğru duruşun sağlanabilmesi amacıyla vücut rahatlığı ve iç açıklığın gerektiği açıklanabilir. Ayna karşısında vücudun esnemesi, rahatlaması ve iç dinamizm kazanmasına ilişkin önceki bilgilerle ilişkilendirme yapılabilir (**SDB1.1**). Böylelikle mevcut olay, konu veya durum incelenerek hiyerarşik, nedensel ya da mantıksal ilişkiler ortaya konabilir; vücut rahatlığı ve iç açıklık için çeşitli bedensel egzersizler uygulanarak (**KB2.13**) ayna karşısında doğru duruş sağlanabilir. Ses çalışmaları basit makam dizilerine ait 4'lü ve 5'li ses aralıkları (hicaz 5'lisi) öğretmen rehberliğinde, bir Türk müziği enstrümanı eşliğinde yapılabilir (**SDB2.2**). Her bir artikülasyon organına ait ses çalışmaları müzikli ve müziksiz yapılır. Örneğin dilini kullanmasına yönelik "r" sesi ile başlayan heceler seçilirken dudağını kullanmasına yönelik "b" sesi ile başlayan heceler seçilebilir. Burun boşlukları ve damağını kullanmaya yönelik rezonans çalışmaları yapılır. Örneğin kapalı ağız "m" ve "n" vokalleri ile ses çalışmalarına yer verilerek bu seslerin telaffuzunda burun titreşimi öğrencilere hissettirilerek burun boşluklarını fark edebilmesi sağlanabilir (**OB1**). Doğru fonasyon ve artikülasyon oluşturulmasına ilişkin arpej, 5'li ve 6'lı aralıklar, yanaşık seslerle legato ve non-legato çalışmaları öğretmen rehberliğinde, piyano eşliğiyle yapılır. Seslendirme öncesinde nefes çalışmalarıyla öğrencinin sesini uygun ton ve gürlükte kullanmasına yönelik bilgiler, önce öğrenilen bilgilerle ilişkilendirilerek pekiştirilir. Böylelikle sesin uygun ton ve gürlükte zorlanmadan kullanılabilmesi için önceki bilgilerle (ses ve nefes egzersizleri, vücudun rahatlaması, iç dinamizm sağlanması, sesin uygun ton ve gürlükte kullanılması) ilişkilendirilerek kullanılması sağlanabilir (**SDB1.1**). Öğrencilerin seslendirecekleri eserin sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulabilir. Eserin doğru ton ve gürlükte seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilir. Böylece seslendirilen eserin sözlerinin gücü ve önemi fark edilirken eserdeki müziksel ifadeler (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanılarak sözsüz etkileşimin gücü ve önemi de kavranabilir (**SDB2.1**). Eserler seslendirildiği sırada öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeler etkin bir şekilde dinlenilerek sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanıp (**SDB2.1**) uygun söyleme teknikleri kullanılabilir. Öğrencinin anatomik yapısına ve ses özelliklerine uygun eserlerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilebilmesine yönelik olarak seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Örneğin eserin nefes, gürlük, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Nota ile şarkı öğretme yöntemiyle öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyine uygun eserler seçilerek seslendirilecek eserin önce solfeji yaptırılır. Öğrenciler eserleri seslendirirken öğretmeni tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeleri etkin bir şekilde dinleyip sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlayabilirler (**SDB2.1**). Eserler seslendirildiği sırada öğretmen

tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmelerin etkin bir şekilde dinlenilmesi, sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanıp (**SDB2.1**) uygun söyleme tekniklerinin kullanılması sağlanabilir. Karın veya bel çevresine ellerin konulmasıyla diyafram kullanımının kontrol edilmesi sağlanır. Karın ve bel çevresindeki genişleme ve daralmaya odaklanarak diyafram kasını kullanmak için gereken çabanın, zihinsel ve bedensel enerjinin en iyi düzeyde kullanılması hedeflenebilir (**E3.2**), diyafram kasının kullanım veriminin artırılması amacıyla beceri ve bilgilerin bu alana yoğunlaştırılması sağlanabilir (**E3.1**). Uygun söyleme teknikleri kullanılarak müziksel bileşenlere uygun biçimde seslendirme yapılabilir. Eserlerin müziksel bileşenlerine dikkat edilerek söylenmesi için seslendirme öğretmen rehberliğinde, piyano eşliğiyle ortak bir şekilde yapılır (**SDB2.2**). Düzeyine uygun eserleri seslendirecekleri bir performans görevi verilebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir.

BSE.6.3.2

Türk sanat müziği, Türk halk müziği, dinî müzik veya askerî müzik türlerine ait seçkin örneklerin seslendirilebilmesi amacıyla bedenın söylemeye hazır hâle getirilmesine yönelik ses ve nefes egzersizleri, diyafram kasının çalıştırılması, vücudun rahatlaması ve iç dinamizmin sağlanması ile ilgili etkinlikler düzenlenir. Seslendirme öncesinde nefes çalışmalarlarıyla öğrencilerin sesini uygun ton ve gürültüde kullanmalarına yönelik bilgiler, önceden öğrenilen bilgilerle ilişkilendirilerek pekiştirilir (**SDB1.1**). Öğrencilerin seslendirecekleri eserin sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulabilir. Eserin doğru ton ve gürültüde seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilebilir. Böylece seslendirilen eserin sözlerinin gücü ve önemi fark edilirken eserdeki müziksel ifadeler (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanılarak sözsüz etkileşimin gücü ve önemi de kavranabilir (**SDB2.1**). Eserler seslendirilirken içinde yaşanan toplumun millî ve manevi değerleri dikkate alınarak bu değerlere duyarlı davranılabilir (**D14.3**), ülke varlıklarına sahip çıkılabilir (**D19.3**). Eserler seslendirildiği sırada öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeler etkin bir şekilde dinlenilerek sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanıp (**SDB2.1**) uygun söyleme teknikleri kullanılarak performans sunulabilir (**OB9**). Türk sanat müziği, Türk halk müziği, dinî müzik veya askerî müzik türlerine ait seçkin örneklerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik olarak seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Örneğin, eserin nefes, gürültü, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenlerinin öğretmenle birlikte seslendirme öncesinde incelenmesi sağlanabilir. Eser içerisindeki müzikal dinamiklere uyularak seslendirmeye yönelik kuvvetli-hafif, giderek hızlanma ve yavaşlama gibi çalışmalar yapılabilir. Böylelikle eserlerin müzikal duyarlılıkla seslendirilmesi sağlanabilir. Nota ile şarkı öğretme yöntemine göre hazırbulunuşluk düzeyine uygun eserler seçilerek solfeji yaptırılması sağlanır. Karın veya bel çevresine ellerin konulmasıyla diyafram kullanımının kontrol edilmesi sağlanır. Karın ve bel çevresindeki genişleme ve daralmaya odaklanarak diyafram kasının kullanımı için gerekli çaba, zihinsel ve bedensel enerjinin en iyi düzeyde kullanılması sağlanabilir (**E3.2**), diyafram kası kullanım veriminin artırılması amacıyla beceri ve bilgilerin bu alana yoğunlaştırılması sağlanabilir (**E3.1**). Böylelikle uygun söyleme teknikleri kullanılıp müziksel bileşenlere uygun söylenebilir. Eserlerin müziksel bileşenlere dikkat edilerek söylenmesi için eserin seslendirmesi öğretmen rehberliğinde, piyano eşliği ile ortak bir şekilde yapılır (**SDB2.2**). Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencinin dağarcığındaki bir şarkıyı seslendirerek kaydetmesi sağlanabilir. Daha sonra bu kayıt dinlenerek şarkı söylerken solunum desteği ile ilgili performansını analiz etmesi sağlanabilir.

Öğrenme sürecinde seslendirdiği türküleri ve şarkıları kayıt altına alarak kişisel arşiv oluşturması sağlanabilir.

Eserler sözsüz müzik altyapı kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

Destekleme Öğrencilere seslendirecekleri eserlerin ses kayıtları dinletilebilir. Bu kayıtlar dinletilerek eserleri doğru bir şekilde seslendirebilmeleri için eserlerin söyleniş şeklini taklit etmeleri sağlanabilir.

Öğrenme sürecinde seslendirdiği türküleri ve şarkıları kayıt altına alarak kişisel arşiv oluşturması sağlanabilir.

Eserler sözlü müzik kaydı eşliğinde seslendirebilir.

Öğrencilerin solunum desteği ile sesini uygun gürlükte kullanabilmesine ilişkin kısa müzik cümleleri olan eserler tercih edilebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: SESLENDİRME ÇALIŞMALARI

Belirli gün ve haftalar, millî ve manevi değerler ile ilgili eserleri seslendirmeye ve söyleme becerilerini sergilemeye yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 15

**ALAN
BECERİLERİ** SAB10. Müziksel Söyleme

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Uzmanlaşma, E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Öz Düzenleme, SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D1. Adalet, D2. Aile Bütünlüğü, D3. Çalışkanlık, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Müzik, Türkçe, Koro ve Repertvuar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** SBAB3. Tarihsel Empati (SBAB3.1 Tarihsel Bağlamsallaştırma), KB2.4. Çözümleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.6.4.1. Millî ve manevi değerlerle ilgili eserler seslendirebilme

- a) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.6.4.2. Atatürk'ün sevdiği türkülerini seslendirebilme

- a) Atatürk'ün sevdiği türkülerini seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Atatürk'ün sevdiği türkülerini seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Atatürk'ün sevdiği türkülerini seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.6.4.3. Belirli gün ve haftaların anlamına uygun eserler seslendirebilme

- a) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.6.4.4. Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirebilme

- a) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Millî ve Manevi Değerler
Atatürk'ün Sevdiği türküler
Belirli Günler ve Haftalar
Repertuar Çalışmaları

Genellemeler

- Duruş şekli ve söyleme teknikleri müzikal performansı etkiler.

Anahtar Kavramlar

Atatürk, bayrak, bel, diyafram, karın, manevi, marş, millî, nefes, nota, piyano, seslendirme, solfej, türkü, uygun söyleme, vatan

Sembol ve Gösterimler

–

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları, kontrol listesi ve portfolyo ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirebileceği bir performans görevi verilebilir. Web 2.0 araçları kullanılarak, öğrencilerin performansları kaydedilip, analiz edilerek bireysel geri bildirim sağlanabilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile süreç değerlendirilebilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencinin sesin gürlük özelliklerini, konuşmada ve şarkı söylemede solunumun önemini, doğru duruş ve pozisyonun şarkı söylemedeki önemini, ses sağlığı açısından bağırmadan ve sesi zorlamadan şarkı söylemenin önemini, diyaframın solunum kontrolü ve desteğini sağlayan bir kas olduğunu bildiği kabul edilmektedir.

Öğrencinin bir önceki öğretim yılında belirli gün ve haftalar, millî ve manevi değerler ile ilgili eserler seslendirdiği kabul edilmektedir.

Öğrencinin solunumun, nefes çalışmalarının, doğru duruş ve pozisyonun şarkı söyleme üzerindeki önemini bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilerin bir önceki öğretim yılında seslendirdiği eserlerden oluşan repertuarını gözlemlemeye yönelik sorular sorulabilir "Millî ve manevi değerlerle ilgili hangi eserleri seslendirdin?" "Belirli gün ve haftalarla ilgili hangi eserleri seslendirdin?" gibi sorular ile öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenebilir.

Köprü Kurma Öğrencilere eser seslendirmek için bedenini hazır hâle getirmek, uygun söyleme teknikleri kullanmak ve müziksel bileşenlere dikkat etmek için ne gibi çalışmalar yaptığı sorulabilir. Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken bu bilgileri ilişkilendirmeleri sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.6.4.1

Vatan sevgisi (D19.2), bayrak sevgisi ve devlet sevgisine ilişkin marş, okul şarkıları veya türkülerin, manevi değerlere (D1.1, D16.3) ilgili eserlerin seslendirilebilmesi için bedenini söylemeye hazır hâle getirilmesine yönelik ses ve nefes egzersizleri, diyafram kasının çalıştırılması, vücudun rahatlaması ve iç dinamizmin sağlanması ile ilgili etkinlikler yapılır. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile sesin uygun ton ve gürlükte kullanılmasına yönelik bilgilerin, önceden öğrenilen bilgilerle ilişkilendirmeleri sağlanır (SDB1.1). Öğrencilerin millî ve manevi değerlerle ilgili seslendirecekleri eserin sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulabilir. Öğrencilerin, eserleri doğru ton ve gürlükte seslendirmelerine yönelik çalışmalara yer verilir. Böylece seslendirilecek eserin sözlerinin gücünü ve önemi fark edilebilir (SDB2.1). Eserdeki müziksel ifadeler (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanılarak sözsüz etkileşimin gücünü ve öneminin fark edilmesi sağlanabilir (SDB2.1). Eserler seslendirilirken, içinde yaşanan toplumun millî ve manevi değerleri dikkate alınarak (D14.3) bu değerlere duyarlı davranılabilir. Böylece, millî ve manevi değerlerin gelecek nesillere aktarılmasında sorumluluk üstlenilebilir. (D19.3). "İstiklal Marşı" başta olmak üzere millî değerlerimizi yansıtan eserlerin tonlama, vurgu ve nefes çalışmaları ile etkili şekilde seslendirilmesi sağlanabilir. Teknolojiden yararlanılarak eserlerin seslendirilme becerilerinin geliştirilmesi sağlanabilir. Bu çalışmalar sayesinde kültürel kavramların tanınması (OB5), araştırmalarda kullanılacak dijital kaynakların belirlenmesi (OB2), tarihsel empati becerisinin geliştirilmesi (SBAB3.1), düşüncelerin başkalarıyla müzakere edilmesi (SDB2.2) ve çalışmalarda aktif rol alınması sağlanabilir (D3.4). Eserlerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser

inceleme çalışmaları yapılır. Örneğin eserin nefes, gürlük, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Eser içerisindeki müzikal dinamiklere uyarak seslendirmeye yönelik kuvvetli-hafif, giderek hızlanma ve yavaşlama gibi çalışmalar yapılabilir. Böylelikle öğrenciler eserleri müzikal duyarlılıkla seslendirebilir. Nota ile şarkı öğretme yöntemiyle öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyine uygun eserler seçilerek seslendirilecek eserin önce solfeji yaptırılır. Eserlerin seslendirilmesi sırasında öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmelerin etkin bir şekilde dinlenmesi ve sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanması **(SDB2.1)** yoluyla uygun söyleme tekniklerinin kullanılması sağlanabilir. Seslendirme sırasında ellerin karın veya bel çevresine konularak diyafram kullanımının kontrol edilmesi sağlanabilir. Böylelikle, karın ve bel çevresindeki genişleme ve daralmaya odaklanılarak diyafram kasının kullanılması için gerekli çabanın, zihinsel ve bedensel enerjinin en iyi düzeyde kullanılması sağlanabilir **(E3.2)**. Diyafram kasının kullanımında veriminin artırılması amacıyla beceri ve bilgilerin bu alana yoğunlaştırılması sağlanabilir **(E3.1)**. Uygun söyleme teknikleri kullanılarak müziksel bileşenlere uygun şekilde seslendirme yapılabilir. Eserlerin müziksel bileşenlere dikkat edilerek söylenmesi için seslendirme, öğretmen rehberliğinde, piyano eşliğiyle ortak bir şekilde yapılabilir **(SDB2.2)**. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.6.4.2

Öğrencilerin Atatürk'ün sevdiği türkülerini seslendirebilmeleri için bedenini söylemeye hazır hâle getirebilmelerine yönelik ses ve egzersizleri yapılır, diyafram kasını çalıştırmaya, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencilerin sesini uygun ton ve gürültüde kullanmalarına yönelik bilgilerini önceden öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirmeleri sağlanır **(SDB1.1)**. Öğrencilerin Atatürk'ün sevdiği türkülerin sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulabilir. Eserin doğru ton ve gürültüde seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilebilir. Böylece öğrenci seslendirdiği türkünün sözlerinin gücünü ve önemini fark ederek eserdeki müziksel ifadelerin (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanılması yoluyla sözsüz etkileşimin gücü ve önemi fark edilebilir **(SDB2.1)**. Türkülerin seslendirilirken içinde yaşanan toplumun millî ve manevi değerlerinin dikkate alınarak bu değerlere duyarlı davranılması sağlanabilir **(D14.3)**. Öğrenci türkülerini seslendirirken öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmelerin etkin bir şekilde dinlenmesi ve sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanması **(SDB2.1)** yoluyla uygun söyleme tekniklerinin kullanılması sağlanabilir. Türkülerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Örneğin eserin nefes, gürlük, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Eser içerisindeki müzikal dinamiklere uyarak seslendirmeye yönelik kuvvetli-hafif, giderek hızlanma ve yavaşlama gibi çalışmalar yapılabilir. Böylelikle öğrenciler eserleri müzikal duyarlılıkla seslendirebilirler. Nota ile şarkı öğretme yöntemiyle öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyine uygun eserler seçilerek seslendirilecek eserin önce solfeji yaptırılır. Eserler seslendirilirken öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeler etkin bir şekilde dinlenip, sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanabilir **(SDB2.1)**. Seslendirme sırasında eller karın veya bel çevresine konularak diyafram kullanımı kontrol edilebilir. Böylelikle karın ve bel çevresindeki genişleme ve daralmaya odaklanılarak diyafram kasının kullanılması için gereken çaba, zihinsel ve bedensel enerji en iyi düzeyde kullanılabilir **(E3.2)**, diyafram kasının kullanımında verimin artırılması için beceri ve bilgiler bu alana yoğunlaştırılabilir **(E3.1)**. Böylelikle uygun söyleme teknikleri kullanılarak müziksel bileşenlere uygun söyleme gerçekleştirilebilir. Öğrencilerin eserleri müziksel bileşenlere dikkat ederek söylemeleri için eserin seslendirmesi öğretmen rehberliğinde, ortak bir şekilde

yapılabilir (**SDB2.2**). Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.6.4.3

Öğrencilerin belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirebilmeleri için bedenini söylemeye hazır hâle getirebilmelerine yönelik ses ve egzersizleri yapılır, diyafram kasını çalıştırmaya, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencilerin sesini uygun ton ve gürültüde kullanmalarına yönelik bilgilerini önceden öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirmeleri sağlanır (**SDB1.1**). Öğrencilerin belirli gün ve haftalarla ilgili seslendirecekleri eserin sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulabilir. Eserin doğru ton ve gürültüde seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilebilir. Böylece öğrenci seslendirdiği eserin sözlerinin gücünü ve önemini fark ederek eserdeki müziksel ifadeleri (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanarak sözsüz etkileşimin gücünü ve önemini fark edebilir (**SDB2.1**) Eserleri seslendirirken içinde yaşadığı toplumun millî ve manevi değerlerini dikkate alarak bu değerlere duyarlı davranabilir (**D14.3**). Belirli gün ve haftalarla ilgili eserler seslendirildiği sırada öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmelerin etkin bir şekilde dinlenmesi, sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanması (**SDB2.1**) yoluyla uygun söyleme tekniklerinin kullanılması sağlanabilir. Seslendirilecek eser bir marş ise marşların hangi hız ve gürültüde söylenmesi gerektiği bilgisi verilebilir. Marş seslendirildiği sırada yerinde adım atma hareketi yapılabilir. Belirli gün ve haftalarla ilgili şarkıları ritmik yapıya uygun söyleyebilmek için beden perküsyonu ile alıştırma çalışmalarına yer verilebilir. Ellerini çırpma, parmaklarını şıklatmak veya dizlerine vurmak gibi beden perküsyonu çalışmalarıyla basit ritim egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin hem ritmi duyması hem de hissetmeleri sağlanabilir (**SDB1.1**). Müzikleri oluşturan ritim parçalarının belirlenmesi (**KB2.4**) yoluyla parçalar arasında ilişki kurulabilir ve parçaların birleştirilmesi (**OB1**) ile ritmik yapıya dikkat edilerek belirli gün ve haftalarla ilgili müziklerin söylenmesi sağlanabilir. Eserlerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Eserin nefes, gürültü, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenir. Örneğin seslendirilecek eser bir marş ise marşların hangi hız ve gürültüde söylenmesi gerektiği bilgisi verilebilir. Marş seslendirildiği sırada yerinde adım atma hareketi yapılabilir. Belirli gün ve haftalarla ilgili şarkıları ritmik yapıya uygun söyleyebilmek için beden perküsyonu ile alıştırma çalışmalarına yer verilebilir. Ellerini çırpma, parmaklarını şıklatmak veya dizlerine vurmak gibi beden perküsyonu çalışmalarıyla basit ritim egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin hem ritmi duyması hem de hissetmeleri sağlanabilir (**SDB1.1**). Öğrencilerin, müzikleri oluşturan ritim öğelerini belirlemeleri ve bu öğeler arasında ilişki kurmaları sağlanır. Belirlenen ritim parçaları birleştirilerek ritmik yapıya dikkat edilmesi teşvik edilir. Böylece öğrenciler, belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri daha bilinçli ve yapılandırılmış bir şekilde seslendirme becerisi geliştirir. Basit ritim çubukları veya marakas gibi enstrümanları şarkının ritmik yapısına uygun çalıp seslendireceği eserin ritmini anlayarak müziksel bileşenlere uygun seslendirebilir. Böylece öğrenci zihinsel ve bedensel enerjisini en iyi düzeyde kullanabilir (**E3.2**). Oyunlaştırma yoluyla öğrenme sürecinin keyifli ve eğlenceli hâle getirilmesi sağlanabilir (**E2.5**), şarkı söylenirken duygu, düşünce ve davranışların izlenmesi ve yönetilmesi, millî ve manevi değerlerle ilgili şarkıların ezgisel yapıya uygun seslendirilmesi sürecinde kendini değerlendirme yapılabilir ve kendini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılabilir (**SDB1.2**). Seslendirme sırasında eller karın veya bel çevresine konularak diyafram kullanımının kontrol edilmesi sağlanabilir. Böylelikle karın ve bel çevresindeki genişleme ile daralmaya odaklanılarak diyafram kasının kullanımı için gerekli çaba, zihinsel ve bedensel enerji en iyi düzeyde kullanılabilir (**E3.2**), diyafram kasının kullanım veriminin artırılması amacıyla beceri ve bilgiler bu alana

yoğunlaştırılabilir **(E3.1)**. Böylelikle uygun söyleme teknikleri kullanılarak müziksel bileşenlere uygun olarak seslendirme yapılabilir. Öğrencilerin marşı müziksel bileşenlere dikkat ederek söyleyebilmeleri için eserin seslendirmesi, piyano eşliği ile öğretmen rehberliğinde ortaklaşa gerçekleştirilebilir **(SDB2.2)**. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile süreç değerlendirilebilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.6.4.4

Öğrencilerin yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarında bulunan marş, şarkı, türkü gibi türlerde eserleri söylemeye başlamadan önce doğru duruş, bedensel gevşeme, diyafram, nefes ve ses çalışmaları yaparak hazırlanmaları sağlanır. Öğrenciler yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri, nefes çalışmaları ile sesini uygun ton ve gürültü kullanmaya yönelik bilgileriyle ilişkilendirip **(SDB1.1)** uygun söyleme teknikleri kullanarak seslendirirler. Öğrencilerin yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken bu eserleri kulaktan öğrenme yoluyla kavramaları ve müziksel bileşenlerine dikkat ederek söylemeleri sağlanır. Şarkı gösterileri, koro çalışmaları, yıl sonu konserleri, belirli gün ve haftalara özel etkinlikler, aile katılımlı **(D2.2)** gösteriler gibi düzenlenecek etkinliklerde öğrenciye görev verilerek sesi ile ilgili müzik çalışmalarını sunması istenir. Bu etkinliklerle, öğrencinin yıl boyunca edindiği beceriler sergilenir **(OB9)**. Bu etkinlikler sayesinde, kişi ve gruplarla iş birliği yapılabilir, ekip çalışması ve yardımlaşma gerçekleştirilebilir **(SDB2.2)**. Ayrıca başkalarının duyguları, düşünceleri ve bakış açıları anlaşılabilir **(SDB2.3)**, öz güven pekiştirilebilir **(E1.5)**. Bunların yanı sıra öğrenilenler pratikte uygulanabilir **(SDB1.2)** ve öğrenme durumunu geliştirmeye yönelik çalışmalar ile kendini geliştirme imkânı sağlanır. Ayrıca öğrendiklerini pratikte uygulayabilir **(SDB1.2)** ve öğrenme durumunu geliştirmeye yönelik çalışmalarla kendini geliştirebilir. Portfolyo değerlendirme ile öğrencilerin yıl boyunca geliştirdikleri repertuarın kapsamı ve bireysel gelişim süreçleri izlenebilir. Öğrencilere yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirebileceği bir performans görevi verilebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencinin marş, okul şarkıları veya türküleri seslendirerek bunları kaydetmesi sağlanabilir. Daha sonra bu kayıt dinlenerek eseri söylerken solunum desteği ile ilgili performansını analiz etmesi sağlanabilir. Öğrenme sürecinde seslendirdiği eserleri kayıt altına alarak öğrencinin kişisel arşiv oluşturması sağlanabilir.

Atatürk'ün sevdiği türküler konusunda seslendirdiği türkünün hikâyesini araştırması ve edindiği bilgileri sunması istenebilir.

Eserler sözsüz müzik altyapı kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

Destekleme Öğrencilere seslendirecekleri marş, okul şarkıları veya türkülerin ses kayıtları dinletilebilir. Bu kayıtlar dinletilerek eserleri doğru bir şekilde seslendirebilmeleri için seslerin yüksekliği ve ritmi üzerinde durulabilir. Ritim, melodi ve duraklamalar gibi müziksel öğeler hakkında basit açıklamalar yapılarak öğrencilerin eserlerin söyleniş şeklini taklit etmeleri sağlanabilir.

Eserler sözlü müzik kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALAR

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

7. SINIF

1. TEMA:İNSAN SESİ

İnsan ses türlerini ve insan sesini oluşturan fonasyon, solunum, artikülasyon ve rezonans organlarını ayırt etmeye yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanır.

DERS SAATİ 2

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB1. Temel Beceriler, KB2.5. Sınıflandırma

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiiklik

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB2.1. İletişim

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Müzik, Fen Bilimleri, Koro ve Repertuvar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.4. Çözümleme, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.13. Yapılandırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.7.1.1. İnsan sesini oluşturan organları sınıflandırabilme

- a) Sesi oluşturan organları belirler.
- b) Sesi oluşturan organları özelliklerine göre ayırır.
- c) Sesi oluşturan organları tasnif eder.
- ç) Sesi oluşturan organları isimlendirir.

BSE.7.1.2. İnsan ses türlerini ayırt edebilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İnsan Sesini Oluşturan Organlar
İnsan Sesi Türleri

Genellemeler

- İnsan sesi cinsiyet ve tını özelliklerine göre sınıflandırılır.

Anahtar Kavramlar

alto, artikülasyon, bariton, bas, çocuk, fonasyon, insan sesi, mezzosoprano, organ, rezonans, ses, solunum, soprano, tenor

Sembol ve Gösterimler

-

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları, kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.
Öğrencilere insan sesini oluşturan organlar ile ilgili açıklayıcı bir görsel materyal hazırlayabilecekleri performans görevi verilebilir.

ÖĞRENME -ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencinin insan sesinin oluşumunu ve anatomik yapısını bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere çeşitli ses örnekleri (çocuk, kadın, erkek, soprano, alto, tenor, bas gibi) dinletirilerek bu seslerin hangi yaş grubuna, cinsiyete ve ses türüne ait olduğunu tahmin etmeleri istenebilir.

Köprü Kurma

Öğrenciden aile üyelerinin seslerini ve çevresindeki insan seslerini düşünmeleri istenebilir. Çevrelerindeki kalın ve ince sesli kişilere örnek vermeleri istenerek sesin yaş, cinsiyet, kalınlık ve incelik özelliklerini anlamaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.7.1.1

Daha önceki sınıf düzeylerinde öğrenilen bilgileri pekiştirmek için sorular sorularak konuya ilişkin merak oluşturulur (E1.1). Örneğin "İnsan sesi nasıl oluşur?" "Sesi oluşturan organlar nelerdir?" "Bu organların benzerlikleri ve farklılıkları nelerdir?" gibi sorular sorulabilir. Duygu ve düşünceler ifade edilirken sözlü etkileşim sağlanabilir (SDB2.1). Böylelikle, ses oluşturan organlar belirlenir (KB2.4). Öğrencilere sesin oluşumuna katkı sağlayan organların üç ana gruba ayrıldığı (solunum sistemi organları, ses telleri, rezonans ve artikülasyon organları) bilgisi verilerek bilgi ihtiyacını fark etmeleri sağlanır (OB1). İnsan sesini oluşturan organları

özelliklerine göre ayıracağı performans görevi verilir. Örneğin öğrencilere ses oluşumunu sağlayan organlar ve özellikleri ile ilgili kavram haritası oluşturma görevi verilebilir ya da öğrencilerden öğrendikleri bilgileri kullanarak dijital araçları **(OB2)** kullanabileceği sınıflandırma sunumu yapmaları istenebilir. Bu etkinlikler sayesinde, insan sesi oluşturan organlar görev ve özelliklerine göre ayrılarak konu somutlaştırılır, sınıflandırma ve analiz becerileri geliştirilir ve bireylerin kendilerine uygun görevleri almaya istekli olmaları sağlanır **(D3.4)**. Öğrencilerden sesi oluşturan organların isimlerini bir kâğıda liste hâlinde yazmaları istenir. Bu organları birbiriyle ilişkisinden yola çıkarak **(KB2.4)** tasnif etmesi beklenir. Böylelikle, sesi oluşturan organlarla ilgili önceki bilgiler ilişkilendirilerek **(SDB1.1)** mevcut durum incelenir; hiyerarşik, nedensel ya da mantıksal ilişkiler ortaya konulabilir **(KB2.13)**. “Solunum organları nelerdir?” “Artikülasyon organları nelerdir?” “Rezonans organları nelerdir?” gibi sorular sorulur. Öğrenciler mevcut konuyla ilgili öz bilgisi ile elde ettiği ilişkilere dayalı unsurlardan uyumlu bir bütün oluşturarak **(KB2.13)** listeye yazdığı organları düzenli, odaklı **(E3.2)** ve gayretli bir şekilde “fonasyon”, “solunum”, “artikülasyon” ve “rezonans” organları olarak sınıflandırıp isimlendirirler **(E3.7)**. Süreç, gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

BSE.7.1.2

Daha önceki sınıf düzeylerinde öğrenilen bilgileri pekiştirmek için sorular sorularak konuya ilişkin merak oluşturulur **(E1.1)**. Örneğin “İnsan sesinin cinsiyete göre farklılıkları nelerdir?” “Kadın ve erkek sesi incelik-kalınlık yönünden nasıl isimlendirilir?” gibi sorular sorularak insan ses türlerini belirleyebilir **(KB2.7)**. Öğrenci duygu ve düşüncelerini ifade ederken sözlü etkileşim sağlayabilir **(SDB2.1)**. Öğrencilere insan seslerindeki tını farklılıklarını ayırt edebilmeleri için yaş, cinsiyet, kalınlık ve incelik gibi farklılıklara sahip olan insan sesine yönelik çeşitli dinleme etkinlikleri yapılır. Kadın (alto, mezzosoprano, soprano), erkek (bas, bariton, tenor) ve çocuk sesleriyle ilgili örnekler dinletilir. Böylelikle öğrenciler işittiği seslerin tını farklılıkları ile ilgili önceki bilgilerini ilişkilendirip **(SDB1.1)** insan ses türlerini ayırt edebilir. Süreç, dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden sesi oluşturan organlara yönelik çeşitli görsel materyaller hazırlaması istenebilir. Öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirebilecekleri ve ses türlerine dair bilgilerini kullanmalarını sağlayacak çalışmalar yaptırılabilir. Örneğin öğrenciden hayali bir sanatçı tasarlaması, bu sanatçının yaş, cinsiyet, ses özelliklerini belirlemesi ve bu sanatçı için sahne performansı tasarlayıp sunması istenebilir. Alto, mezzosoprano, soprano, bas, bariton ve tenor ses grubundan seçkin sanatçıları araştırması istenebilir.

Destekleme Sesi oluşturan organlara yönelik çeşitli görsel ve işitsel materyaller kullanılabilir. Alto, mezzosoprano, soprano, bas, bariton ve tenor ses grubundan seçkin sanatçılardan örnek eserler dinletilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: REZONANS

Rezonans bölgelerinin isimlerine ve vücuttaki yerine yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 2

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER E1.1. Merak

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık, OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Müzik, Fen Bilimleri, Türkçe, Koro ve Repertuar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.9. Genelleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.7.2.1. Rezonans bölgelerinin isimlerini sayabilme

BSE.7.2.2. Rezonans bölgelerini bedeninde işaret edebilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Rezonans Bölgelerinin İsimleri

Rezonans Bölgelerinin Yerleri

Genellemeler

• Etkili şarkı söyleyebilmek için rezonans bölgelerinin doğru kullanılması gerekir.

Anahtar Kavramlar

burun boşlukları, damak, yumuşak damak

Sembol ve Gösterimler

–

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, kavram haritası, Frayer modeli, gözlem formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere rezonans bölgeleri ile ilgili açıklayıcı bir görsel materyal hazırlayabilecekleri performans görevi verilebilir.

ÖĞRENME -ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin rezonans bölgeleri ile ilgili ses çalışmaları yaptığı kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Rezonans bölgeleri ile ilgili hangi çalışmaları yaptığı sorularak öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerden iki dudağının arasına kalem koyarak "f, h, k, m" seslerini söylemeleri istenebilir. Bu çalışma sayesinde ağız doluyken ses üretmenin zorluğunu ve rezonans bölgelerini fark ederek günlük yaşantıları ile köprü kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.7.2.1

Rezonans bölgelerinin neler olduğu sorularak konuya ilişkin merak oluşturulur (E1.1). Öğrenciler tarafından öğretmenin yönelttiği sorular cevaplandırılırken duygu ve düşünceler ifade edilebilir (SDB2.1). Etkin dinleme yapılarak, sözlü etkileşim sağlanarak rezonans bölgelerinin isimleri sayılabilir. Çeşitli görsel materyaller üzerinden rezonans bölgelerinin görüntüsü incelenebilir (OB4). Böylelikle öğrencilerin görsel materyallerdeki rezonans bölgelerinin görüntüsünü algılayarak (OB1) bu bölgelerin isimlerini (yumuşak damak, damak, burun boşlukları) söylemeleri sağlanabilir. Öğrencilere rezonans bölgeleri ile ilgili açıklayıcı görsel materyal hazırlamaya yönelik performans görevi verilir. Kavram haritası ile öğrencilerin rezonans bölgelerini tanıma becerisi değerlendirilebilir. Frayer modeli kullanılarak her bir rezonans bölgesi, özellikleri, ona örnek olanlar ve olmayanlarla kavramsal bilgileri gözden geçirilebilir.

BSE.7.2.2

Çeşitli görsel materyaller üzerinden rezonans bölgeleri incelenerek ortak özellikler belirlenebilir (OB4, KB2.9). Öğrencilerden rezonans bölgelerini bedeninde göstermesi istenebilir. Böylelikle öğrenciler rezonans bölgelerini tanır ve görseli bağlamdan kopmadan

dönüştürüp, kendi ifadeleriyle rezonans bölgelerini bedeninde işaret ederek çalışmalarında aktif rol alırlar (**D3.4, OB4**). Süreç, gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden rezonans bölgelerini gösteren çeşitli görsel materyaller hazırlamaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilere rezonans bölgelerini gösteren çeşitli videolar izletilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: SES EĞİTİMİ

Ses eğitiminin tanımı, amacı ve önemine; düzeyine uygun ve yurdumuza ait müzik türlerinden eserleri seslendirmeye yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

**ALAN
BECERİLERİ** SAB10. Müziksel Söyleme

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E3.1. Uzmanlaşma, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık Becerisi), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D14. Saygı, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Müzik, Türkçe, Koro ve Repertuvar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.7. Karşılaştırma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.7.3.1. Ses eğitiminin tanımını yapabilme

BSE.7.3.2. Ses eğitiminin amacını açıklayabilme

BSE.7.3.3. Ses eğitiminin önemini açıklayabilme

BSE.7.3.4. Düzeyine uygun eserler seslendirebilme

a) Düzeyine uygun eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.

b) Düzeyine uygun eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.

c) Düzeyine uygun eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.7.3.5. Yurdumuza ait müzik türlerinden eserler seslendirebilme

a) Yurdumuza ait müzik türlerinden eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.

b) Yurdumuza ait müzik türlerinden eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.

c) Yurdumuza ait müzik türlerinden eserler seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Ses Eğitimi

Ses Eğitiminin Amacı

Ses Eğitiminin Önemi

Eserler Seslendiriyorum

Yurdumuza Ait Müzik Türleri

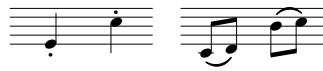
Genellemeler

- Türk sanat müziği, Türk halk müziği, dinî müzik ve askerî müzik türleri yurdumuza ait müzik türleridir.

Anahtar Kavramlar

arpej, artikülasyon, askerî müzik, dinî müzik, giderek hızlanma ve yavaşlama, hafif, kuvvetli, legato, nefes, non legato, nota, ses, staccato, Türk halk müziği, Türk sanat müziği

Sembol ve Gösterimler

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, gözlem formu, kontrol listesi, performans görevi, bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Drama temelli bir performans görevi ile öğrencilerin düzeyine uygun eserleri seslendirme becerileri izlenebilir. Öğrencilerin performansları izlenerek anlık geri bildirim verilebilir. Geri bildirimlerde müziksel bileşenlere dikkat edilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME -ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin düzeyine uygun eserleri nota süre ve değerlerine uyarak seslendirmeyi bildiği, müzikal duyarlılıkla eserleri seslendirmeye yönelik kuvvetli-hafif, giderek hızlanma ve yavaşlama gibi çalışmalar yapabildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Doğru duruşun şarkı söylemedeki etkisine yönelik çıkarımlar yapabilecekleri sorular sorulabilir.

Öğrenciden bildiği kısa bir şarkıyı söylemesi istenerek ses ve nefes kontrolü, tonlama ve gürlük durumları, kelimeleri net söyleyip söyleyememe düzeyi değerlendirilip ilgili öğrenme çıktısına ve içeriğe göre süreç planlanabilir.

Köprü Kurma Öğrencilere ses eğitiminin neden önemli olduğu sorularak günlük hayatla ilişki kurmaları sağlanabilir.

Öğrencilerin ses kısıklığı veya konuşamama durumunda günlük yaşamda karşılaçıkları zorlukları düşünmeleri sağlanarak ses eğitiminin önemini fark etmelerine yönelik tartışma ortamı oluşturulabilir.

"m", "n", "l", "z", "a" sesleriyle farklı frekansta sesler çıkarmaları istenerek oluşan titreşimleri fark etmeleri sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.7.3.1

Öğrencilere ses eğitiminde uygulanan sürece yönelik sorular sorularak konuya ilişkin merak oluşturulur (**E1.1**). "Ses eğitimi için hangi çalışmalar yapılmalıdır?" "Sağlıklı ve etkili ses üretimi için nelere dikkat etmeliyiz?" gibi sorular sorulabilir. Duygu ve düşünceler ifade edilirken sözlü etkileşim sağlanabilir (**SDB2.1**). Böylelikle, ses eğitiminde uygulanan sürece yönelik çıkarımda bulunularak ses eğitiminin tanımı yapılır (**KB2.11**). Süreç, gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

BSE.7.3.2

Öğrencilere ses eğitiminde uygulanan sürece yönelik sorular sorularak konuya ilişkin merak oluşturulur (**E1.1**). Örneğin "Ses eğitimi ne işe yarar?" "Kimler ses eğitimi alabilir?" gibi sorular sorulabilir. Duygu ve düşüncelerin ifade edilmesi sırasında sözlü etkileşim sağlanabilir (**SDB2.1**). Böylelikle, ses eğitiminden amacına yönelik çıkarımlarda bulunularak ses eğitiminin temel amaçları açıklanabilir (**KB2.11**). Süreç, gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

BSE.7.3.3

Öğrencilere ses eğitiminde uygulanan sürece yönelik sorular sorularak konuya ilişkin merak oluşturulur (**E1.1**). Örneğin "Ses eğitimi olmasaydı ne olurdu?" "Sağlıklı ve etkili ses üretimi için ses eğitimi neden önemlidir?" gibi sorular sorulur. Duygu ve düşünceler ifade edilirken sözlü etkileşim sağlanabilir (**SDB2.1**). Böylelikle, ses eğitiminin önemine yönelik çıkarımlarda bulunularak konuşmada ve şarkı söylemede ses eğitiminin temel önemi açıklanabilir (**KB2.11**). Süreç, gözlem formu, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

BSE.7.3.4

Öğrencilerin anatomik yapısına ve ses özelliklerine uygun eserleri seslendirebilmeleri için bedenini söylemeye hazır hâle getirebilmelerine yönelik ses ve nefes egzersizleri, vücudun rahatlaması ve iç dinamiğin sağlanması ile ilgili etkinlikler yapılır. Öğrencilere vücut rahatlığı ve iç açıklığının neden önemli olduğu sorulabilir. Duygu ve düşüncelerin ifade edilmesi sırasında sözlü etkileşim sağlanabilir (**SDB2.1**). Sağlıklı ve etkili ses üretiminin gerçekleşmesinde vücut rahatlığının önemli bir koşul olduğu vurgulanır. Böylelikle, sesini kullanırken doğru duruş pozisyonunun sağlanabilmesi için vücut rahatlığı ve iç açıklığının gerekliliği açıklanabilir (**KB2.13**). Yapılan egzersizlerle, sesini

kullanırken ayna karşısında doğru duruş sağlanabilir. Örneğin yoga, pilates gibi sporlara özgü temel egzersizler nefes eşliğinde yapılabilir. Farklı müzikal dinamikleri kullanarak ses alıştırması yapılır. Böylelikle müzikal dinamikleri kullanarak her registerde aynı kalitede ses üretebilmesi sağlanır. Kelimelere yönelik ses çalışmaları yapılır. Örneğin hece bağları kullanarak farklı uzunluktaki ve kısalıktaki çeşitli sözcüklerle piyano eşliğinde kromatik çalışmalar yapılabilir. Rezonans bölgelerinin kullanımını geliştirmeye ilişkin ses alıştırması yapılır. Örneğin yumuşak damağı kullanmaya yönelik başlangıç ve bitiş sesi "na" hecesi ile inici ve çıkıcı diziler ("na" hecesiyle ilk yedi nota bağlı ve son "na" hecesinde sekizinci nota) seslendirilebilir. Burun boşluklarını kullanmaya yönelik inici ve çıkıcı diziler "m" ve "n" sesleriyle seslendirilebilir. Kafa boşluklarını kullanmaya yönelik 8'li aralıklarda "yu" ve "yo" heceleri ile (kalın do "yu", ince do "yo", tekrar kalın do "yu") ses alıştırması yapılabilir. Entonasyon geliştirici çalışmalar yapılır. Örneğin farklı gürlük ve müzikal dinamikler kullanarak makamsal diziler ve aralıklar aracılığıyla ses alıştırması yapılabilir. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencilerin sesini uygun ton ve gürlükte kullanmalarına yönelik bilgilerini önceden öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirmeleri sağlanır. Öğrencilere ses ve nefes egzersizleri, vücudun rahatlaması ve iç dinamiğin sağlanması, sesin uygun ton ve gürlükte kullanılması gibi önceki bilgilerle **(SDB1.1)** ilişkilendirilerek sesini zorlamadan uygun ton ve gürlükte kullanması sağlanır. Konuşurken ve şarkı söylerken gerçekleştirilen solunumla ilgili sorular sorularak benzerlikler ve farklılıklar belirlenebilir ve solunum denetimi yapılabilir **(KB2.7)**. Öğrencilerin seslendirecekleri eserin sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulabilir. Eserin doğru ton ve gürlükte seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilir. Böylece öğrenci seslendirdiği eserin sözlerinin gücünü ve önemini fark ederek eserdeki müziksel ifadeleri (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanarak sözsüz etkileşimin gücünü ve önemini fark edebilir **(SDB2.1)**. Öğrenciler eserleri seslendirirken öğretmeni tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeleri etkin bir şekilde dinleyip, sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlayıp **(SDB2.1)**, uygun söyleme teknikleri kullanarak performanslarını sergileyebilirler **(OB9)**. Anatomik yapısına ve ses özelliklerine uygun eserlerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Örneğin eserin nefes, gürlük, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Eser içerisindeki müzikal dinamiklere uyarak seslendirmeye yönelik kuvvetli-hafif, giderek hızlanma ve yavaşlama gibi çalışmalar yapılır. Böylelikle öğrenci eserleri müzikal duyarlılıkla seslendirebilir. Nota ile şarkı öğretme yöntemiyle öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyine uygun eserler seçilerek seslendirilecek eserin önce solfeji yaptırılır. Eserler seslendirildiğinde, öğrenciler tarafından, öğretmenin yaptığı uyarı ve yönlendirmeler etkin bir şekilde dinlenir ve sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanır **(SDB2.1)**. Seslendirme sırasında eller karın veya bel çevresine konularak diyafram kullanımının kontrolü sağlanır. Böylelikle karın ve bel çevresindeki genişleme ile daralmaya odaklanılarak diyafram kasını kullanmak için gereken çaba ile zihinsel ve bedensel enerji en iyi düzeyde kullanılır **(E3.2)**. Diyafram kası kullanımında verimin artırılması amacıyla beceri ve bilgiler bu alana yoğunlaştırılır **(E3.1)**. Sonuç olarak uygun söyleme teknikleri kullanılarak müziksel bileşenlere uygun şekilde söylenir. Öğrencilerin eserleri müziksel bileşenlere dikkat ederek söylemeleri için eserin seslendirmesi öğretmen rehberliğinde, piyano eşliği ile ortak bir şekilde yapılır **(SDB2.2)**. Öğrencilere düzeyine uygun eserleri seslendirecekleri bir performans görevi verilebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir.

BSE.7.3.5

Öğrencilerin Türk sanat müziği, Türk halk müziği, dinî müzik veya askerî müzik türlerine ait seçkin örnekleri seslendirebilmeleri için bedenini söylemeye hazır hâle getirebilmelerine yönelik ses ve egzersizleri yapılır, diyafram kasını çalıştırmaya, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencilerin sesini uygun ton ve gürültüde kullanmalarına yönelik bilgilerini önceden öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirmeleri sağlanır (**SDB1.1**). Öğrencilerin seslendirecekleri eserin sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulabilir. Eserin doğru ton ve gürültüde seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilebilir. Böylece öğrenci seslendirdiği eserin sözlerinin gücünü ve önemini fark ederek eserdeki müziksel ifadeleri (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanarak sözsüz etkileşimin gücünü ve önemini fark edebilir (**SDB2.1**) Eserleri seslendirirken içinde yaşadığı toplumun millî ve manevî değerlerini dikkate alarak bu değerlere duyarlı davranabilir (**D14.3**), millî ve manevî değerlerin gelecek nesillere aktarılmasında sorumluluk üstlenebilir (**D19.3**). Öğrenciler eserleri seslendirirken öğretmeni tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeleri etkin bir şekilde dinleyip, sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlayıp (**SDB2.1**) uygun söyleme teknikleri kullanabilir. Türk sanat müziği, Türk halk müziği, dinî müzik veya askerî müzik türlerine ait seçkin örneklerin müziksel bileşenlerini ayırt edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Örneğin eserin nefes, gürültü, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Eser içerisindeki müzikal dinamiklere uyarak seslendirmeye yönelik kuvvetli-hafif, giderek hızlanma ve yavaşlama gibi çalışmalar yapılır. Böylelikle öğrenci eserleri müzikal duyarlılıkla seslendirebilir. Nota ile şarkı öğretme yöntemiyle öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyine uygun eserler seçilerek seslendirilecek eserin önce solfeji yaptırılır. Öğrenci eserleri seslendirirken öğretmeni tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeleri etkin bir şekilde dinleyip sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlayabilir (**SDB2.1**). Seslendirme sırasında eller karın veya bel çevresine konularak diyafram kullanımının kontrol edilmesi sağlanabilir. Böylelikle karın ve bel çevresindeki genişleme ile daralmaya odaklanılarak diyafram kasının kullanımı için gerekli çaba, zihinsel ve bedensel enerji en iyi düzeyde kullanılabilir (**E3.2**), diyafram kasının kullanım veriminin artırılması amacıyla beceri ve bilgiler bu alana yoğunlaştırılabilir (**E3.1**). Böylelikle uygun söyleme teknikleri kullanılarak müziksel bileşenlere uygun olarak seslendirme yapılabilir. Öğrencilerin marşı müziksel bileşenlere dikkat ederek söyleyebilmeleri için eserin seslendirmesi, piyano eşliği ile öğretmen rehberliğinde ortaklaşa gerçekleştirilebilir (**SDB2.2**). Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrenciden ses eğitiminin amacı ve önemi ile ilgili akademik makalelerden araştırma yapması istenebilir. Araştırmanın sonucunda rapor ya da sunum hazırlayıp sınıfta paylaşması istenebilir.

Rezonans bölgelerini gösteren çeşitli görsel materyaller (şemalar, grafikler, diyagramlar ve çizimler gibi) oluşturmaları ve sunmaları istenebilir.

Öğrencinin dağarcığındaki bir şarkıyı seslendirerek kaydetmesi sağlanabilir. Daha sonra bu kaydı dinleyerek şarkı söylerken solunum desteği ile ilgili performansını analiz etmesi sağlanabilir. Öğrenim sürecinde seslendirdiği diğer eserleri de kayıt altına alarak kişisel arşiv oluşturmaları sağlanabilir.

Eserler sözsüz müzik altyapı kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

Destekleme Öğrenciye ses eğitiminin amacı ve önemi ile ilgili çeşitli videolar izletilebilir.
Rezonans bölgelerini gösteren çeşitli videolar izletilebilir.
Öğrenciye seslendireceği eserin ses kayıtları dinletilebilir.
Eserler sözlü müzik kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: SESLENDİRME ÇALIŞMALARI

Belirli gün ve haftalar, millî ve manevi değerler ile ilgili eserleri seslendirmeye ve söyleme becerilerini sergilemeye yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 15

ALAN
BECERİLERİ SAB10. Müziksel Söyleme

KAVRAMSAL
BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Uzmanlaşma, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Öz düzenleme, SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D2. Aile Bütünlüğü, D7. Estetik, D12. Sabır, D14. Saygı, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER Müzik, Türkçe, Koro ve Repertuvar

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER KB2.4. Çözümleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.7.4.1. "İstiklal Marşı"nı çok sesli notasyonda kendi ses sınırına uygun seslendirebilme

- a) "İstiklal Marşı"nı seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) "İstiklal Marşı"nı seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) "İstiklal Marşı"nı seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.7.4.2. Millî ve manevî değerlerle ilgili eserleri seslendirebilme

- a) Millî ve manevî değerlerle ilgili eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Millî ve manevî değerlerle ilgili eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Millî ve manevî değerlerle ilgili eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.7.4.3. Atatürk'ün sevdiği türküleri seslendirebilme

- a) Atatürk'ün sevdiği türküleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Atatürk'ün sevdiği türküleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Atatürk'ün sevdiği türküleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.7.4.4. Belirli gün ve haftaların anlamına uygun eserler seslendirebilme

- a) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.7.4.5. Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirebilme

- a) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İstiklal Marşı
Millî ve Manevi Değerler
Atatürk'ün Sevdiği Türküler
Belirli Gün ve Haftalar
Repertuar Çalışmaları

Genellemeler

- Müzikal performans, duruş şekli ve söyleme tekniklerinden etkilenir.

Anahtar Kavramlar

artikülasyon, Atatürk, bayrak, diyafram, gürlük, hız, manevî, marş, millî, nota, piyano, rezonans, seslendirme, solfej, solunum, ton, türkü, uygun söyleme, vatan

Sembol ve Gösterimler

-

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, bütüncül dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi ve portfolyo ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirebileceği bir performans görevi verilebilir. Web 2.0 araçları kullanılarak, öğrencilerin performansları kaydedilip analiz edilerek bireysel geri bildirim sağlanabilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile süreç değerlendirilebilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME -ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin ses üretirken solunumunu denetleyebileceği uygulamalar yaptığı, hece bağları kullanarak farklı uzunluk ve kısalıktaki çeşitli sözcükler üzerinde kromatik çalışmalar yaptığı, düzeyine uygun eserleri nota süre ve değerlerine uyarak seslendirmeyi bildiği, rezonans bölgelerinin kullanımına yönelik çalışmalar yaptığı kabul edilmektedir.

Öğrencinin bir önceki öğretim yılında belirli gün ve haftalar, millî ve manevi değerler ile ilgili eserler seslendirdiği kabul edilmektedir.

Öğrencinin solunumun, nefes çalışmalarının, doğru duruş ve pozisyonun şarkı söyleme üzerindeki önemini bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin bir önceki öğretim yılında seslendirdiği eserlerden oluşan repertuarını gözlemlemeye yönelik sorular sorulabilir. "Millî ve manevi değerlerle ilgili hangi eserleri seslendirdin?" "Belirli gün ve haftalarla ilgili hangi eserleri seslendirdin?" gibi sorular ile öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenebilir.

Öğrenciden bir önceki öğretim yılının sonunda söylediği eseri tekrar söylemesi istenerek ses ve nefes kontrolü, tonlama ve gürlük durumları, kelimeleri net söyleyip söyleyememe düzeyi değerlendirilip ilgili öğrenme çıktısına ve içeriğe göre süreç planlanabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere eser seslendirmek için bedenini hazır hâle getirmek, uygun söyleme teknikleri kullanmak ve müziksel bileşenlere dikkat etmek için ne gibi çalışmalar yaptığı sorulabilir. Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken bu bilgileri ilişkilendirmeleri sağlanabilir.

Somut nesneler ve görseller kullanarak, soru cevap tekniği ile günlük durumları tartışarak değerleri günlük yaşantıya taşıyarak köprü kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.7.4.1

Öğrencilerin "İstiklal Marşı"nı seslendirebilmeleri için bedenini söylemeye hazır hâle getirebilmelerine yönelik ses ve egzersizleri yapılır, diyafram kasını çalıştırmaya, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencilerin sesini uygun ton ve gürlükte kullanmalarına yönelik bilgilerini önceden öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirmeleri sağlanır (SDB1.1). Öğrencilerin "İstiklal Marşı"nın sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulabilir. Marşın doğru ton ve gürlükte seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilir. Marşın nefes yerleri incelenir. Böylece öğrenci seslendirdiği eserin sözlerinin gücünü ve önemini fark ederek eserdeki müziksel ifadeleri (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanarak sözsüz etkileşimin gücü ve önemi fark edilebilir (SDB2.1). Marş seslendirilirken içinde yaşanan toplumun millî ve manevi değerleri dikkate alınarak bu değerlere duyarlı davranılabilir (D14.3), millî ve manevi değerlerin gelecek nesillere aktarılmasında sorumluluk üstlenilebilir (D19.3). Marş seslendirilirken öğretmen tarafından yapılan

uyarı ve yönlendirmeler etkin bir şekilde dinlenip, sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanıp **(SDB2.1)** uygun söyleme teknikleri kullanılabilir. Marşın müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Örneğin marşın nefes, gürlük, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Marş içerisindeki müzikal dinamiklere uyarak seslendirmeye yönelik kuvvetli-hafif, giderek hızlanma ve yavaşlama gibi çalışmalar yapılır. Böylelikle öğrenciler marşı müzikal duyarlılıkla seslendirebilirler. Nota ile şarkı öğretme yöntemiyle öğrencilerin ses sınırına uygun partiyon seçilerek marşın önce solfeji yaptırılır. Öğrenci marşı seslendirirken öğretmeni tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeleri etkin bir şekilde dinleyip sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlayabilir **(SDB2.1)**. Seslendirme sırasında öğrenci ellerini karın veya bel çevresine koyarak diyafram kullanımını kontrol eder. Böylelikle karın, bel çevresindeki genişleme ve daralmaya odaklanarak diyafram kasını kullanmak için gereken çabayı, zihinsel ve bedensel enerjiyi en iyi düzeyde kullanabilir **(E3.2)**, diyafram kasını kullanmada verimi artırmak için beceri ve bilgilerini bu alana yoğunlaştırabilir **(E3.1)**. Böylelikle uygun söyleme teknikleri kullanıp müziksel bileşenlere uygun söyleyebilir. Öğrencilerin marşı müziksel bileşenlere dikkat ederek söylemeleri için marşın seslendirmesi öğretmen rehberliğinde piyano eşliği ile ortak bir şekilde yapılır **(SDB2.2)**. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile süreç değerlendirilmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.7.4.2

Öğrencilerin vatan sevgisi, bayrak sevgisi **(D19.1)** ve devlet sevgisine ilişkin marş, okul şarkıları veya türküleri, manevi değerlerle **(D7.1, D12.1)** ilgili eserleri seslendirebilmeleri için bedenini söylemeye hazır hâle getirebilmelerine yönelik ses ve egzersizleri yapılır, diyafram kasını çalıştırmaya, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencilerin sesini uygun ton ve gürlükte kullanmalarına yönelik bilgilerini önceden öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirmeleri sağlanır **(SDB1.1)**. Öğrencilerin millî ve manevi değerlerle ilgili seslendirecekleri eserin sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulabilir. Eserin doğru ton ve gürlükte seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilir. Böylece seslendirilen eserin sözlerinin gücü ve önemi fark edilerek eserdeki müziksel ifadeler (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanılır, sözsüz etkileşimin gücü ve önemi fark edilebilir **(SDB2.1)**. Eserler seslendirilirken içinde yaşanan toplumun millî ve manevi değerleri dikkate alınarak bu değerlere duyarlı davranılabilir **(D14.3)**, millî ve manevi değerlerin gelecek nesillere aktarılmasında sorumluluk üstlenilebilir **(D19.3)**. Millî ve manevi değerlerle ilgili eserler seslendirilirken öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeler etkin bir şekilde dinlenip, sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanıp **(SDB2.1)** uygun söyleme teknikleri kullanılabilir. Eserlerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Örneğin eserin nefes, gürlük, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Eser içerisindeki müzikal dinamiklere uyarak seslendirmeye yönelik kuvvetli-hafif, giderek hızlanma ve yavaşlama gibi çalışmalar yapılır. Böylelikle öğrenciler eserleri müzikal duyarlılıkla seslendirebilirler. Nota ile şarkı öğretme yöntemiyle öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyine uygun eserler seçilerek seslendirilecek eserin önce solfeji yaptırılır. Eserler seslendirilirken öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeler etkin bir şekilde dinlenip **(SDB2.1)** sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanabilir **(SDB2.1)**. Seslendirme sırasında eller karın veya bel çevresine konularak diyafram kullanımının kontrol edilmesi sağlanabilir. Böylelikle karın ve bel çevresindeki genişleme ile daralmaya odaklanılarak diyafram kasının kullanımı için gerekli çaba, zihinsel ve bedensel enerji en iyi düzeyde kullanılabilir **(E3.2)**. Diyafram kasının kullanım veriminin artırılması amacıyla beceri ve bilgiler bu alana yoğunlaştırılabilir **(E3.1)**. Böylelikle uygun söyleme teknikleri kullanılarak müziksel bileşenlere uygun olarak seslendirme yapılabilir. Öğrencilerin eserleri müziksel bileşenlere dikkat ederek söylemeleri için eserin seslendirmesi öğretmen rehberliğinde, ortak bir

şekilde yapılır **(SDB2.2)**. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.7.4.3

Öğrencilerin Atatürk'ün sevdiği türkülerini seslendirebilmeleri için bedenini söylemeye hazır hâle getirebilmelerine yönelik ses ve egzersizleri yapılır, diyafram kasını çalıştırmaya, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencilerin sesini uygun ton ve gürültüde kullanmalarına yönelik bilgilerini önceden öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirmeleri sağlanır **(SDB1.1)**. Öğrencilerin Atatürk'ün sevdiği türkülerin sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulabilir. Eserin doğru ton ve gürültüde seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilir. Böylece seslendirilen eserin sözlerinin gücü ve önemi fark edilerek eserdeki müziksel ifadeler (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanılır, sözsüz etkileşimin gücü ve önemi fark edilebilir **(SDB2.1)**. Türküleri seslendirirken içinde yaşanan toplumun millî ve manevî değerleri dikkate alınarak bu değerlere duyarlı davranılabilir **(D14.3)**, millî ve manevî değerlerin gelecek nesillere aktarılmasında sorumluluk üstlenilebilir **(D19.3)**. Türküleri seslendirirken öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeler etkin bir şekilde dinlenip, sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanıp **(SDB2.1)** uygun söyleme teknikleri kullanılabilir. Türkülerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Örneğin eserin nefes, gürültü, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Eser içerisindeki müzikal dinamiklere uyarak seslendirmeye yönelik kuvvetli-hafif, giderek hızlanma ve yavaşlama gibi çalışmalar yapılır. Böylelikle öğrenciler eserleri müzikal duyarlılıkla seslendirebilir. Nota ile şarkı öğretme yöntemiyle öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyine uygun eserler seçilerek seslendirilecek eserin önce solfeji yaptırılır. Öğrenciler eserleri seslendirirken öğretmeni tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeleri etkin bir şekilde dinleyip sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlayabilir **(SDB2.1)**. Seslendirme sırasında eller karın veya bel çevresine konularak diyafram kullanımının kontrol edilmesi sağlanabilir. Böylelikle karın ve bel çevresindeki genişleme ile daralmaya odaklanılarak diyafram kasının kullanımı için gerekli çaba, zihinsel ve bedensel enerji en iyi düzeyde kullanılabilir **(E3.2)**, diyafram kasının kullanım veriminin artırılması amacıyla beceri ve bilgiler bu alana yoğunlaştırılabilir **(E3.1)**. Böylelikle uygun söyleme teknikleri kullanılarak müziksel bileşenlere uygun olarak seslendirme yapılabilir. Öğrencilerin marşı müziksel bileşenlere dikkat ederek söyleyebilmeleri için eserin seslendirmesi, piyano eşliği ile öğretmen rehberliğinde ortak bir şekilde gerçekleştirilebilir **(SDB2.2)**. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.7.4.4

Öğrencilerin belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirebilmeleri için bedenini söylemeye hazır hâle getirebilmelerine yönelik ses ve egzersizleri yapılır, diyafram kasını çalıştırmaya, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencilerin sesini uygun ton ve gürültüde kullanmalarına yönelik bilgilerini önceden öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirmeleri sağlanır **(SDB1.1)**. Öğrencilerin belirli gün ve haftalarla ilgili seslendirecekleri eserin sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler okutulabilir. Eserin doğru ton ve gürültüde seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilir. Böylece seslendirilen eserin sözlerinin gücü ve önemi fark edilerek eserdeki müziksel ifadeler (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanılarak sözsüz etkileşimin gücü ve önemi fark edilebilir **(SDB2.1)**.

Eserler seslendirilirken içinde yaşanan toplumun millî ve manevî değerleri dikkate alınarak bu değerlere duyarlı davranılabilir (**D14.3**), millî ve manevî değerlerin gelecek nesillere aktarılmasında sorumluluk üstlenilebilir (**D19.3**). Belirli gün ve haftalarla ilgili eserler seslendirilirken öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeler etkin bir şekilde dinlenip, sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanıp (**SDB2.1**) uygun söyleme teknikleri kullanılabilir. Eserlerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Eserin nefes, gürlük, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenir. Örneğin seslendirilecek eser bir marş ise marşların hangi hız ve gürlükte söylenmesi gerektiği bilgisi verilebilir. Öğrenciler marş seslendirirken yerinde adım atma hareketi yapabilir. Belirli gün ve haftalarla ilgili şarkıları ritmik yapıya uygun söyleyebilmek için beden perküsyonu ile alıştırma çalışmalarına yer verilebilir. Ellerini çırpma, parmaklarını şıklatmak veya dizlerine vurma gibi beden perküsyonu çalışmalarıyla basit ritim egzersizleri yaptırılarak öğrencilerin hem ritmi duyması hem de hissetmeleri sağlanabilir (**SDB1.1**). Bu şekilde öğrenci müzikleri oluşturan ritim parçalarını belirler (**KB2.4**), parçalar arasında ilişki kurar ve parçaları birleştirerek (**OB1**) ritmik yapıya dikkat edip belirli gün ve haftalarla ilgili müzikleri söyleyebilir. Basit ritim çubukları veya marakas gibi enstrümanlarla şarkının ritmik yapısına uygun çalınarak seslendirilen eserin ritmi anlaşılabilir ve müziksel bileşenlere uygun olarak seslendirilebilir. Böylece zihinsel ve bedensel enerji en iyi düzeyde kullanılabilir (**E3.2**), oyunlaştırma yoluyla öğrenme süreci keyifli ve eğlenceli hâle getirilebilir (**E2.5**), şarkı söylerken duygu, düşünce ve davranışlar izlenip yönetilebilir, millî ve manevî değerlerle ilgili şarkılar ezgisel yapıya uygun olarak seslendirilebilir, kendini değerlendirme sürecinde gelişim sağlanabilir, kendini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılabilir (**SDB1.2**). Seslendirme sırasında eller karın veya bel çevresine konarak diyafram kullanımı kontrol edilir. Böylelikle karın, bel çevresindeki genişleme ve daralmaya odaklanılarak diyafram kasını kullanmak için gereken çaba, zihinsel ve bedensel enerji en iyi düzeyde kullanılabilir (**E3.2**), diyafram kasını kullanmada verimi artırmak için beceri ve bilgiler bu alana yoğunlaştırılabilir (**E3.1**). Öğrencilerin eserleri müziksel bileşenlere dikkat ederek söylemeleri için eserin seslendirmesi öğretmen rehberliğinde, piyano eşliği ile ortak bir şekilde yapılır (**SDB2.2**). Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirilebilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.7.4.5

Öğrencilerin yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarında bulunan marş, şarkı, türkü gibi türlerde eserleri söylemeye başlamadan önce doğru duruş, bedensel gevşeme, diyafram, nefes ve ses çalışmaları yaparak hazırlanmaları sağlanır. Yıl boyunca geliştirilen şarkı repertuarından örnekler, nefes çalışmaları ile sesin uygun ton ve gürlükte kullanılmasıyla ilgili bilgilerle ilişkilendirilip (**SDB1.1**) uygun söyleme teknikleri kullanılarak seslendirilir. Şarkı gösterileri, koro çalışmaları, yıl sonu konserleri, belirli gün ve haftalara özel etkinlikler, aile katılımlı (**D2.2**) gösteriler gibi düzenlenecek etkinliklerde öğrenciye görev verilerek sesi ile ilgili müzik çalışmaları sunulabilir. Bu etkinlikler sayesinde öğrencinin yıl boyunca edindiği beceriler sergilenebilir (**OB9**). Kişi ve gruplarla iş birliği yapılabilir, ekip çalışması yapılabilir ve yardımlaşılabilir (**SDB2.2**), başkalarının duyguları, düşünceleri ve bakış açıları anlaşılabilir (**SDB2.3**), öz güven pekiştirilebilir (**E1.5**). Ayrıca öğrenilenler pratikte uygulanabilir (**SDB1.2**) ve öğrenme durumunu geliştirmeye yönelik çalışmalarla kişisel gelişim sağlanabilir. Portfolyo değerlendirme ile öğrencilerin yıl boyunca geliştirdikleri repertuarın kapsamı ve bireysel gelişim süreçleri izlenebilir. Öğrencilere yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirebileceği bir performans görevi verilebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencinin marş, okul şarkıları veya türküleri seslendirerek bunları kaydetmesi sağlanabilir. Daha sonra bu kaydı dinleyip eseri söylerken solunum desteği ile ilgili performansını analiz etmesi sağlanabilir. Öğrenim sürecinde seslendirdiği eserleri kayıt altına alarak kişisel arşiv oluşturması sağlanabilir.

Atatürk'ün sevdiği türküler konusunda seslendirdiği türkünün hikâyesini araştırması ve edindiği bilgileri sunması istenebilir.

Eserler sözsüz müzik altyapı kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

Destekleme Öğrencilere seslendirecekleri marş, okul şarkıları veya türkülerin ses kayıtları dinletilebilir. Bu kayıtlar dinletilerek eserleri doğru bir şekilde seslendirebilmeleri için seslerin yüksekliği ve ritmi üzerinde durulabilir. Ritim, melodi ve duraklamalar gibi müziksel öğeler hakkında basit açıklamalar yapılarak öğrencilerin eserlerin söyleniş şeklini taklit etmeleri sağlanabilir.

Eserler sözlü müzik kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

8. SINIF

1. TEMA: SES EĞİTİMİ

Ses eğitiminin temel öğeleri, eğitim müziğinde kullanılan şarkılar ve müzik eğitimine katkı sağlamış Türk bestecileriyle ilgili öğrenme çıktılarına ulaşılması amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 8

ALAN
BECERİLERİ SAB10. Müziksel Söyleme

KAVRAMSAL
BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.3. Azim ve Kararlılık, E3.1. Uzmanlaşma, E2.2. Sorumluluk

PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık, D14. Saygı, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB7. Veri Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER Müzik, Türkçe, Koro ve Repertuvar

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER KB2.3. Özetleme, KB2.7. Karşılaştırma Becerisi, KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.20. Sentezleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.8.1.1. Ses eğitiminin temel öğelerini tanımlayabilme

BSE.8.1.2. Düzeyine uygun eserleri ses eğitiminin temel öğelerine dikkat ederek seslendirebilme

- a) Düzeyine uygun eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Düzeyine uygun eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Düzeyine uygun eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.8.1.3. Eğitim müziğine katkı sağlamış Türk bestecileri hakkında bilgi toplayabilme

- a) Eğitim müziğine katkı sağlamış Türk bestecileri hakkında bilgiye ulaşmak için kullanacağı araçları belirler.
- b) Belirlediği aracı kullanarak bu besteciler hakkındaki bilgileri bulur.
- c) Bu besteciler hakkında ulaştığı bilgileri doğrular.
- ç) Ulaştığı bilgileri kişisel arşivine kaydeder.

BSE.8.1.4. Eğitim müziğinde kullanılan şarkıları seslendirebilme

- a) Eğitim müziğinde kullanılan şarkıları seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Eğitim müziğinde kullanılan şarkıları seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Eğitim müziğinde kullanılan şarkıları seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Ses Eğitiminin Temel Öğeleri
Ülkemizde Eğitim Müziği

Genellemeler

- Muammer Sun, Saip Egüz, Erdoğan Okyay ve Salih Aydoğan eğitim müziğine katkı sağlamış bestecilerdir.

Anahtar Kavramlar

aktarma, anonim, besteci, öykünme, tür

Sembol ve Gösterimler

–

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve derecelendirme ölçeği ile değerlendirilebilir.
Öğrencilere eğitim müziğine katkı sağlamış Türk bestecileri hakkında açıklayıcı bir görsel materyal hazırlayabilecekleri performans görevi verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencinin temel müzik kavramları (ses, ritim, melodi gibi), doğru nefes alıp verme, uygun duruşun şarkı söylemeye etkisi ve insan vücudunda sesin oluşumunda görev alan organlara ilişkin temel bilgilere sahip olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencinin ses eğitimi hakkındaki bireysel görüşlerini ve deneyimlerini ortaya çıkarmak amacı ile "Sesinizi kullanırken zorlandığınız durumlar oldu mu?" "Şarkı söylerken bedeninizin hangi bölümleri aktif olarak çalışır?" "Sesinizi korumak için hangi davranışların doğru olduğunu düşünüyorsunuz?" gibi sorular yöneltilebilir.

"Eğitim müziği nedir?" "Bildiğiniz Türk bestecileri var mı?" "Bu bestecilerden hangilerinin çocuk şarkıları veya eğitim müziği eserleri olduğunu düşünüyorsunuz?" "Daha önce sınıfta öğrendiğiniz veya söylediğiniz şarkılardan hangilerinin bestecisini biliyorsunuz?" gibi sorular aracılığıyla öğrencinin eğitim müziği ve besteciler hakkındaki bilgi düzeyi belirlenebilir.

Köprü Kurma Öğrenciye "Şarkı söylerken ve konuşurken sesinizi nasıl kullanıyorsunuz?" "Bağırdığınızda ya da fısıldadığınızda sesinizde nasıl bir fark hissediyorsunuz?" "Sesinizi daha güçlü ve net kullanabilmek için günlük hayatımızda neler yapmalısınız?" gibi sorular yöneltilerek öğrencinin günlük yaşamda sesini kullanırken edindiği deneyimler ile ses eğitiminin temel öğeleri (duruş, nefes, ses üretim organları, artikülasyon vb.) arasında bağlantı kurması sağlanabilir.

Öğrenciye önceki yıllarda seslendirdiği eserlerden hangilerinin eğitim müziğine örnek olabileceği sorulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.8.1.1

Ses eğitiminin temel öğelerine (solunum, fonasyon, artikülasyon, rezonans) yer verilir. Öğrencilere temel teknik davranışların bu öğelere göre belirlendiği açıklanır ve bu sayede bilgi ihtiyaçlarını fark etmeleri sağlanır (**OB1**). Öğrencilere ses eğitiminin temel öğelerini tanımlayabilmeleri için solunum, fonasyon, artikülasyon ve rezonans ile ilgili geçmiş bilgilerine yönelik neler hatırladıkları sorulur. Öğretmenin yönelttiği sorularla duygu ve düşünceler ifade edilebilir (**SDB2.1**). Başkalarını etkin bir şekilde dinleyerek sözlü etkileşim sağlanabilir (**SDB2.1**). Önceki bilgiler doğrultusunda akıl yürüterek yapılan çıkarımlar sayesinde ses eğitiminin temel öğeleri tanımlanabilir (**KB2.3**). Bu doğrultuda öğrencinin çalışmalarında aktif rol alması sağlanır (**D3.4**). Kavram haritası kullanılarak öğrencinin solunum, fonasyon, artikülasyon ve rezonans öğeleri arasındaki ilişkileri kurma becerisi değerlendirilebilir. Ayrıca Frayer modeli aracılığıyla bu öğelerin tanımı, özellikleri, örnek olan ve olmayan durumları analiz edilir, elde edilen verilere göre geri bildirimde bulunulur.

BSE.8.1.2

Öğrencinin anatomik yapısına ve ses özelliklerine uygun eserleri seslendirebilmesi için bedenini söylemeye hazır hâle getirmeye yönelik ses ve nefes egzersizleri ile vücudun rahatlaması ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler yapılır. Farklı sürelerde, bağlı ve kesik olmak üzere çeşitli nefes çalışmaları yapılabilir. Yumuşak fonasyonun gerçekleştirilmesine yönelik uygulamalar yapılır. Örneğin öğrenciden "a, b, c, d, e, f" seslerini bir solukta üç kez tekrarlaması istenebilir. "ya" hecesi ise belirli bir sayıda (10-15 kez) önce fısıltı, sonra konuşma sesi ve son olarak tek bir nota üzerinden tekrar edilebilir. Entonasyonun geliştirilmesi amacıyla farklı gürlük ve müzikal dinamikler kullanılarak öğrenilen makamsal diziler ve aralıklar aracılığıyla ses alıştırmaları yapılır. Örneğin 6'lı, 7'li ve 8'li aralıklar öğretmen rehberliğinde, piyano eşliğinde yapılabilir (**SDB2.2**). Rezonans geliştirici ses çalışmaları yapılır. Örneğin yumuşak damağı kullanmaya yönelik "g" ve "k", burun boşluğunu kullanmaya yönelik "m" ve "n" seslerini içeren çalışmalar yapılabilir. Öğrencinin önceki bilgileri ile ilişkilendirilerek ayna karşısında bedeninin esnemesi, rahatlaması ve iç dinamiğinin sağlanmasına yönelik çeşitli bedensel egzersizler yapılır. Bu çalışmalar vücut rahatlığı ve iç açıklığı sağlamayı amaçlar. Örneğin öğrenciye yoga ve pilates gibi sporların temel egzersizlerinden faydalanarak vücut esnekliği ve iç açıklığı sağlanabilecek hareketler yaptırılabilir. Böylece ayna karşısında doğru duruş sağlanabilir. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencinin sesini uygun ton ve gürlükte kullanmasına yönelik bilgilerini önceki bilgileriyle ilişkilendirmesi sağlanır. Böylece ses, önceki bilgilerle (ses ve nefes egzersizleri, vücudun rahatlaması ve iç dinamiğin sağlanması, sesin uygun ton ve gürlükte kullanılması) ilişkilendirilerek (**SDB1.1**) zorlanmadan, uygun ton ve gürlükte kullanılır. Öğrenciden

solunuma ilişkin özellikleri (diyafram destekli/desteksiz) belirlemesi istenir. Belirlediği özelliklerle ilgili konuşurken ve şarkı söylerken alınan nefesin benzerliklerinin ve farklılıklarının neler olduğu sorulur (**KB2.7**). Böylece şarkı söylerken gerçekleştirilen solunum denetlenebilir ve doğru soluk alabilmeye yönelik farkındalık artırılabilir. Eser üzerinde belirtilen nefes yerlerine göre seslendirme çalışmaları yapılır. Öğretmenin etkin bir şekilde dinlemesiyle sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanabilir (**SDB2.1**). Eserdeki müzik cümlelerinin sonlarında solunumda görevli kas gücü (diyafram, bel, sırt, karın kasları) devam ettirilebilir. Öğrencinin sanatsal pratik geliştirmesi ve şarkı söylerken daha iyi performans sergileyebilmesi (**OB9**) için solunumu geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılabilir. Dilin özelliklerine uygun artikülasyon gerçekleştirilmesi için müzikli ve müziksiz artikülasyon etkinliklerine yer verilebilir. Her bir sesle ilgili tekerleme çalışmaları yapılabilir. Örneğin “k” sesi ile ilgili “kel kör kirpi” tekerlemesi önce konuşma sesiyle daha sonra tek bir nota sesiyle tekrar edilebilir. Öğrencinin seslendireceği eserin sözlerini doğru artiküle etmesini sağlamak için önce sözler okutulabilir. Eserin doğru ton ve gürültüde seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilir. Böylece eserin sözlerinin gücü ve önemi fark edilerek eserdeki müziksel ifadeler (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanılır ve sözsüz etkileşimin gücü ve önemi fark edilebilir (**SDB2.1**). Eserler seslendirilirken öğretmen tarafından etkin bir şekilde dinlenir, sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanarak uygun söyleme teknikleri kullanılır. Öğrencinin anatomik yapısına ve ses özelliklerine uygun eserlerin müziksel bileşenlerini ayırt edebilmek amacıyla seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Örneğin eserin nefes, gürültü, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Eseri içerisindeki müzikal dinamiklere uyarak seslendirmeye yönelik kuvvetli-hafif, giderek hızlanma ve yavaşlama gibi çalışmalar yapılır. Böylece eserler müzikal duyarlılıkla seslendirilir. Nota ile şarkı öğretme yöntemi kullanılarak öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyine uygun eserler seçilir ve seslendirilecek eserin önce solfeji yaptırılır. Öğrenci, eserleri seslendirirken öğretmeni tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeleri etkin bir şekilde dinleyip sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlayabilir (**SDB2.1**). Seslendirme sırasında eller karın veya bel çevresine konarak diyafram kasını kullanmak için gereken çaba, zihinsel ve bedensel enerji en iyi düzeyde kullanılabilir. Diyafram kasını kullanmada verimin artırılması için beceri ve bilgiler bu alana yoğunlaştırılabilir (**E3.1**). Böylece öğrenci eseri uygun söyleme teknikleri kullanarak müziksel bileşenlere uygun söyleyebilir. Öğrencinin eserleri müziksel bileşenlere dikkat ederek söylemesi için eserin seslendirmesi öğretmen rehberliğinde, piyano eşliği ile ortak bir şekilde yapılır (**SDB2.2**). Öğrencinin düzeyine uygun eserleri seslendireceği bir performans görevi verilebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir.

BSE.8.1.3

Öğrenciden eğitim müziğine katkı sağlamış Muammer Sun, Saip Egüz, Erdoğan Okyay, Salih Aydoğan gibi besteciler hakkında araştırma yapması ve bestecilerin eserlerinin notalarından kişisel bir arşiv hazırlaması istenir (**E2.2**). Öğrenciye bu besteciler hakkında bilgiye ulaşması için kullanabileceği kaynaklar tanıtılarak öğrencinin bilgi ihtiyacı fark ettirilir. Örneğin basılı, dijital, uygulamalı kaynaklar veya insan kaynakları hakkında bilgi verilerek istenen bilgiye ulaşmak için kullanacağı araçları belirlemesi sağlanır (**OB1**). Öğrencinin öğretmeni etkin bir şekilde dinlemesiyle sözlü etkileşim sağlanabilir (**SDB2.1**). Böylece öğrencinin emeğe, başarıya, fedakârlığa değer vermesi (**D14.3**), sanat ve kültür alanında ülkesini temsil edenleri takdir etmesi (**D19.2**) sağlanabilir. Belirlenen bu araçların nasıl kullanılacağına dair öğrenciye rehberlik edilebilir. Bu süreçte belirlenen araçlar kullanılarak eğitim müziğinde sözlü müzik dağarcığına katkı sağlamış olan Muammer Sun, Saip Egüz, Erdoğan Okyay, Salih Aydoğan gibi besteciler hakkında bilgiler bulunabilir (**OB1**), dijital bir görevin yerine getirilmesinde dijital kaynaklar belirlenebilir (**OB2**), bu besteciler ile ilgili görseller

kullanılabilir **(OB4)**, veri toplanabilir **(OB7)**. Öğrencinin eğitim müziğine katkı sağlamış besteciler ile ilgili ulaştığı bilgileri paylaşması sağlanır. Ulaşılan bilgilerin kaynakları karşılaştırılabilir **(KB2.10)**, kaynağın güvenilirliği ve toplanan bilgilerin doğruluğu değerlendirilebilir **(KB2.8)**, konu günlük hayattan örneklerle ve deneyimlerle ilişkilendirilebilir **(KB2.11)**, uygulamalar sayesinde besteciler ile ilgili bilgiler doğrulanabilir, güvenilir bilgiye ulaşma yolları öğrenilebilir. Ulaşılan bilgiler ve eserlerin notaları öğretmenle paylaşılabilir ve doğrulanan bu bilgiler kişisel arşive kaydedilebilir. Öğrenciye eğitim müziğine katkı sağlamış Türk bestecileri hakkında açıklayıcı görsel materyal hazırlamaya yönelik performans görevi verilir. Derecelendirme ölçeği ile öğrencilerin Türk besteciler hakkında topladıkları bilgilerin doğruluğu, kapsamı ve sunumu değerlendirilebilir. Öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir.

BSE.8.1.4

Öğrenciye eğitim müziğinde kullanılan şarkıların aktarma şarkılar, öykünme şarkılar, anonim ve Türk okul şarkıları olmak üzere dört gruba ayrıldığı bilgisi verilerek bu türlerden örnekler dinletilir. Öğrencinin eğitim müziğinde kullanılan şarkıları seslendirebilmesi için bedenini söylemeye hazır hâle getirebilmesi için ses ve nefes egzersizleri yapılır. Diyafram kasını çalıştırmaya, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencinin sesini uygun ton ve gürlükte kullanmasına yönelik bilgilerini önceki bilgileriyle ilişkilendirmesi sağlanır **(SDB1.1)**. Eğitim müziğinde kullanılan eserleri seslendirme sırasında sesin güçlü ve net çıkmasını sağlayacak çalışmalara, seslendirilen eserde duyguların, uygun vurgu ve tonlamalarla yansıtılmasını sağlayacak etkinliklere, sözcüklerin net ve anlaşılır bir şekilde söylenmesini (diksiyon ve artikülasyon) sağlayacak egzersizlere, değerleri içselleştirerek anlatımı geliştirecek çalışmalara, söyleme tekniklerini doğru örneklerden dinleyip öğrenerek uygulayacakları çalışmalara yer verilebilir. Öğrencinin eserleri seslendirmeden önce doğru tonda söylemesine yönelik egzersiz yapmaları sağlanır. Seslendireceği esere uygun gam çalışmalarıyla tonlama ve ses aralıkları üzerine alıştırma yapılır. Dijital araçlar kullanılarak öğrenciye manevi değerlerle ilgili eserlerin kayıtları dinletilir ve öğrencinin bu kayıtlar üzerinden analiz yapması sağlanır **(KB2.20)**. Öğrenci eseri seslendirirken **(OB9)** öğretmen tarafından çeşitli ritim araçları (tef, darbuka, marakas gibi) veya melodik enstrümanlarla (piyano, gitar, flüt gibi) eşlik edilebilir. Böylece bu süreçte azim ve kararlılıkla derse etkin bir şekilde katılım sağlanarak **(E1.3)** seslendirilen eserler aracılığıyla kültürel etkileşim geliştirilebilir **(OB5)**, manevi değerleri ifade eden eserler çok yönlü olarak öğrenilebilir. Seslendirme öncesinde, eğitim müziğinde kullanılan seçkin örneklerin müziksel bileşenlerini ayırt etmeye yönelik eser inceleme çalışmaları gerçekleştirilir. Örneğin eserin nefes, gürlük, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Eseri, içerisindeki müzikal dinamiklere uygun biçimde seslendirmeye yönelik kuvvetli-hafif, giderek hızlanma ve yavaşlama gibi çalışmalar yapılır. Böylelikle öğrenci, müzikal duyarlılıkla seslendirme yapabilir. Nota ile şarkı öğretme yöntemi kullanılarak öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyine uygun eserler seçilir ve seslendirilecek eserin önce solfeji yaptırılır. Öğrenci eserleri seslendirirken öğretmeni tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeleri etkin bir şekilde dinleyip sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlayabilir **(SDB2.1)**. Eserlerin seslendirilmesi, piyano eşliği ile öğretmen rehberliğinde ortak biçimde gerçekleştirilebilir **(SDB2.2)**. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencinin ses eğitimi, eser seslendirme, besteci araştırması ve eğitim müziği repertuvarı konularını bir bütün hâlinde sergilemesi istenebilir. Öğrencinin ses anatomisi posterleri hazırlama, seslendirme teknikleri ile ilgili mini atölye düzenleme, eğitim müziğine katkı sağlayan besteciler hakkında kısa filmler ve panolar hazırlama, eğitim müziği şarkılarından oluşan canlı performans sunma, sergi ve konser gerçekleştirme gibi etkinlikler düzenlemesi sağlanabilir.

Destekleme Öğrencinin ses eğitimi, şarkı söyleme ve Türk bestecilerini tanıma becerilerini pekiştirmek için ses organlarını tanıtıcı kısa video ve görseller izletilebilir; kolay eserler, yavaş tempoda doğru duruş ve nefes teknikleriyle çalıştırılabilir, bestecilerin fotoğraflarıyla eserlerini eşleştirme etkinlikleri yaptırılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: GELENEKSEL MÜZİK TÜRLERİ

Türk halk müziği, Türk sanat müziği, dinî ve askerî müziklere ait eserlerin seslendirilmesi, Türk bestecileri ile yurdumuz ozanlarını tanımaya yönelik öğrenme çıktılarının gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 10

ALAN
BECERİLERİ SAB10. Müziksel Söyleme

KAVRAMSAL
BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E3.1. Uzmanlaşma, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık, D14. Saygı, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB7. Veri Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER Müzik, Türkçe, Koro ve Repertuvar

BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.20. Sentezleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.8.2.1. Türk halk müziğine ait eserleri seslendirebilme

- a) Türk halk müziğine ait eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Türk halk müziğine ait eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Türk halk müziğine ait eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.8.2.2. Yurdumuz ozanları hakkında bilgi toplayabilme

BSE.8.2.3. Türk sanat müziğine ait eserleri seslendirebilme

- a) Türk sanat müziğine ait eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Türk sanat müziğine ait eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Türk sanat müziğine ait eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.8.2.4. Dinî müzik türlerine ait eserleri seslendirebilme

- a) Dinî müzik türlerine ait eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Dinî müzik türlerine ait eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Dinî müzik türlerine ait eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.8.2.5. Askerî müziklere ait eserler seslendirebilme

- a) Askerî müzik türlerine ait eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Askerî müzik türlerine ait eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Askerî müzik türlerine ait eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Türk Halk Müziği

Yurdumuz Ozanları

Türk Sanat Müziği

Dinî Müzik

Askerî Müzik

Genellemeler

- Türk halk müziği, Türk sanat müziği, dinî müzik ve askerî müzik, Türk kültürüne ait önemli müzik türleridir.

Anahtar Kavramlar

artikülasyon, entonasyon, nefes, nota, ozan, rezonans, ses,

Sembol ve Gösterimler

–

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

Drama temelli bir performans görevi aracılığıyla öğrencinin düzeyine uygun eserleri seslendirme becerisi izlenebilir. Öğrencinin performansı izlenerek anında geri bildirim verilebilir. Geri bildirimlerde müziksel bileşenlere dikkat edilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencinin halk müziği, sanat müziği, dinî ve askerî müzik türlerini temel düzeyde tanıdığı, bu türlerle günlük yaşamda karşılaştığı ve bazı eserleri dinleyip söyleme deneyimine sahip olduğu ayrıca yurdumuzdaki önemli ozanların varlığından haberdar olduğu, dinî müziklerin törenlerde, askerî müziklerin ise marşlarda ve resmî kutlamalarda yer aldığını bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrenciye Türk halk müziği, Türk sanat müziği, dinî ve askerî müziklerden kısa bölümler dinletilerek hangi türleri daha önce duyduğu, bu türlerle günlük yaşamda nerelerde karşılaştığı ve bu müziklerin hangi etkinliklerde yer aldığı sorularak hazırbulunuşluk seviyesi belirlenebilir.

Yurdumuz ozanlarıyla ilgili bildikleri isimler ve eserler hakkında sorular yöneltilerek ön bilgileri ortaya çıkarılabilir. Öğrenciden, bildiği kısa bir halk müziği eserini veya okul şarkısını söylemesi istenir. Bu sırada duruş, nefes kontrolü, ritim takibi, tonlama ve grup uyumu gözlemlenerek seslendirme becerisi değerlendirilebilir. Çalışma sonunda öğrencilerin farklı müzik türlerine dair bilgi düzeyleri, seslendirme performansları ve grup içi etkileşimleri belirlenerek ilgili öğrenme çıktılarına uygun bir öğretim süreci planlanabilir.

Köprü Kurma Öğrenciye halk müziği, sanat müziği, dinî ve askerî müzik türlerinden kısa bölümler dinletilerek hangi türleri daha önce duyduğu, bu türlerle günlük yaşamda nerelerde karşılaştığı ve bu müziklerin hangi etkinliklerde yer aldığı sorulabilir. Yurdumuz ozanlarının fotoğrafları gösterilerek ozanları tanıyıp tanımadığı ve onların hangi eserlerini bildiği üzerine konuşulabilir. Müzik türleriyle ilgili kavram ve görsel eşleştirme etkinliği yaptırılarak türlerin özellikleri tartışılabilir. Bu müziklerin günlük yaşamla ilişkisini ortaya koymak amacıyla törenler, düğünler, camiler, televizyon programları gibi ortamlarda hangi müzik türleriyle karşılaştığı sorularak öğrencinin önceki deneyimleri ile yeni öğrenmeleri arasında bağlantı kurması sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.8.2.1

Öğrenciye konu ile ilgili "Türk halk müziği sence nasıl yüzyıllardır varlığını koruyor olabilir?" gibi sorular sorularak konuya ilişkin merak oluşturulur (**E1.1**). Duygu ve düşünceler sözlü etkileşim yoluyla ifade edilirken öğrencinin çıkarımda bulunması sağlanabilir (**SDB2.1, KB2.11**). Öğrencinin Türk halk müziğine ait eserleri seslendirmeden önce bedenini ve zihnini söylemeye hazır hâle getirebilmesi amacıyla ses ve nefes egzersizleri yapılır. Ayrıca diyafram kasını çalıştırmaya, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinliklere de yer verilir. Dudak egzersizleri, dil egzersizleri, çene açma ve kapatma egzersizleri, seslendirme sırasında duyguları beden dili ile bütünleştirici çalışmalar (jest, mimik) ve beden hareketlerini kontrol ederek seslendirme sırasında doğru pozisyon almasını sağlayacak etkinlikler yapılır. Bu sayede öğrencinin Türk halk müziği ile ilgili eserleri seslendirebilmesi sağlanır. Böylece zihinsel ve bedensel enerji en iyi düzeyde kullanılabilir (**E3.2**), sözsüz mesajlar (duraksama, ses tonundaki duygusal ton, jest, mimik, beden yönelimi, seçilen kıyafetler, esnemek gibi) alınıp verilebilir (**SDB2.1**). Türk halk müziği ile ilgili eserleri seslendirme sırasında sesin güçlü ve net çıkmasını sağlayacak çalışmalara, seslendirilen eserde duyguların uygun vurgu ve tonlamalarla yansıtılmasını sağlayacak etkinliklere, sözcüklerin net ve anlaşılır bir şekilde söylenmesini (diksiyon ve artikülasyon) sağlayacak egzersizlere, değerlerin içselleştirilmesiyle anlatımı geliştirecek çalışmalara, söyleme tekniklerinin doğru örneklerden dinlenip öğrenilerek uygulanmasına dayanan çalışmalara yer verilebilir. Türk halk müziği türleri (kırık havalar, uzun havalar gibi) hakkında kısa bir bilgiler verildikten sonra dijital

araçlar kullanılarak bu türlere ait örnek eserlerin kayıtları dinletilir ve bu kayıtlar üzerinden eser analizi yapmaları sağlanır (**KB2.20**). Türk halk müziği türlerine ait eserleri seslendirmeden önce öğrencinin doğru tonda söylemesine yönelik egzersiz yapması sağlanır. Seslendirileceği esere uygun dizi çalışmalarıyla tonlama ve ses aralıkları üzerine alıştırmalar yapılır. Öğrenci eseri seslendirirken (**OB9**) öğretmen tarafından çeşitli ritim araçları (tef, darbuka, kaşık, marakas gibi) veya melodik enstrümanlarla (bağlama, kaval, piyano, gitar gibi) eşlik edilebilir. Böylece bu süreçte azim ve kararlıkla derse etkin bir şekilde katılım sağlanarak (**E1.3**) seslendirilen eserler aracılığıyla kültürel etkileşim geliştirilebilir (**OB5**). Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirilmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.8.2.2

Öğrenciden yurdumuz ozanlarını tanıması için Âşık Veysel Şatıroğlu, Neşet Ertaş, Özay Gönlüm gibi sanatçılar hakkında araştırma yapması ve eserlerin notalarından kişisel bir arşiv hazırlaması istenir. Öğrencilere bu sanatçılar hakkında bilgiye ulaşmaları için kullanabilecekleri kaynaklar tanıtılarak bilgi ihtiyacı fark ettirilir (**OB1**). Örneğin basılı kaynaklar, dijital kaynaklar, uygulamalı kaynaklar veya insan kaynakları hakkında bilgi verilerek öğrencinin istenen bilgiye ulaşmada kullanılacak araçları belirlemesi sağlanır. Öğretmen ve öğrenci arasında sözlü etkileşimin sağlanması amacıyla öğretmen etkin bir şekilde dinlenir (**SDB2.1**). Öğrencinin belirlenen araçları kullanarak yurdumuz ozanları ile ilgili bilgileri araştırması sağlanır. Böylece emeğe, başarıya, fedakârlığa değer vermeleri (**D14.3**), sanat ve kültür alanında ülkesini temsil edenleri takdir etmeleri (**D19.2**) sağlanabilir. Öğretmen, belirlenen bu araçların nasıl kullanılacağına dair rehberlik edebilir. Bu süreçte öğrenci tarafından belirlenen araçlar kullanılarak Âşık Veysel Şatıroğlu, Neşet Ertaş ve Özay Gönlüm gibi sanatçılar hakkında bilgi edinilebilir (**OB1**), dijital görevler için uygun dijital kaynaklar seçilebilir (**OB2**), sanatçılarla ilgili görseller kullanılabilir (**OB4**) ve veri toplanabilir (**OB7**). Öğrencinin yurdumuz ozanları ile ilgili ulaştıkları bilgileri sınıfta paylaşımları sağlanır. Ulaşılan bilgilerin kaynakları karşılaştırılabilir (**KB2.10**), kaynağın güvenilirliği ve toplanan bilgilerin doğruluğu değerlendirilebilir (**KB2.8**), konu günlük hayattan örneklerle ve deneyimlerle ilişkilendirilebilir (**KB2.11**). Uygulamalar sayesinde yurdumuz ozanları ile ilgili bilgiler doğrulanabilir, güvenilir bilgiye ulaşma yolları öğrenilebilir. Öğrenci tarafından ulaşılan bilgiler ve eserlerin notaları öğretmenle paylaşılabilir ve doğrulanan bilgiler kişisel arşive kaydedilebilir. Derecelendirme ölçeği ile öğrencilerin yurdumuz ozanları hakkında topladıkları bilgilerin doğruluğu, kapsamı ve sunumu değerlendirilebilir. Öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir.

BSE.8.2.3

Öğrenciye Türk sanat müziği hakkında sorular sorularak konuya ilişkin merak oluşturulur (**E1.1**). Türk sanat müziği türlerine ait seçkin örneklerin seslendirilebilmesi amacıyla bedenin söylemeye hazır hâle getirilmesine yönelik ses ve nefes egzersizleri, diyafram kasının çalıştırılması, vücudun rahatlaması ve iç dinamizmin sağlanması ile ilgili etkinlikler düzenlenir. Seslendirme öncesinde yapılan nefes çalışmalarıyla öğrencinin sesi uygun ton ve gürültüde kullanmasına yönelik bilgiler, önceki bilgilerle ilişkilendirilerek pekiştirilir (**SDB1.1**). Öğrencinin seslendireceği eserin sözlerini doğru artiküle etmesini sağlamak için önce sözler öğrenciye okutulabilir. Eserin doğru ton ve gürültüde seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilebilir. Böylece, seslendirilen eserin sözlerinin gücü ve önemi fark edilirken duraksama, uygun ses tonu gibi müziksel ifadeler aracılığıyla sözsüz etkileşimin gücü ve önemi de kavranabilir (**SDB2.1**). Eserler seslendirilirken öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeler etkin bir şekilde dinlenerek sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanır (**SDB2.1**) ve uygun söyleme teknikleri kullanılarak performans sunulabilir (**OB9**). Türk sanat müziğine ait seçkin örneklerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik

olarak seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Örneğin eserin nefes, gürlük hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenlerinin seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenmesi sağlanabilir. Eser içerisindeki müzikal dinamiklere uyularak kuvvetli-hafif, giderek hızlanma ve yavaşlama gibi unsurları içeren seslendirme çalışmaları yapılabilir. Böylece eserlerin müzikal duyarlılıkla seslendirilmesi sağlanabilir. Karın veya bel çevresine ellerin konulmasıyla diyafram kullanımının kontrol edilmesi sağlanır. Karın ve bel çevresindeki genişleme ve daralmaya odaklanılarak diyafram kasının etkili kullanımına yönelik çaba gösterilebilir, zihinsel ve bedensel enerji en iyi düzeyde kullanılabilir (**E3.2**), diyafram kasının kullanımında verimini artırılması amacıyla beceri ve bilgilerin bu alana yoğunlaştırılması sağlanabilir (**E3.1**). Böylece uygun söyleme teknikleri kullanılarak eser müziksel bileşenlere uygun söylenebilir. Eserlerin müziksel bileşenlere dikkat edilerek söylenmesi için eserin seslendirmesi öğretmen rehberliğinde, bağlama, kaval, piyano gibi enstrüman eşliği ile ortak bir şekilde yapılır (**SDB2.2**). Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.8.2.4

Öğrenciye “Dinî müzikler günlük hayatta nerelerde karşımıza çıkar?” “Dinî müzikler toplumun hangi geleneklerini yaşıyor olabilir?” gibi sorular sorularak konuya ilişkin merak oluşturulur (**E1.1**). Dinî müzik türlerine ait eserleri seslendirebilmesi için öğrencinin bedenini söylemeye hazır hâle getirebilmesine yönelik ses ve nefes egzersizleri yapılır. Ayrıca diyafram kasını çalıştırmaya, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinliklere de yer verilir. Seslendirme öncesinde, nefes çalışmaları ile öğrencinin sesini uygun ton ve gürlükte kullanmasına yönelik bilgilerini önceki bilgileriyle ilişkilendirmesi sağlanır (**SDB1.1**). Dinî müzik türleri (ilahi, ezan, mevlit, tekbir, salâ, kaside, mahya gibi) hakkında kısa bilgiler verildikten sonra dijital araçlar kullanılarak bu türlere ait örnek eserlerin kayıtları dinletilir ve bu kayıtlar üzerinden öğrencinin seslendireceği eserin analizini yapması sağlanır (**KB2.20**). Eserin doğru ton ve gürlükte seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilebilir. Eserin sözlerini doğru artiküle etmelerini sağlamak için önce sözler öğrenciye okutulabilir. Eserdeki müziksel ifadeler (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanılarak sözsüz etkileşimin gücü ve önemi fark edilebilir (**SDB2.1**). Dinî müzik türlerine ait eserleri seslendirme sırasında ellerin karın veya bel çevresine konulması yoluyla diyafram kullanımının öğrenci tarafından kontrol edilmesi, böylece öğrencinin bu çalışmalarda aktif rol alması sağlanabilir (**D3.4**). Öğrenci, seslendirme öncesinde eserlerin müziksel bileşenlerini ayırt etmeye yönelik eser inceleme çalışmaları yapması için yönlendirilir. Örneğin seslendirme öncesinde eserin nefes, gürlük, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri öğretmenle birlikte incelenebilir. Dinî müzik türündeki eserler müziksel bileşenlere dikkat edilerek öğretmen rehberliğinde ve öğrencinin öğretmeni taklit etmesi yoluyla birlikte seslendirilir (**SDB2.2**). Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.8.2.5

Konuya ilgi çekmek amacıyla “Askerî müzikler günlük hayatta nerelerde karşınıza çıkar?” “Askerî müzikler hangi duyguları uyandırır?” gibi sorular yöneltilerek öğrencide merak uyandırılır (**E1.1**). Askerî müzik türlerine ait eserleri seslendirmeye başlamadan önce öğrencinin bedenini söylemeye hazır hâle getirebilmesi için nefes ve ses egzersizleri, diyafram kasını çalıştırmaya, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılır. Seslendirme öncesinde, öğrencinin doğru nefes alıp verme tekniklerini öğrenmesi ve sesini uygun ton ve gürlükte kullanabilmesi için daha önce edindiği bilgileri hatırlaması sağlanabilir (**SDB1.1**). Askerî müzik türleri (mehter marşı, sancak tören

müzikleri gibi) hakkında kısa bilgiler verildikten sonra, dijital araçlar, kullanılarak bu türle- re ait örnek eserler dinletilir. Dinleme sürecinde öğrencinin seslendireceği eserin yapısını anlaması için ritim, hız, nefes, gürlük ve ezgisel yapı gibi müziksel bileşenleri analiz etmesi sağlanabilir **(KB2.20)**. Eserin doğru ton ve gürlükte seslendirilmesi için çalışmalar yapılır. Doğru artikülasyon sağlamak amacıyla eserin sözleri önce doğru telaffuz edilerek okuna- bilir. Askerî müziklerde önemli olan disiplin, güç ve birlik duygusu öğrencinin seslendirme sürecine yansıtılabilir. Öğrencinin ellerini karın veya bel çevresine yerleştirmesiyle diyafram- ın kullanımı kontrol edilir ve öğrencinin aktif olarak çalışmalara katılması sağlanır **(D3.4)**. Askerî müzik türlerine ait eserleri seslendirmeden önce, eserin müziksel bileşenlerini ayırt etmeye yönelik çalışmalar yapılır. Öğrencinin öğretmen rehberliğinde eseri önce dinlemesi, ardından birlikte inceleyerek seslendirme için hazırlık yapılması sağlanır. Son aşamada eser, müziksel bileşenlere dikkat edilerek öğretmen rehberliğinde ve öğrencinin öğretmeni taklit etmesi yoluyla birlikte seslendirilir **(SDB2.2)**. Süreç değerlendirmesi için öz değerlendirme formu, bütüncül dereceli puanlama anahtarı ve kontrol listeleri kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrenciden Türk halk müziği, Türk sanat müziği, dinî müzik ve askerî müzik türleriyle ilgili kısa bir araştırma yapması istenebilir. Her müzik türünden bir eser seçip sözlerini, hikâ- yesini ve bestesini incelemesi sağlanabilir. Seçtiği eserleri bireysel olarak seslendirip kaydetmesi ve kayıtlardaki performansını dinleyip nefes kontrolü, artikülasyon, ritim ve entonasyon açısından değerlendirmesi istenebilir. Öğrenim sürecinde seslendirdiği diğer eserleri de kaydederek kişisel bir gelişim arşivi oluşturması teşvik edilebilir. Eserler, söz- süz müzik altyapısı eşliğinde seslendirilebilir. Solunum desteğinin gelişmesini sağlamak amacıyla uzun cümlelere sahip eserler tercih edilebilir.

Öğrenciden yurdumuzun ozanları hakkında araştırma yapması istenebilir. Seçtiği ozanla- rın hayatlarını, eserlerini ve müzik anlayışlarını kısa notlar hâlinde derlemesi sağlanabilir. Araştırma sırasında ozanların eserlerinden kısa bölümleri dinlemesi ve bu eserlerde ge- çen duyguları veya hikâyeleri açıklaması istenebilir. Topladığı bilgileri dijital ortamda veya defterinde düzenleyerek kişisel bir ozanlar dosyası oluşturması teşvik edilebilir. Öğren- ci seçtiği bir ozanın eserini seslendirerek kaydedebilir ve bu kaydı dinleyip yorumlayarak seslendirme tekniği ile eserin duygusal yapısını analiz edebilir. Öğrenme süreci boyunca topladığı bilgiler ve ses kayıtlarıyla öğrencinin gelişim sürecini takip edebileceği bir arşiv oluşturması sağlanabilir.

Destekleme Türk halk müziği, Türk sanat müziği, dinî müzik ve askerî müzik türlerinden birer eser din- letilerek öğrencinin duyduğu çalgıları ve ritimleri fark etmesi sağlanabilir. Dinlediği eserler arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları basit cümlelerle ifade etmesi istenebilir. Seslendir- me çalışmalarına kolay ve kısa eserlerle başlanarak öğrencinin doğru duruş ve nefes alış- kanlıklarını pekiştirmesi desteklenebilir. Eserlerin sözleri yavaş tempoda tekrar ettirilerek artikülasyonun netleşmesi sağlanabilir. Çalıştığı eserlerin sözlerini defterine yazması ve bu eserleri düzenli aralıklarla tekrar ederek öğrenmesini sürdürmesi teşvik edilebilir.

Öğrenciden yurdumuz ozanlarıyla ilgili temel bilgileri içeren kısa ve anlaşılır metinleri oku- ması istenebilir.

Ozanların hayatları ve eserleri hakkında hazırlanmış görseller veya kısa videolar izletilerek konuyu pekiştirmesi sağlanabilir. Öğrencinin metinde geçen bilgileri kendi cümleleriyle özetlemesi teşvik edilebilir.

Seçtiği bir ozanın eserini dinleyerek sözlerinde hangi duyguların veya olayların anlatıldığını açıklamaları istenebilir. Öğrencinin öğrendiği ozanların isimlerini ve eserlerini düzenli ola- rak bir deftere kaydetmesi sağlanabilir. Bu çalışmaları küçük adımlar hâlinde ilerleterek öğrencinin bilgiyi yavaş yavaş pekiştirmesi desteklenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: SESLENDİRME ÇALIŞMALARI

Millî ve manevi değerler, Atatürk'ün sevdiği türküler, belirli gün ve haftalara ait eserlerin seslendirilmesine yönelik çalışmalarla belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşılması amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 15

**ALAN
BECERİLERİ** SAB10. Müziksel Söyleme

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Uzmanlaşma, E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Öz Düzenleme, SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D2. Aile Bütünlüğü, D11. Özgürlük, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı, D17. Tasarruf, D18. Temizlik, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Müzik, Türkçe, Koro ve Repertuvar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.4. Çözümleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

BSE.8.3.1. Millî ve manevi değerlerle ilgili eserler seslendirebilme

- a) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.8.3.2. Atatürk'ün sevdiği türkülerini seslendirebilme

- a) Atatürk'ün sevdiği türkülerini seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Atatürk'ün sevdiği türkülerini seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Atatürk'ün sevdiği türkülerini seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.8.3.3. Belirli gün ve haftaların anlamına uygun eserler seslendirebilme

- a) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanır.
- c) Belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

BSE.8.3.4. Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirebilme

- a) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirmek için bedenini söylemeye hazır hâle getirir.
- b) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken uygun söyleme teknikleri kullanır.
- c) Yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekleri seslendirirken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Millî ve Manevi Değerler
Atatürk'ün Sevdiği Türküler
Belirli Gün ve Haftalar
Repertuar Çalışmaları

Genellemeler

- Müzikal performans, duruş şekli ve söyleme tekniklerinden etkilenir.

Anahtar Kavramlar

artiküle, Atatürk, bayrak, diyafram, fonasyon, gürlük, hız, manevi, marş, millî, nota, piyano, seslendirme, solfej, ton, türkü, uygun söyleme, vatan

Sembol ve Gösterimler

-

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, performans görevi, bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu, değerlendirme soruları, kontrol listesi ve portfolyo ile değerlendirilebilir. Öğrenciye yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirebileceği bir performans görevi verilebilir. Web 2.0 araçları kullanılarak öğrencinin performansları kaydedilip, analiz edilerek bireysel geri bildirim sağlanabilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile süreç değerlendirilebilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencinin ses üretirken solunumunu denetleyebileceği uygulamalar yaptığı, hece bağları kullanarak farklı uzunluktaki ve kısalıktaki çeşitli sözcükler üzerinde kromatik çalışmalar yaptığı, düzeyine uygun eserleri nota süre ve değerlerine uyarak seslendirmeyi bildiği, rezonans bölgelerinin kullanımına yönelik çalışmalar yaptığı kabul edilmektedir.

Öğrencinin bir önceki öğretim yılında belirli gün ve haftalar, millî ve manevi değerler ile ilgili eserler seslendirdiği kabul edilmektedir.

Öğrencinin solunumun, nefes çalışmalarının, doğru duruş ve pozisyonun şarkı söyleme üzerindeki önemini bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencinin bir önceki öğretim yılında seslendirdiği eserlerden oluşan repertuvarını gözlemlemeye yönelik sorular sorulabilir. "Millî ve manevi değerlerle ilgili hangi eserleri seslendirdin?" "Belirli gün ve haftalarla ilgili hangi eserleri seslendirdin?" gibi sorular ile öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenebilir.

Öğrenciden bir önceki öğretim yılının sonunda söylediği eseri tekrar söylemesi istenerek ses ve nefes kontrolü, tonlama ve gürlük durumları, kelimeleri net söyleyip söyleyememe düzeyi değerlendirilip ilgili öğrenme çıktısına ve içeriğe göre süreç planlanabilir.

Köprü Kurma Öğrenciye bedenini seslendirmeye nasıl hazırladığı, hangi söyleme tekniklerini kullandığı ve müziksel bileşenlere dikkat etmek için ne gibi çalışmalar yaptığı sorulabilir. Millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri seslendirirken bu bilgileri ilişkilendirmesi sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

BSE.8.3.1

Öğrencinin millî ve manevi değerlerle (D2.1, D18.1, D13.1, D17.3) ilgili vatan sevgisi (D19.2), bayrak sevgisi (D19.1) ve devlet sevgisine ilişkin marş, okul şarkıları veya türküleri seslendirebilmeleri için bedenini söylemeye hazır hâle getirebilmesine yönelik ses ve nefes egzersizleri yapılır, diyafram kasını çalıştırmaya, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencinin sesini uygun ton ve gürlükte kullanmasına yönelik bilgilerini önceki bilgileriyle ilişkilendirmesi sağlanır (SDB1.1). Öğrencinin millî değerlerle ilgili seslendireceği eserin sözlerini doğru artiküle etmesini sağlamak için önce sözler okutulur. Eserin doğru ton ve gürlükte seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilebilir. Böylece öğrencinin seslendirdiği şarkının sözlerinin, aynı zamanda eserdeki müziksel ifadeleri (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanarak sözsüz etkileşimin gücünü ve önemini fark etmesi sağlanabilir (SDB2.1). Eserler seslendirilirken içinde yaşanan toplumun millî ve manevi değerleri dikkate alınarak bu değerlere duyarlı davranılabilir (D14.3), millî bilinç sahibi olunabilir (D19.1), ülke varlıklarına sahip çıkılabilir (D19.3), her alanda millî ve manevi değerlerine sahip çıkılabilir (D11.2). Öğrencinin vatan sevgisi, bayrak sevgisi ve devlet sevgisine ilişkin marş, okul şarkıları veya türküleri seslendirirken öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeleri etkin bir şekilde dinleyip, sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlayıp (SDB2.1) uygun söyleme tekniklerini uygulaması sağlanır. Seslendirme öncesinde eserlerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik eser inceleme çalışmaları yapılır. Örneğin eserin nefes, gürlük, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Öğrencinin eserleri müziksel bileşenlere dikkat ederek söylemesi için eser, öğretmen rehberliğinde ve öğrencinin öğretmeni taklit etmesi sağlanarak birlikte seslendirilir (SDB2.2). Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.8.3.2

Öğrencinin Atatürk'ün sevdiği türkülerini seslendirebilmesi için bedenini söylemeye hazır hâle getirebilmesine yönelik ses ve nefes egzersizleri yapılır, diyafram kasını çalıştırmaya, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencinin sesini uygun ton ve gürültüde kullanmasına yönelik bilgilerini önceki bilgileriyle ilişkilendirmesi sağlanır (**SDB1.1**). Öğrencinin Atatürk'ün sevdiği türkülerin sözlerini doğru artiküle etmesini sağlamak için önce sözler öğrenciye okutulabilir. Eserin doğru ton ve gürültüde seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilir. Böylece seslendirilen eserlerin sözlerinin gücü ve önemi fark edilir, eserde müzikal ifadeler (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanılarak sözsüz etkileşimin gücü ve önemi anlaşılır (**SDB2.1**). Türkülerin seslendirilirken içinde yaşanan toplumun millî ve manevî değerlerine duyarlı davranılır (**D14.3**), bu değerlerin gelecek nesillere aktarılmasında sorumluluk üstlenilebilir (**D19.3**). Türkülerin seslendirilmesi esnasında, öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeler etkin bir şekilde dinlenip, sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanarak (**SDB2.1**) uygun söyleme teknikleri kullanılır. Türkülerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Örneğin eserin nefes, gürültü, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenebilir. Eser içerisindeki müzikal dinamiklere uyarak seslendirmeye yönelik kuvvetli-hafif, giderek hızlanma ve yavaşlama gibi çalışmaların yapılabilir. Böylece öğrenci eserleri müzikal duyarlılıkla seslendirebilir. Öğrenci eserleri seslendirirken öğretmeni tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeleri etkin bir şekilde dinleyip sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlayabilir (**SDB2.1**). Seslendirme sırasında eller karın veya bel çevresine konularak diyafram kullanımının kontrol edilmesi sağlanabilir. Böylece karın ve bel çevresindeki genişleme ile daralmaya odaklanılarak diyafram kasının kullanılması için gereken çaba, zihinsel ve bedensel enerji en iyi düzeyde kullanılabilir (**E3.2**). Diyafram kasının kullanımında veriminin artırılması amacıyla beceri ve bilgiler bu alana yoğunlaştırılabilir (**E3.1**). Böylece uygun söyleme teknikleri kullanılarak müziksel bileşenlere uygun seslendirme yapılabilir. Öğrencilerin marşı müziksel bileşenlere dikkat ederek söyleyebilmeleri için eserin seslendirmesi öğretmen rehberliğinde piyano eşliği ile gerçekleştirilebilir (**SDB2.2**). Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.8.3.3

Öğrencinin belirli gün ve haftalarla ilgili eserleri seslendirebilmesi için bedenini söylemeye hazır hâle getirebilmesine yönelik ses ve nefes egzersizleri yapılır, diyafram kasını çalıştırmaya, vücudun rahatlamasına ve iç dinamiğin sağlanmasına yönelik etkinlikler uygulanır. Seslendirme öncesinde nefes çalışmaları ile öğrencinin sesini uygun ton ve gürültüde kullanmasına yönelik bilgilerini önceki bilgileriyle ilişkilendirmesi sağlanır (**SDB1.1**). Öğrencinin belirli gün ve haftalarla ilgili seslendireceği eserin sözlerini doğru artiküle etmesini sağlamak için önce sözler öğrenciye okutulabilir. Eserin doğru ton ve gürültüde seslendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilir. Böylece öğrenci tarafından seslendirilen eserin sözlerinin gücü ve önemi fark edilerek eserdeki müzikal ifadeler (duraksama, uygun ses tonu gibi) kullanılıp sözsüz etkileşimin gücü ve önemi fark edebilir (**SDB2.1**). Öğrenci belirli gün ve haftalarla ilgili eserler seslendirirken öğretmen tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeler etkin bir şekilde dinlenip, sözlü ya da sözsüz etkileşim sağlanarak (**SDB2.1**) uygun söyleme teknikleri kullanılabilir. Eserlerin müziksel bileşenlerinin ayırt edilmesine yönelik seslendirme öncesinde eser inceleme çalışmaları yapılır. Eserin nefes, gürültü, hız, ezgisel yapı, ritmik yapı gibi müziksel bileşenleri seslendirme öncesinde öğretmenle birlikte incelenir. Örneğin seslendirilecek eser bir marş ise marşların hangi hız ve gürültüde söylenmesi gerektiği bilgisi öğrenciye verilebilir. Öğrenci marş seslendirirken yerinde adım atma

hareketi yapabilir. Belirli gün ve haftalarla ilgili şarkıları ritmik yapıya uygun söyleyebilmek için beden perküsyonu ile alıştırma çalışmalarına yer verilebilir. Ellerini çırpma, parmaklarını şıklatmak veya dizlerine vurmak gibi beden perküsyonu çalışmalarıyla basit ritim egzersizleri yaptırılarak öğrencinin hem ritmi duyması hem de hissetmesi sağlanabilir (**SDB1.1**). Böylece müzikleri oluşturan ritim parçaları belirlenir (**KB2.4**), parçalar arasında ilişki kurulur ve parçalar birleştirilerek (**OB1**), ritmik yapıya dikkat edilerek belirli gün ve haftalarla ilgili müzikler seslendirilir. Basit ritim çubukları veya marakas gibi enstrümanlarla şarkının ritmik yapısına uygun çalınarak seslendirilen eserlerin ritmi anlaşılır ve eserler müzikal bileşenlere uygun şekilde seslendirilir. Böylece zihinsel ve bedensel enerji en iyi düzeyde kullanılır (**E3.2**), oyunlaştırma yoluyla öğrenme süreci keyifli ve eğlenceli hâle getirilir (**E2.5**), şarkı söylerken duygu, düşünce ve davranışlar izlenip yönetilir, manevi değerlerle ilgili şarkıları ezgisel yapıya uygun seslendirme sürecinde kendini değerlendirme ve geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılır (**SDB1.2**). Seslendirme sırasında eller karın veya bel çevresine konularak diyafram kullanımının kontrol edilmesi sağlanır. Böylelikle, karın ve bel çevresindeki genişleme ve daralmaya odaklanılarak diyafram kasının kullanılması için gereken çaba, zihinsel ve bedensel enerji en iyi düzeyde kullanılır (**E3.2**). Diyafram kasının kullanımında verimi artırmak için beceri ve bilgiler bu alana yoğunlaştırılır (**E3.1**). Öğrencinin eserleri müziksel bileşenlere dikkat ederek söylemeleri için eserin seslendirmesi öğretmen rehberliğinde, piyano eşliği ile ortak bir şekilde yapılır (**SDB2.2**). Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirilebilir. Aynı zamanda her bir aşama kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

BSE.8.3.4

Öğrencilerin yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarında bulunan marş, şarkı, türkü gibi türlerde eserleri söylemeye başlamadan önce doğru duruş, bedensel gevşeme, diyafram, nefes ve ses çalışmaları yaparak hazırlanmaları sağlanır. Yıl boyunca geliştirilen şarkı repertuarındaki marş, şarkı ve türkü gibi eserler, nefes çalışmaları ve sesin uygun ton ve gürültüde kullanılmasıyla ilgili edinilen bilgilerle ilişkilendirilerek (**SDB1.1**) uygun söyleme teknikleri kullanılıp eser seslendirilir. Şarkı gösterileri, koro çalışmaları, yıl sonu konserleri, belirli gün ve haftalara özel etkinlikler, aile katılımlı (**D2.3**) gösteriler gibi düzenlenecek etkinliklerde öğrenciye görev verilerek sesi ile ilgili müzik çalışmalarını sunması sağlanabilir. Bu etkinlikler öğrencinin yıl boyunca edindiği becerileri sergilemesine yardımcı olur (**OB9**). Bu etkinlikler sayesinde öğrenci, kişi ve gruplarla iş birliği yapabilir, ekip çalışması yapıp yardımlaşabilir (**SDB2.2**), başkalarının duygularını, düşüncelerini ve bakış açılarını anlayabilir (**SDB2.3**), öz güvenini pekiştirebilir (**E1.5**). Ayrıca öğrencinin öğrendiklerini pratikte uygulaması sağlanır (**SDB1.2**) ve öğrenme boyunca geliştirdiği repertuarın kapsamı ve bireysel gelişim süreçleri izlenebilir. Öğrenciye yıl boyunca geliştirdiği şarkı repertuarından örnekler seslendirebileceği bir performans görevi verilebilir. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve değerlendirme soruları ile süreç değerlendirmesi yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrencinin marş, okul şarkıları veya türküleri seslendirerek bunları kaydetmesi sağlanabilir. Daha sonra bu kayıt dinlenerek eseri söylerken solunum desteği ile ilgili performansını analiz etmesi sağlanabilir. Öğrenme sürecinde seslendirdiği eserleri kayıt altına alarak öğrencinin kişisel arşiv oluşturması sağlanabilir.

Öğrencinin Atatürk'ün sevdiği türküler konusunda seslendirdiği türkünün hikâyesini araştırması ve edindiği bilgileri sunması istenebilir.

Eserler sözsüz müzik altyapı kaydı eşliğinde seslendirebilir.

Destekleme Öğrenciye seslendireceği marş, okul şarkıları veya türkülerin ses kayıtları dinletilebilir. Bu kayıtlar dinletilerek eserleri doğru bir şekilde seslendirebilmesi için seslerin yüksekliği ve ritmi üzerinde durulabilir. Ritim, melodi ve duraklamalar gibi müziksel öğeler hakkında basit açıklamalar yapılarak öğrencinin eserlerin söyleniş şeklini taklit etmesi sağlanabilir. Eserler sözlü müzik altyapı kaydı eşliğinde seslendirilebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

